

Это цифровая копия книги, хранящейся для иотомков на библиотечных полках, ирежде чем ее отсканировали сотрудники комиании Google в рамках ироекта, цель которого - сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Прошло достаточно много времени для того, чтобы срок действия авторских ирав на эту книгу истек, и она иерешла в свободный достуи. Книга иереходит в свободный достуи, если на нее не были иоданы авторские ирава или срок действия авторских ирав истек. Переход книги в свободный достуи в разных странах осуществляется ио-разному. Книги, иерешедшие в свободный достуи, это наш ключ к ирошлому, к богатствам истории и культуры, а также к знаниям, которые часто трудно найти.

В этом файле сохраняются все иометки, иримечания и другие засиси, существующие в оригинальном издании, как наиминание о том долгом иути, который книга ирошла от издателя до библиотеки и в конечном итоге до Вас.

Правила использования

Комиания Google гордится тем, что сотрудничает с библиотеками, чтобы иеревести книги, иерешедшие в свободный достуи, в цифровой формат и сделать их широкодоступными. Книги, иерешедшие в свободный достуи, иринадлежат обществу, а мы лишь хранители этого достояния. Тем не менее, эти книги достаточно дорого стоят, иоэтому, чтобы и в дальнейшем иредоставлять этот ресурс, мы иредиринали некоторые действия, иредотвращающие коммерческое исиользование книг, в том числе установив технические ограничения на автоматические заирсы.

Мы также иросим Вас о следующем.

- Не исиользуйте файлы в коммерческих целях.

Мы разработали иrogramму Поиск книг Google для всех иользователей, иоэтому исиользуйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.

- Не отиравляйте автоматические заирсы.

Не отиравляйте в систему Google автоматические заирсы любого вида. Если Вы занимаетесь изучением систем машинного иеревода, оптического распознавания символов или других областей, где достуи к большому количеству текста может оказаться иолезным, свяжитесь с нами. Для этих целей мы рекомендуем исиользовать материалы, иерешедшие в свободный достуи.

- Не удаляйте атрибуты Google.

В каждом файле есть "водяной знак" Google. Он иозволяет иользователям узнать об этом ироекте и иомогает им найти доилнительные материалы ири иомощи иrogramмы Поиск книг Google. Не удаляйте его.

- Делайте это законно.

Независимо от того, что Вы исиользуйте, не забудьте ироверить законность своих действий, за которые Вы несете иолную ответственность. Не думайте, что если книга иерешла в свободный достуи в США, то ее на этом основании могут исиользовать читатели из других стран. Условия для иерехода книги в свободный достуи в разных странах различны, иоэтому нет единых иравил, иозволяющих определить, можно ли в определенном случае исиользовать определенную книгу. Не думайте, что если книга иоявилась в Поиске книг Google, то ее можно исиользовать как угодно и где угодно. Наказание за нарушение авторских ирав может быть очень серьезным.

О программе Поиск книг Google

Миссия Google состоит в том, чтобы организовать мировую информацию и сделать ее всесторонне доступной и иолезной. Программа Поиск книг Google иомогает иользователям найти книги со всего мира, а авторам и издателям - новых читателей. Полнотекстовый иоиск и этой книге можно выполнить на странице <http://books.google.com/>

Gutenberg

DON FAIT À LA
Bibliothèque Cantonale
en 1827.
par feu le général
Frédéric César de la
Harpe.

IOH. CHRIST. FÄBRICII

PROF. HIST. NAT. OECON. ET CAMERAL. SOC. REG.
HAFN. NORW. ET BEROL. SOC.

PHILOSOPHIA ENTOMOLOGICA

SISTENS

SCIENTIAE FUNDAMENTA

ADIECTIS

DEFINITIONIBVS, EXEMPLIS, OBSERVATIONIBVS,
ADMIRATIONIBVS.

HAMBVRGI et KILONII
IMPENSIS CAROL. ERNEST. BOHNII
MDCCLXXVIII.

*Hominum commenta delet dies, at Naturae opus
peragatur.*

INDVLGENTISSIMO
M V S A R V M P A T R O N O
ILLVSTRISSIMO COMITI
A B E R N S T O R F.

S.

X 2

P R A E F A T I O.

Mnte iam duodecim annos fundamenta haec entomologica posui, ut haberem, quibus sistema superstruere possim. Vidi Botanices praestantiam in primis certitudine niti, vidi vacillantem Entomologiam, classes ludicras, genera falsa, species haud determinatas et

P R A E F A T I O.

nomina saepius absurdā. Examinaui tam
scientiarum tam affinum diuersitatem
et in illa omnia firma, certa, in hac vero
omnia vaga inueni. Certitudinem hanc Bo-
tanices regulis fixis bene stabilitis niti ob-
seruaui, quācum e contrario in Entomologia
omnino nullae sancitae. Quisque sibi hic
regulas fngit, quibus systema superstruit,
quin plurimi omnino regulas respununt, quo
ipso systemata fallacia redduntur et tanta
orta confusio, ut magis figuris quam syste-
mati confidamus.

Botanicorum ideo, in primis vero prae-
ceptoris optimi summi Linnaei, systemati-
bus,

P R A E F A T I O.

bus, regulis operam dedi, ut fundamenta
solida certitudinis scientiae cognoscerem et
Entomologiae applicarem. Hoc studioq; phi-
losophia haec entomologica orta, cui postea
systema proprium superstruxi.

Continet philosophia haec varias par-
tes, quae omnes ad scientiae theoriam spe-
stant, omnes scientiam firmorem, certio-
rem reddunt, ut tandem pedibus infistat
haud vacillantibus.

In Bibliotheca entomologica plures sa-
ne scriptores enumerare potuissim, at in-
ter enumeratos plures iam superuacanei.
Non enim est lectionis farrago, sed obser-

P R A E F A T I O

*vationes propriae, quae scientiae heroes
praebent.*

*Partes Insectorum Instrumentaque ci-
baria determinare, rite definire et termi-
nologiam firmare operam dedi. Primum
est systematis fundamentum, ne characteres
vagi dubiique euadant. Terminologia con-
fusa omnia confunduntur.*

*Metamorphosin et determinationem
laruarum puparumque qualencunque ad-
didi, at mihi nullo modo satisfecit. Multa
adhuc latent, nec nota rite tradita. Forte
instrumenta cibaria et laruarum charakte-
res praestantissimos praeberent, at hos
assequi*

P R A E F A T I O.

assequi nondum valui. Praestantissimos Entomologos his in primis operam dare vellem, ut nitor scientiae magis magisque fulgeat.

Sexus et generationis theoriam continet. Observationes huc spectantes omnes breuitatis causa tradere haud potui; conclusiones tantum proposui. Alio loco aliquaque opere, si fata velint, observationes hasce qualescumque sistemam.

Characteres essentiale systematis continent. Regulas hic paullo arctiores dedi exemplisque illustravi, quum his tota nitatur scientia. Entomologis veris in primis

P R A E F A T I O.

Primum commendo: characteres omnes iis, dem semper partibus defumendos. Regula enim hac haud obseruata chaos omnino erit res entomologica.

Nomina Insectorum distinete tradere conuenit. Nomina si pereunt, perit et cognitio rerum: nomina si confundantur, confundantur omnia necesse est.

Differentiis fixis, rite elaboratis itidem nititur Entomologia, quum omnis vera cognitio specierum cognitioni superstruatur. Probe ideo obseruandum, nunquam speciem absque differentia rite eruta propendam esse.

Adumbra-

P R A E F A T I O.

Adumbrationes, Oeconomia et Vsus obseruationes partim ad systema, partim ad naturam spectantes praebebent; Entomologiam et iucundiores et utiliores redundunt.

His utere, L. B. nostrisque studiis favere perge.

Dab. Kiliae d. xx. Febr. 1778.

CON-

C O N S P E C T V S.

	P a g .
I. Bibliotheca	1
II. Insectum	18
III. Instrumenta cibaria	37
IV. Metamorphosis	51
V. Sexus	70
VI. Dispositio	78
VII. Nomina	101
VIII. Differentiae	122
IX. Adumbrations	141
X. Oeconomia	161
XI. Usus	171

I. BIBLIO-

I. BIBLIOTHECA.

---

§. 1.

Bibliotheca entomologica enumerat libros de Insectis scriptos.

Bibliotheca Entomologo necessaria, docet historiam, fata, methodum et desiderata scientiae.

Bibliotheca tyroni necessaria, docet, quos autores euoluat, qui vtiles, qui superflui, quum verbofitas scientiae calamitas maxima.

§. 2.

Bibliotheca entomologica vix ante tempora Gernerii ascendit. Antecedentes pauci, obscuri, vix in considerationem veniunt.

Entomologia Botanica iunior tam alte ascendere haud valet.

Scripta vetustissima de insectis obscura, referta speciebus, quae nullo modo extricare valimus absque descriptionibus et figuris, relinquenda.

Fabr. Entom.

A

§. 3. En-

§. 3.

Entomologi vocantur auctores opere aliquo de insectis clari aut Systematici, aut Empirici.

Systematici scientiae fundamenta struunt, inaedificant, Empirici vero obseruationes vagas ad aedificii ornamentum colligunt.

Entomologi primarii secundum tempus numeramus.

GESNERVS		
Bauhinus	1541	Catesby
Aldrouandus	1598	R E A U M U R
Clusius	1602	Seba
Hoefnagel	1611	Hebenstreit
Mouffet	1630	L I N N E
Marggraf	1634	Frisch
Piso	1648	Rumph
Rhede	1648	Edwards
Ionston	1646	R O E S L
Hoocke	1653	Bonnet
Iacobaeus	1667	Admiral
Malpighi	1668	Wilkes
Swammerdam	1669	Griselini
Lister	1675	Degeer
Merian	1678	Hill
Goedart	1679	Koelreuter
Blancart	1685	Adanson
Jungius	1688	Clerk
Ronanni	1691	Vandelli
Leuwenhoeck	1691	Schreber
Vallisneri	1695	Gleichen
Petiver	1700	Lyonet
Bidloo	1702	Scopoli
RAIVS	1704	Millhauser
Derham	1710	G E C F F R O Y
Valentyn	1714	Schaefer
Albin	1724	Brünniche
Marsigli	1724	Poda
Reuscher	1726	Müller
Breynius	1729	Voet
	1731	Pallas
		Schluga

Schluga	1767	Cramer	1775
Allioni	1768	Schieffermüller	1776
Drury	1768	Esper	1777
Stroem	1769	Goeze	1777
Sepp.	1772	Fueslin	1777

§. 4.

Systematici infecta in Clases, Ordines, Genera,
et species disponunt, eoque determinatio-
nem et denominationem specierum facil-
tant. Sunt vniuersales aut particulares.

In systemate consistit fundamentum scientiae, hoc
enim sublato deficit omnis et determinatio
et denominatio specierum.

Systemata inuenimus in entomologia varia, at
plura adhuc desiderantur.

§. 5.

Systematici vniuersales omnia infecta illis nota in
ordinem redegerunt.

Praecipui eorum sunt:

Ioh. RAIUS, *Anglus*, Methodus Insectorum. Lon-
dini 1708. 8.

- - - - - Historia Insectorum. Londini
1710. 4. Opus posthumum.

Clases a metamorphosi desumunt, Ordines a numero pedum,

I. Ametamorphota.

1. Apoda. Vermes,

a. terrestria,

b. aquatica;

2. Pedata.

a. hexapoda.

α. terrestria.

β. aquatica,

γ. b. octopoda.

c. quatuordecimpoda.

d. polypoda,

L B I B L I O T H E C A.

$\alpha.$ terrestria.

$\beta.$ aquatica.

II. Metamorphota.

1. Laruis et pupis agilibut.

2. Pupa immobili,

a. coleoptera.

b. aneloptera.

$\alpha.$ alis farinaceis.

$\beta.$ alis membranaceis.

* diptera bipennia.

** tetraptera quadripennia.

III. Metamorphosi simplici e vermiculo in animalculum volatile, interposita aliqua quiete.

MARTIN LISTER, *Anglus*, Systema Entomologiae in appendice ad Raji Historiam insectorum. *Lond. 1710.*

Classes ab oui figura, Ordines a numero pedum.

I. Ex ouis sphaericis, quae nullam subeunt metamorphosim.

a. pedibus senis.

b. pedibus octonis.

c. pedibus plurimis.

d. pedibus nullis. *Vermes.*

II. Ex ouis longiusculis, quae metamorphosim subeunt.

a. coleoptera.

b. anelytra.

$\alpha.$ pennis quatuor nudis.

$\beta.$ pennis quatuor farinaceis.

$\gamma.$ pennis duabus.

CAROL. A LINNE, *Suecus*, Systema Naturae per tria regna Naturae 1735. fol. 1768. Edit. 12. 8.

Classes ab alis, Ordines a variis partibus desumit.

I. Coleoptera.

a. antennis clauatis.

b. antennis filiformibus.

c. antennis setaceis.

II. Hemiptera.

a. rostro inflexo.

b. rostro pectorali.

III. Lepi-

III. Lepidoptera.

IV. Neuroptera.

V. Hymenoptera.

VI. Diptera.

VII. Aptera.

a. pedibus sex.

b. pedibus pluribus.

a. capite cum thorace unito.

b. capite a thorace distincto.

**Ioh. Avg. ROESELL V. ROSENHOFF, *Germanus,*
Insektenbelustigung 1746.**

*Systema in Prolegomenis proposuit a metamorphosi de-
sumtum.*

I. Terrestria.

1. metamorphosin subeuntia.

a. laruis hexapodis.

b. laruis 10 — 16 podis.

c. laruis 18 — 22 podis.

d. laruis apodis.

2. absque metamorphosi.

a. pedibus sex.

b. pedibus octo.

c. pedibus decem.

d. pedibus pluribus.

e. pedibus nullis. *Vermes.*

II. Aquatica.

1. metamorphosin subeuntia.

a. laruis 6 podis.

b. laruis 16 podis.

c. laruis apodis.

2. absque metamorphosi.

a. pedibus sex.

b. pedibus octo.

c. pedibus decem.

d. pedibus quatuordecim.

e. pedibus nullis. *Vermes.*

**GEOFFROY, *Gallus, Histoire des Insectes. Paris
1762. 4.***

Retinet Clases Linnaei ab aliis desumtas, exceptis hymenopte-
ris, quac cum neuropteris coniunxit. Ordines
a numero articulorum tarsi consecit.

I. BIBLIOTHECA.

I. Coleoptera.

- a. coleopteris integris, duris.
  - α. tarsorum articulis quinque.
  - β. tarsorum articulis quatuor.
  - γ. tarsorum articulis tribus.
  - δ. tarsorum primi et secundi paris pedum articulis quinque: pedum vero posteriorum articulis quatuor.
- b. coleopteris dimidiatis, duris.
  - α. tarsorum articulis quinque.
  - β. tarsorum articulis quatuor.
  - γ. tarsorum articulis tribus.
  - δ. tarsorum primi et secundi pedum paris articulis quinque: pedum vero posticorum articulis quatuor.
- c. coleopteris mollibus, membranaceis.
  - α. tarsorum primi et secundi pedum paris articulis quinque: posticorum vero pedum quatuor.
  - β. tarsorum articulis duobus.
  - γ. tarsorum articulis tribus.
  - δ. tarsorum articulis quatuor.
  - ε. tarsorum articulis quinque.

II. Hemiptera.

III. Lepidoptera.

IV. Tetraptera.

- a. tarsorum articulis tribus,
- b. tarsorum articulis quatuor,
- c. tarsorum articulis quinque,

V. Diptera.

VI. Aptera.

Ego Systema Entomologiae secundum numerum, figuram, proportionem et situm omnium partium oris elaborauī. Flensburgi 1775.

Genera Insectorum, Kiliae 1777.

I. Eleuterata.

- a. antennis clava lamellaṭa,
- b. antennis clava perfoliata,
- c. antennis clava solida,
- d. antennis moniliformibus,
- e. antennis filiformibus,
- f. antennis setaceis,

II. Vlo-

II. Vlonata.

- a. antennis filiformibus.
- b. antennis ensiformibus,
- c. antennis setaceis,

III. Synistata.

- a. elinguia.
- b. linguaria,

IV. Agonota.

V. Vnogata,

VI. Glossata,

VII. Ryngota.

- a. rostro infexo.
- b. rostro arcuato.
- c. vagina pectorali,

VIII. Antliata.

- a. proboscidea.
- b. haustellata.

§. 6.

Systematici particulares vnius tantum classis, quin et generis amplioris systema composuere.

Systemata particularia rite elaborata systemati vniuersali certitudinem et nitorem praebent.

Patua iam elaborata inuenimus, alia desiderata Entomologis oculatis commendo., E. gr. Ichneumones, Apes, Curculiones, Tineas aliaque.

Scarabaeorum siue Eleuteratorum ordines elaborauit MARTINVS LISTER in appendice ad RAIJ historiam insectorum. Lond. 1710.

I. Terrestres.

- a. corniculis laminatis.
- b. corniculis capillaceis siue acutis.
  - α. alarum thecis integris.
  - β. alarum thecis mutilatis,
- c. corniculis promuscide insertis. Gurgullionē Venterum.
  - α. vnica in medio iunctura.
  - β. pluribus iuncturis certe ad extrema.

I. BIBLIOTHECA.

d. os aculeo instruatum culicium more siue Cimices
Veterum.

II. Aquatici.

- a. aquae dulcis.
- b. aquae marinae.

RENE ANTOINE REAUMUR Glossata secundum
numerum pedum laruae in ordines redegit.

1. Larua pedibus intermediis 8. omnibus 16.
2. Larua pedibus intermediis 6. omnibus 14. segmentis 4. 5. 6. 10. 11. pedibus destitutis.
3. Larua pedibus intermediis 6. omnibus 14. segmentis 4. 5. 9. 10. 11. pedibus destitutis.
4. Larua pedibus intermediis 6. omnibus 12. posticis nullis.
5. Larua pedibus intermediis 4. omnibus 12.
6. Larua pedibus intermediis 2. omnibus 10.
7. Larua pedibus intermediis nullis omnibus 8.

SCHIEFFERMULLER eorundem Glossatorum ordines composuit partim e laruae partim ex imaginis structura.

Verzeichniß der Schmetterlinge der Wiener Ge-
gend. Wien 1776.

I. Sphinges.

II. Phalænae.

a. Bombyces.

- a. laruis 16 podis.
- b. laruis 14 podis.
- c. laruis apodis.

b. Nectuae.

- a. laruis 14 podis.
- b. laruis 16 podis.
- c. laruis 12 podis.

c. Geometrae.

- a. laruis 12 podis.
- b. laruis 10 podis.

d. Pyralides.

- a. longipalpes.
- b. breuipalpes.

e. Tor.

I. BIBLIOTHECA.

- a. Tortrices.
  - a. virides.
  - b. metallicaes.
  - c. flavae.
  - d. ferrugineae.
  - e. cinereae.
  - f. obscurae.

- g. Tineae.
  - a. bombyciformes.
  - b. directipalpes.
  - c. recurvopalpes.
  - d. impalpes.

- g. Alucitae.

III. Papiliones.

- a. laruis vulgaribus.
- b. laruis caselliformibus.

MARTINVS LISTER Aranearum genus elaboravit
RAI. Hist. Inf. p. 17.

I. Octonoculi.

- a. retiarii.

α. in mediis reticulis praedam speculantes.

β. domicilia extra reticula ponentes.

* retibus orbicularibus.

** reticulis conglobatis.

*** telis linteoformibus.

- y. Aranei minus proprie dicti.

** Araneus, qui intra speluncam telam conficit,
cui foras adnectit reticulam.*

** Aranei linterarii parua tela contenti.

- b. venatorii.

a. lupi.

b. cancriformes.

c. phalangia.

II. Binoculi sive Opiliones.

CAROLVS CLERK, Suecus, idem Aranearum ge-
nus divisit. Aranei Suecici. Holm. 1757. 4.

I. Aerei.

- a. retiarii.

α. verticales retibus orbiculatis.

A 5

β. irre-

- β.* irregulares.
- γ.* textores retiolis densis.
- b.* saltatores.
- α.* lupi.
- β.* phalangia.
- γ.* cancriformes.

II. Aquatici.

§. 7.

Entomologi empirici specierum numerum augent et obseruationibus variis saepe utilissimis scientiam ornant. Sunt Descriptores, Ichniographi, Monographi, Peregrinatores, Faunistae, Oeconomi, Medici, Anatomici, Physiologi, Metamorphosii, Museographi, Obseruatores, Micrographi, Theologi, Synonymistae, Bibliothecarii, Terminologi, Societates.

§. 8.

Descriptores partes et species insectorum examinant, determinant.

Exoleti. Gesner, Aldrouandus, Mouffet, Lister, Swammerdam.

Vestitissimi. Linné, Scopoli, Allioni, Förster, Rajus, Schreber, Schulz, Pallas.

§. 9.

Ichniographi figuras insectorum iconibus saepe nitidissimis expresserunt.

Icones insectorum pretiosissimae in nouissimis temporibus in luxuriam artis multiplicantur. Systema saepius relinquunt, spernunt, solis iconibus contenti.

Rudes. Aldrouandus, Jonston, Mouffet, Blancart, Goedart.

Prestio-

Pretiosae viuis coloribus fucatae Sepp, Drury, Craner, Voet, Clerk, Roeffel, Admiral, Albinus, Hill, Schaeffer, Edwards, d'Aubenton, Sulzer.

Nitidae Rumph, Adanson, Barrelier, Merian.

Malae, fictitiae Louis Renard, Systeme d'un Medecin Anglois.

§. IO.

Monographi vnius tantum infecti historiam specialissimam tradunt.

Monographiae specialissimae, accuratissimae certitudinem scientiae augent.

Selectae sunt paucae *Linné* Phalaena Bombyx.

- - Meloe vesicatorius,

- - Biga insectorum.

Milhauser Bombyx Milhauseri.

Principuae numerantur *Breynins* Historia Coeci polonici,

Schaeffer Apus pisciformis,

- - Stratiomys Ephippium,

- - Musca Cerambyx.

Barthius Culex.

Degeer Podura, Monoculus,

- - Myrmeleon, Thripes,

- - Aphis, Ephemera.

§. II.

Peregrinatores, amore historiae naturalis incitati, diffitas regiones adiere et earum thesauroe colligerunt, communicarunt.

Præstantissimi sunt *Merian* } Surinamensia,

Rolander } Iamaicensia,

Sloane } Iamaicensia,

Browne } Amboinenzia.

Rumph Amboinenzia.

Adanson Senegalensia.

Hasselquist Aegyptiaca.

Koenig Malabarica.

Rohr Americana.

Margraf } Brasiliiana,

Piso }

at Ios. BANKS, *Anglus*, et DAN. SOLANDER, *Suecus*
socii indissolubiles viam ad ditissimam Australasiae
historiam naturalem aperuere.

§. 12.

Faunistae enumerant insecta certi alicuius loci aut
regionis.

Enumeratio sit systematica, ut ab omnibus intel-
ligi possit.

Addantur Locus, Tempus, Metamorphoses,
Descriptiones specierum nunc detectarum,
Observationes.

Primarii sunt *Linné Suecica*.

Geoffroy Parisita:

Scopoli Carniolica.

Schaeffer Ratisbonensia.

Müller Friderichsdalina.

Lister Anglicana.

§. 13.

Oeconomiae usum aut noxam insectorum in vita
communi tradunt.

Linné Noxa Insectorum : *Schirach de Apibus*.

Phalaena Mori : *Reaumur de Tineis*,

Hospita Insector. Flora. : *Du Hamel de Tineis*.

Gleditsch de Locustis. : *Bernix de Cocco polonico*.

§. 14.

Medici vires insectorum in corpus humanum exa-
minarunt.

Linné Meloe vesicatorius.

Wedet de Cantharidibus.

Ewald de Formicarum usu medico.

Pre de Millepedis et Formicis.

Roberg de Astaco fluiatili.

Sommer de lapidibus Cancerorum.

§. 15. Ana-

§. 15.

natomici internam insectorum structurum obseruarunt.

Blasius Anatomia Animalium.

Lyonet Anatomia Larvae.

Swammerdam Biblia Naturae.

Olinger Anatomia Gryllotalpae.

Muralto Anatomia Pediculi et Pulicis.

§. 16.

physiologi actiones naturales insectorum reuelare conati sunt.

Leuwenhoeck Generationis leges.

Lewis Generatio Insectorum.

Martinet Respiratio Insectorum.

Rhedi Experimenta circa generationem.

Reyger Generatio Aphidum.

§. 17.

metamorphosii per triplicem statum infecta secuti sunt.

metamorphosis insectorum triplex ad classes et genera naturalia viam pandit.

metamorphosis multorum plane adhuc latet, in primis in Eleuteratorum classe. Rarius obseruantur, quum sub terra metamorphosin subeunt.

Roeffel Insektenbelustigung.

Admiral Observations entomologicae.

Sepp Descriptiones Insectorum.

Merian Insecta Europaea et Surinamensia.

Frisch Insecta Berolinensia.

Wilkes Insecta Berolinensia.

§. 18. Mu-

§: 18.

Museographi insecta in Museo quodam afferuata
sistunt.

Insectum in Museo bene obseruatum praestat omni iconae
necessarium omni Entomologo.

Conseruantur insecta aut *sicca* acu pertusa in cistis cera e
terebinthino obducendis et vitro claro tegendis.

Nunquam humida cistis inferenda, ne oleosa euadant.

Ad methodum qualemcumque disponenda.

Nomen genericum et specificum adscribenda.

Aliquoties cistae aere sereno aperiendae, ne mucore tegan
tur insecta.

Aut *humida* in vitris spiritu vini repletis.

Vitra sint omnino hyalina operculo vitro exacte clausa, n
auolet spiritus.

Spiritus fit clarus nec rectificatissimus ne partes insectorum
rodat.

Nomen genericum et specificum vitris adglutinandum, ideo
que vnicum insectum in singulis vitris.

Musea insectorum in Europa nunc plura. Eminent
in primis nobis nota.

Museum *Regiae Sueciae*. Drotningholm.

a Linne Upsaliæ.

Academiae Hafniensis.

Dr. Schulzii Hamburgi.

Banksi Londini.

Britannicum Londini.

Dr. Hunter Londini.

Tunstall Londini.

Drury Londini.

Lee Hammersmith.

Teats Londini.

Blackburn Oxoni.

Voet Hagae Comit.

Principis Hagae.

Cramer Amstelodami.

Geoffroy Parisiis.

Mauduit Parisiis.

Allioni Taurini.

Museu

Museum *Hermannii Strasburgi.*
Fabricii Chilonii.

Museographos varios numeramus. Primarii sunt:

Linné Museum Reginae.
Olearii Museum Gottorffianum.
Petiverii Museum.
Scbae Thesaurus.
Wormii Museum.
Zannichelli Museum.

§. 19.

Obseruatores de variis insectorum proprietatibus eorumque oeconomia solliciti fuere.

Oeconomia insectorum faepius admiranda magis excoli meretur, quum ad oeconomiam naturae viam pandat. Natura enim nusquam magis, quam in minimis tota est.

Linné Miracula insectorum.
- - Oratio de memorabilibus in insectis.
- - Pandora insectorum.
De la Pluche Spectacle de la Nature.
Senguerdi de Tarantula.
Bonnet de Aphidibus.
Reaumur Memoires.
Degeer Memoires.
Swammerdam de Ephemeræ vita.
Roberg de Formicarum natura.

§. 20.

Micrographi oculo armato insecta minutissima detegunt, describunt.

Microscopiorum ope in nostris temporibus novum quasi mundum detegimus. Naturæ enim in minimis ut in maximis infinita,

Praecipui sunt v. *Gleichen varia.*
Ioblon Observationes.
Leuwenhoek Arcana Naturæ.

Bonanni

Bonanni Observations.
Müller Historia Vermium.

§. 21.

Theologi aut insecta biblica explicant, aut theologiam naturalem e cognitione insectorum demonstrant.

Bochart Hierozoicon.

Maji Historia animalium sacr. script.

Scheuchzer Physica sacra.

Raji sapientia diuina.

Derham Physico theologia.

Lesser insecto theologia.

Linné Oeconomia Naturae.

§. 22.

Bibliothecarii libros de insectis scriptos vario modo enumerant.

Bibliotheca rite instructa Entomologo necessaria in primis ad synonymiam rite extricandam.

Bruckmann Bibliotheca animalis.

Le Long Scriptores historiae naturalis Galliae.

Scheuchzer Bibliotheca historiae naturalis.

Gronovius Bibliotheca regni animalis.

Munchhausen Bibliotheca.

§. 23.

Synonymistae diuersa nomina insectis imposita colligunt.

Synonymia insectorum necessaria, vt de singulo insectorum obseruata mox innotescant.

Synonymia insectorum difficilius eruitur; Veterum descriptiones, figurae inextricabiles, nostri saeculi vero auctorum nomina et species nimis multiplicata.

Goeze Collectanea 1777.

§. 24. Ter-

§. 24.

Terminologi terminos technicos Entomologiae docent, explicant.

Termini technici rite determinati scientiam facilitant.

Linné Fundamenta Entomologica,
Peuceri Appellationes.

§. 25.

Societates ad scientiarum incrementum institutae varia de insectis Actis suis inseruerunt.

Societatum usus ad conseruandas obseruationes miscellaneas eximius.

Societas Anglicæ.

Germanica Naturae Curiosorum.

Taurinensis.

Berolinensis.

Gallica.

Hafniensis.

Vpsaliensis.

Holmensis.

Norwegica.

Lusatica aparia.

Naturforscher.

II. I N S E C T V M.

§. 1.

Insectorum partes primum a tyronē distinguen-dae sunt quatuor: Caput, Truncus, Abdomen et Artus.

Omnis insectorum descriptio recta determinatione partium ninitur, itaque haec ante reliqua elaboranda.

§. 2.

Caput thoraci affixum, sensus fere omnes complectens, continet rudimentum cerebri, integumenta et cutem osseam cataphractam constatque ore, oculis, antennis, fronte, gula, stemmatibus.

Caput plerisque distinctum, paucis cum thorace coailitum: Aranea, Cancer.

Quibusdam angustatum antice: Curculio, Panorpa; postice: Attelabus, Raphidia.

§. 3.

Os cibum hauriens omnibus commune constat clypeo, labiis, mandibulis, maxillis, galea, palpis, lingua spirali, proboscide, rostro, haustello.

Clypeus, os superne tegens.

Labia, os inferne claudentia, ne hausta eruant.

Mandibulæ duae, transuersales, corneae, latera oris superne includentes.

Maxillæ, itidem duae transuersales saepius membranaceæ, latera oris inferne includentes.

Galea,

Galea, cylindrica, obtusa, fere vesiculosa, maxillarum dorsum tegens.

Palpi duo, quatuor, sex, articulati, sensorii, mobiles.

Lingua spiralis, inter palpos reflexos latens, conuoluta.

Rostrum, vagina articulata vniuersaliter setas plerumque tres continens.

Haustellum, setis constans vagina aut nulla, aut bivalui articulata inclusis.

Proboscis, carnosa stipite cylindrica, recta, capituloque bilabiato, retractili.

§. 4.

Oculi, quibus vident colores, differunt, quoad numerum, situm, connexionem, compositionem, figuram.

Numerus bini plerisque.

sex. Aranea.

octo. Aranea.

Situs approximati. Monoculus.

distantes. Scarabaeus.

frontales. Phalangium, Aranea.

laterales. Phalaena, Aranea.

Connexio testae innati. Monoculus.

prominuli. Cicindela. Agrion.

pedunculati. Cancer. Diopsis Linn.

Compositio simplices. Scarabaeus, Cancer.

compositi. Bombyx, Musca.

Figura sphaericci. Aranea.

oblongi. Buprestis.

rotundati. Agrion.

§. 5.

Antennae articulatae, mobiles, sensoriae, differunt secundum numerum, situm, proportionem, figuram, articulos, apicem, connexionem.

Numerus nullae. Aranea, Trombidium, Phalangium.

duae, plerisque.

quatuor. Oniscus, Pagurus.

sex. Astacus.

B 2

Situs

- Situs** in fronte. *Stratiomys*.
 in cantho oculorum. *Cimex*. *Cicada*.
 supra oculos. *Ricinus*.
 sub oculis. *Notonecta*.
- Proportio** corpore breuiores. *Scarabaeus*.
 corporis longitudine. *Cerambyx*, *Leptura*.
 corpore longiores. *Cerambyx*, *Locusta*.
 breuissimae. *Nepa*, *Laternaria*.
- Figura** filiformes, vndique eiusdem crassitie. *Elater*.
 clauatae, extrorsum crassiores. *Papilio*.
 attenuatae, in medio crassiores. *Zygaena*.
 setaceae, versus apicem tenuiores. *Cerambyx*.
 subulatae, breues, acutae. *Libellula*.
 ensiformes, latae, triangulares. *Truxalis*.
 palmatae, in lacinias diuisae. *Nepa*.
 biclaudatae, articulo medio et ultimo apice crassioribus. *Cimex*.
 irregulares, articulis aliquot cymbiformibus, irregularibus. *Cerocoma*.
- Articuli** moniliformes, articulis orbiculatis. *Tenebrio*, *Chrysomela*.
 cylindritae, articulis cylindricis. *Sepidium*.
 ferratae, articulis apice alterius lateris dilatatis. *Elater*.
 pectinatae, articulorum latere interiori ciliato. *Bombyx*.
 pilosae, articulis setis rigidis distantibus distinctis.
 barbatae, articulorum pilis fasciculatis. *Phalaena*.
 aculeatae, articulorum aculeis recurvis. *Cerambyx datus*.
 obconicae, articulis basi angustioribus. *Carabus*.
 squamatae, articulorum squamulis quadratis, erectis. *Sphinx*.
 multiarticulatae, articulis plurimis. *Astacus*.
 pauciarticulatae, articulis paucis. *Syrphus*.

Apex fissiles, capitulo in lamellas diuiso. *Scarabaeus*, *Melolontha*.
 perfoliatae, capituli articulis vndique prominulis, distantibus. *Dermestes*, *Hydrophilus*.
 solidae, capitulo ouato, integro. *Hister*.
 securiformes, articulo compresso altero lateri dilatato. *Syrphus*.

Apex.

- Apex** vneinatae, articulo vltimo acuminatō, recuruo.
 Papilio Proteus.
 fissae, articulo vltimo bifido. Cancer.
 excauatae, capitulo retuso impresso. Laternaria.
 obtusae, articulo vltimo obtuso.
 acuminatae, terminantur mucrone. Tabanus.
 dentatae, articulo vltimo oblique truncato, den-
 tato. Tabanus.
 aristatae, articulo vltimo seta terminato. Musca.
 Cimex. Syrphus.
 plumatae, articulo vltimo seta radiis lateralibus
 instructa terminato. Musca. Syrphus.
Connèxio distantes, a se inuicem remotae Nepa.
 approximatae. Musca.
 connatae, basi cohaerentes. Bibio.
 pedunculatae. Gammarus.

§. 6.

Frons superior capitidis pars inter oculos, os et
 thoracem, et gula inferior inter os et pectus,
 differunt substantia, figura, superficie, stem-
 matibus.

Substantia cornea plerisque.

vesicularis. Myopa.

Figura acuminata, terminatur acumine inter antennas.
 Gryllus.

rostrata, acumine elongato armata. Astacus.

scutata, tecta thoracis substantia cornea expla-
 nata. Cassida. Lampyris.

turrita, eleuata, cylindrica, porrecta. Latern-
 aria. Truxalis.

Superficies laevis, nullis impressionibus distincta.

glabra, nulla hirsutie praedita.

punctata, punctis plurimis vagis impressa.

sulcata, lineis altioribus impressa.

scabra, punctis eleuatis adspersa.

vnicornis, prominentia vnicē notabili acuta ar-
 mata. Scarabaeus.

bicornis. Scarabaeus. Hispa. Apis.

tuberculata, prominentia parua obtusa instructa.
 Scarabaeus.

Superficies carinata, linea longitudinali elevata, acuta. Curculio.
capaliculata, linea longitudinali impressa. Curculio.
pubescens, villis paruis tomentosa. Melolontha.
pilosa, pilis longioribus rigidioribus instruta. Phalaena.
hirta, villis densis longioribus tecta. Apis.
Stemmata puncta tria elevata nitida in vertice frontis. Tetrigonia. Sphex.

§. 7.

Truncus inter caput et abdomen constat thorace, scutello, pectore, sterno.

Truncus a capite distinctus plerisque.

cum capite equalitus. Aranea, Phalangium.

§. 8.

Thorax superior trunci pars differt quoad figuram, proportionem, superficiem, marginem, futuras.

Figura linearis, aequalis ubique latitudinis. Mantis.
orbiculatus, cuius diameter transversalis aequalis longitudinali. Silpha.
ovatus, cuius diameter transversalis brevior longitudinali. Carabus.
strumarius, lateribus dilatato inflatis. Gryllus.
lunaris, lateribus antice porrectis. Acanthia.
retusus, antice sinu obtuso terminatur. Scarabaeus.
acuminatus, terminatur mucrone. Sepidium.
lanceolatus, porrectus antice attenuatus. Curculio anchorago.
transversus, cuius diameter transversalis superat longitudinalem. Dytiscus.
planus, cuius discus eundem cum marginibus sicutum tenet.
mucronatus, terminatur sinu obtuso cum mucrone. Scarabaeus.
testatus, totum corpus cute calcarea obvoluens. Cancer.

Propor-

Proportionem abdomine brevior plerisque.

abdominis longitudine. Curculio, Mantis.

abdomine longior. Curculio.

Superficies tomentosus, villis vix conspicuis tectus.

pilosus, pilis distinctis elongatis praeditus.

hispidus, setis rigidis sparsis instructus. Musca.

crustatus, dorso fasciculis pilorum exasperato.

Bombyx, Noctua.

tuberculatus, prominentiis conuexis, obtusis inaequalis. Scarabaeus, Gryllus.

aculeatus, aculeis rigidis acutis disci sparsis. Cancer. Hispa.

cornutus, prominentiis longioribus porrectis Scarabaeus.

glaber, absque omni pubescencia.

laevis, absque omni inaequalitate.

incrustatus, testa calcarea tectus. Astacus.

ferratus, linea longitudinali eleuata, acuta, dentata. Gryllus.

carinatus, linea longitudinali eleuata, acuta, laeui. Gryllus.

canaliculatus, linea longitudinali impressa. Buprestis.

striatus, lineis superficialibus longitudinalibus impressus.

fulcatus, lineis longitudinalibus profundioribus impressus.

punctatus, punctis paruis excavatis vagis adspersus.

variolosus, punctis maioribus cicatrisantibus excavatus.

rugosus, lineis transuersis longitudinalibusque vagis.

plicatus, incisuris profundis transuersalibus. Aphis.

scaber, punctis plurimis eleuatis vagis.

Margo marginatus, lateribus prominulis. Silpha, Lampris.

spiniferus, utrinque acuimine duro, rigido armatus. Cerambyx.

dentatus, acuminibus brevioribus horizontalibus spatio remotis. Prionus.

- Margo* tentaculatus, tentaculis retractilibus bifidis vtrinque instructus. Malachius.
 callosus, substantia a thorace diuersa vtrinque tectus. Chrysomela collaris.
 ciliatus, setis parallelis longitudinalibus obualatus.
 grosus, sinubus maioribus aut minoribus vtrinque excauatus. Cerambyx. Prionus.
 foliaceus, marginibus valde prominentibus membranaceis. Mantis.
 deflexus, marginibus declinatis.
Suturæ inermis, marginibus omnino laeuis.
 quibus reliquis corporis partibus adhaeret, Eleuteratis propriae.
 capit is anterior.
 Elytrorum posterior.

§. 9.

Scutellum thoraci postice adhaerens, inter alas porrectum, differt quoad proportionem, figuram, superficiem, apicem.

Insecta aptera, vti et quae elytra connata gerunt, et Glosata nullo gaudent scutello.

Cohaeret quidem cum thorace scutellum, manifeste tamen distinctum nexus, vsu, figura.

Vsus scutelli inter volandum alas expandere videtur.

Proportio abdomine breuius, plerisque.

abdominis longitudine. Cimex. Acrydium.

abdomine longius. Acrydium. Membracis.

Figura subrotundum. Scarabaeus.

ouatum. Chrysomela.

triangulare. Cetonia.

fornicatum, disco eleuato marginibusque deflexis. Acrydium.

quadratum. Ichneumon. Vespa.

orbiculatum. Musca.

scutatum, totum abdomen tegens. Cimex.

Superficies carinatum, linea longitudinali eleuata. Acrydium, Gryllus.

Super-

Superficies lineatum, striis eleuatis longitudinalibus. *Cra-*
bro fossoria.

sulcatum, linea longitudinali alte impressa. *Sca-*
rabaeus.

Apex acutum. *Cetonia. Membracis.*
 obtusum. *Melolontha.*
 emarginatum. *Cimex.*
 bidentatum. *Stratiomys.*
 sexdendatum. *Stratiomys.*
 truncatum.

§. 10.

Pectus inferior seu prona trunci pars thoraci cor-
respondet.

Pectus iisdem attamen paucioribus differentiis
 gaudet, quam thorax.

Pectori plerumque pedes quatuor anteriores in-
 sectorum hexapodum inferuntur.

§. 11.

Sternum, linea pectoris longitudinalis, saepe an-
 tice posticeque mucronatum, differt quoad
 proportionem, apicem.

Sternum scutello correspondet non in omnibus exser-
 tum.

Proportio abbreviatum. *Hydrophilus.*
 elongatum. *Buprestis.*
Apex integrum. *Dytiscus.*
 truncatum. *Dytiscus.*
 acuminatum. *Hydrophilus.*
 bifidum. *Dytiscus.*
 cormutum. *Buprestis.*

§. 12.

Abdomen annulatum spiraculisque lateralibus per-
 tusum, thoraci affixum, differt secundum pro-
 portionem, connexionem, figuram, seg-
 menta, superficiem, marginem, anum.

Superior abdominis pars dorsum audit, prona
vero seu inferior, venter.

Spiracula lateralia ad respirationem pertusa vtrinque tot, quot segmenta abdominis.

Proportio brevissimum. Euania.

longissimum. Iulus. Scolopendra.

Connexio sessile, cuius diameter baseos certe aequalis fit diametro apicis. Sphe.

petiolatum, cuius diameter baseos multo minor diametro apicis. Sphe.

adnatum, trunci prona parte affixum. Aranea.

impositum, trunci superiori parte adhaerens. Euania appendigaster.

Figura *depressum,* cuius diameter transuersalis superat verticalem. Scolopendra.

rotundatum, cuius diameter transuersalis aequat verticalem. Iulus.

compressum, cuius diameter transuersalis cedit verticali. Gryllus. Ichneumon.

lineare, vndique eiusdem crassitici. Ichneumon.
ouatum, cuius diameter transuersalis minor longitudinali, basi segmento circuli circumscripto, apice vero eodem angustiore. Dytiscus.

orbiculatum, cuius diameter transuersalis aequat longitudinalem. Aranea.

cylindricum, cuius diameter transuersalis aequat verticalem, basi apiceque segmento circuli aequali circumscripto. Ichneumon.

conicum, cuius diameter transuersalis aequat verticalem, basi segmento circuli circumscripto, apice vero eodem angustiore. Apis conica.

clavatum, apice incrassatum, rotundatum. Euania.

falcatum, petiolatum, compressum, incuruum. Ichneumon.

hamosum, apice obtusum, inflexum. Myopa ferruginea.

reconditum, in fossula pectoris latens. Cancer.

Segmenta quatuor. Scarabaeus.

quinq. Dytiscus.

sex. Ichneumon.

Segmen-

Segmenta plura. Iulus. Scolopendra.
nulla segmenta distincta. Aranea.

Superficies glabrum. Iulus.
tomentosum. Syrphus.
pilosum. Musca.
fasciculatum. Buprestis.
canaliculatum. Libellula.
carinatum. Libellula.
punctatum. Buprestis.
pellucidum, segmentis cornicis transparentibus.
Lampyris. Musca.

hirtum. Sphinx. Phalaena.
spinosum. Gryllus.

bicorne, prominentiis duabus cylindricis molli-
bus. Aphis.
testatum, cute dura calcarea tectum. Astacus.
brachiatum, subtus appendiculis pediformibus
instructum. Astacus.

Margo integrum. Dermestes.
ferratum, angulis acutis imbricatis prominent.
Naucoris.

lobatum, in partes distinctas diuisum. Pediculus.
plicatum, plicis transuersalibus profundis distin-
ctum. Aphis.

foliatum, vtrinque prominens, sinuatum. Mantis
gongylodes.

haftatum, ventre antice spina acuta armato. Ci-
mex haemorrhoidalis.
tentaculatum, tentacula mollia retractilia vtrin-
que exserens. Malachius.

Anus acuminatum. Mordella. Trichius.
stylatum, terminatur prominentia cylindrica.
Aphis. Sirex.

aculeatum, aculeo rigido retractili punctorio
armatum. Spex. Apis.

dentatum, prominentiis rigidis acutis distantibus
distinctum. Chrysis. Apis.

lamellatum, lamellis duobus aut quatuor com-
pressis, approximatis. Libellula. Aeshna.
foliacum, laminis maioribus depresso superne
tectum. Astacus.

papillosum, papillis prominulis textoriis. Aranea.

Anus

Anus barbatum, hirsutie longiori circumuallatum.
Zygaena. Sesia.
obtusum. Musca.

§. 13.

Artus thoraci abdominalique adhaerentes sunt cauda, aculeus, pedes, alae, halteres, pectines.
Vsus artuum ad celeriorem motum et ad defensionem.

§. 14.

Cauda abdomen terminans, eualuis, differt secundum proportionem, figuram, apicem, setas.
Vsus caudae ad oua ponenda, ad motum dirigendum, vix vnuquam ad defensionem.

Proportio corpore breuior. Forficula.
corporis longitudine. Ephemera.

corpore longior. Scorpio.

Figura articulata, articulis distinctis constans. Scorpio.
recurua, versus apicem sensim adscendens. Raphidia. Gryllus.

recta, horizontaliter exiens. Gryllus.

inflexa, sub abdomine recondita saltatrix. Podura.

setacea, sensim attenuata. Ephemera.

corniculata, spina cornea, acuta, rigida. Sirex.

forcipata, vnguibus duobus arcuatius apice coniuentibus. Forficula.

chelata, apice incrassata police mobili. Panorpa.

dentata. Forficula.

villofa. Lepisma.

obtusa. Gryllus.

acuta. Sirex.

vnguiculata, vngue arcuato acuto rigido terminata. Scorpio.

vnifeta. Raphidia. Scorpio.

bifeta. Ephemera. Gryllus.

trifeta. Ephemera. Lepisma.

penicillata, setis plurimis inordinatis. Iulus.

*Apex**Setae*

§. 15. Acu-

§. 15.

Aculeus abdomen terminans, biualuis setam punc-
ctoriam rigidam exferens, differt proportio-
ne, figura, margine.

Aculeus synistatis proprius; distinguitur a cauda
figura, valuulis, vsu.

Vsus ad defensionem, plerisque ad oua ponenda,
in primis vbi exsertus est.

Proportio obsoletis. *Formica*.

abbreviatus. *Ichneumon*.

mediocris. *Ichneumon*.

elongatus. *Ichneumon*.

Figura spiralis, sub abdomine conuolutus. *Cynips*.
cylindricus, rotundatus, linearis. *Ichneumon*.
compressus. *Apis*. *Sphex*.
reconditus, intra abdomen retractilis. *Apis*.
Vespa.

exsertus. *Ichneumon*.

Margo laevis nullis, incisuris notatus. *Ichneumon*.
ferratus, incisuris aequalibus imbricatis denta-
tus. *Tenthredo*. *Apis*.

§. 16.

Pedes ad celeriore motum arctiore que adhae-
sionem pectori abdominali affixi, constant
femore, tibia, tarso, differuntque quoad nu-
merum, situm, usum.

Marum pedes anteriores saepius ad arctiore copulam elon-
gati. *Cryptocephalus*. *Cancer*.

Numerus quatuor. *Papilio*.

sex. pleraque.

octo. *Aranea*.

plures. *Oniseus*, *Iulus*, *Scolopendra*.

Situs pectorales, pectori adhaerentes.
abdominales, abdomini inserti. *Iulus*, *Scolo-
pendra*.

dorsales, dorso affixi. *Cancer dorsipes*.

Vsus

- Vsus* cursorii, porrecti ambulantes. *Cimex*. *Chrysomela*.
gressorii, anticis abbreviatis absque tarso. *Papilio*.
fessorii, tibia breui compressa dentata. *Truxalis*, *Scarites*, *Scarabaeus*.
saltatorii, femoribus posticis incrassatis. *Chrysomela*. *Cicada*.
natatorii, posticis compressis ciliatis, tarso mutico. *Dytiscus*. *Notonecta*.
bronchiales, natatorii fessi. *Monoculus*.
raptorii, femore antico canaliculato, tibiam falcatam excipiente. *Nepa*.

§. 17.

Femur, superior articulus pedem annexens, differt secundum figuram, marginem, apicem.

- Figura* angulatum, futuris acutis, prominentibus. *Gryllus*.
 incrassatum, tibia multo latius. *Chrysomela*. *Curculio*.
 incuruum, circuli segmentum describens. *Musca*. *diophtalma*.
 fulcratum, lamina valida, rigida bascos. *Mordella*.
 canaliculatum, longitudinaliter excavatum. *Nepa*. *cinerea*.
 dilatatum, marginibus porrectis membranaceis. *Gryllus*.
 cornutum. *Lamia pedicornis*.
 dentatum, prominentia vnicet vel pluribus distantibus notatum. *Curculio*. *Vespa*.
 ferratum. *Cancer*. *Gryllus*.
 inerme. *Cerambyx*.
 lobatum, membrana prominente terminatum. *Mantis*.
 spinosum, spina acuta, rigida terminatum. *Mantis*.
 clavatum, apice crassius. *Cimex*.
 inerme, praecedentibus oppositum.

§. 18. Ti-

§. 18.

Tibia, secundus pedis articulus inter femur et tarsum, differt quoad figuram, superficiem, marginem, apicem.

Figura cylindrica. *Gryllus*. *Chrysomela*.

compressa. *Dytiscus*. *Apis*.

triangularis, in medio angulum acutum exserens.

Trox.

fornicata, plana, latere interiore concava. *Tru-*

xalis.

angulata, angulis acutis prominentibus. *Gryllus*.

falcata, compressa, arcuata, acuta. *Mantis*.

pollicata, in medio prominentia aucta instructa.

Nepa.

Superficies pilosa. *Phalaena*, *Sphinx*.

manicata, compressa pilis densissimis inordinatis

tecta. *Apis*.

tabernaculata, elevationibus variis inordinatis

sparsis.

canaliculata. *Carabus*. *Tipula*.

glabra.

Margo. dentata. *Scarabaeus*. *Truralis*.

serrata. *Gryllus*.

ciliata, pilis approximatis parallelis. *Dytiscus*.

inermis. *Chrysomela*.

Apex spinosa, terminatur mucrone acuto rigido. *Ca-*

rabus.

mutica, praecedenti opposita. *Papilio*.

§. 19.

Tarsus, plerumque articulatus pedem terminans, differt quoad articulorum, numerum, figuram, marginem, apicem.

A numero articulorum tarsi ordines insectorum desumunt
Geoffroy.

Articuli nullus. *Scarabaeus*,

vnicus. *Papilio*.

duo.

Articuli

Articuli tres.

quatuor. *Buprestis*.

quinque. *Dytiscus*.

sex.

Figura cylindricus. *Iulus*. *Scolopendra*.

compressus. *Dytiscus*.

scutatus, articulo medio ad alterum latus dilatato, orbiculato. *Vespa* *cibaria*. *Dytiscus*.

spongiosus, articulis subtus mollioribus crassioribus. *Helops*. *Chrysomela*.

Margo ciliatus. *Dytiscus*.

spinosis.

Apex vnguiculatus, mucrone arcuato acuto armatus.

Scarabaeus.

villosus, villis plurimis inordinatis obsitus.

Sphinx. *Phalaena*.

muticus, praecedentibus oppositus, pedibus nata-toriis propriis.

chelatus, articulo ultimo incrassato, fiso pollice mobili. *Cancer*. *Astacus*.

§. 20.

Alae ad celeriorem fugam thoraci affixae sunt, aut crustaceae, vaginantes, Elytra: aut molles, tenues, Alae.

Alas ad classum determinationem introduxit *Linné*, cui successores omnes secuti sunt.

§. 21.

Elytra, alae binae superiores, crustaceae, abdomen tegentes; differunt quoad proportionem, figuram, superficiem, futuras, marginem, apicem.

Elytra quibusdam classibus propria interdum con-nata et tunc alae posticae et scutellum desunt.

Proportio abbreviata. *Meloe*. *Leptura*.

mediocria. *Chrysomela*.

elongata. *Gryllus*. *Blatta*.

Figura

Figura: linearia. Cicindela.
 attenuata, postice sensim angustiora. Leptura,
Necydalis.
 plana, vndique eiusdem elevationis. Blatta.
 deflexa, margine interiori altiori. Gryllus.
 cruciata, in medio flexa, ut superficies interior
 appareat. Cimex, Nepa.
 gibba, in medio valde eleuata. Chrysomela.
 flexilia, pressioni cedunt nec franguntur. Can-
 tharis, Gryllus.
 mollia, pressionis vestigia diu retinentia. Meloe.
 rigida, praecedentibus opposita. Curculio.

Superficies: tomentosa. Lagria.
 pilosa. Melolontha.
 fasciculata. Buprestis.
 laevia, praecedentibus opposita. Chrysomela.
 scabra, punctis eleuatis distantibus exasperata.
Cerambyx.
 tuberculata. Curculio.
 verrucosa, punctis maioribus eleuatis cicatri-
 zantibus. Curculio.
 squamata, lamellis erectis breuibus prominulis.
Curculio.
 punctata. Carabus.
 striata, lineis longitudinalibus impressa. Carabus.
 punctato striata, punctis in lineas longitudinali-
 les digestis. Chrysomela.
 sulcata, lineis longitudinalibus profundioribus
 exarata. Carabus.
 porcata, sulcata sulcis punctis oblongis eleuatis
 adspersis. Carabus porcatus.
 rugosa, lineis variis eleuatis reticulata. Silpha
 rugosa.
 lineata, lineis eleuatis longitudinalibus. Silpha
 atrata.
 crenata, lineis eleuatis longitudinalibus vndu-
 latis. Curculio.
 spinosa, aculeis validis, rigidis, acutis armata.
Curculio, Hispa.
 glabra, praecedentibus opposita.

Sutura: longitudinalis, margo elytrorum connuentium
 interior, Dorsalis.

Fabr. Entom.

C

Sutura:

- Sutura:* transuersalis, qua elytra thoraci adhaerent semper binae.
Margo: marginata. Silpha, Cassida.
 ferrata. Buprestis.
 dentata. Buprestis.
 sinuata, emarginatura notata. Silpha sinuata.
 inermia, praecedentibus opposita.
Apex: rotundata, segmento circuli terminata. Gryllus.
 acuminata, mucrone rigido valido terminata.
 Tenebrio.
 truncata, postice obtusa, abscissa. Staphylinus.
 fastigiata, apice emarginata. Leptura, Stenocerus.
 mucronata, emarginata cum mucrone in medio
 emarginaturae. Buprestis.

§. 22.

Alae membranaceae neruosae differunt quoad numerum, proportionem, figuram, superficiem, marginem, apicem.

In aliis Glossatorum colorum varietas in squamis erectis, coloratis.

Numerus: nullae. Cimex, Bombyx, Hippobosca.
 duae. Coccus, Ephemera.
 quatuor. Sphinx, Libellula.

Proportio: rudimento breui alarum. Gryllus.
 anteriores longiores. Ephemera.
 omnes aequales. Gryllus, Panorpa.
 posteriores longissimae. Coccinella, Panorpa.

Figura: lineares. Panorpa Coa.
 lanceolatae, vtraque apice attenuatae. Noctua
 Verbasci, exoleta.

rotundatae, fere circulum describentes. Papilio.
 oblongae. Papilio.

deltoidae, postice obtusissimae et fere retusae.

Pyralis.
 lacinatae fissae, digitatae. Pterophorus.

reverae, margine exteriori alae posticae pro-

minente. Bombyx.

exsertae, pone elytra prominentes. Forficula.

Figura:

Figura: tectae, sub elytris reconditae. Eleuterata pleraque,
plicatae, lineis longitudinalibus coarctatae,
Vespa.
convolutae, corpus arcte cingentes, Tinea,
rhomboideae, ab angulo postico ad apicem longiores,
quam ad basin, Papilio,
incubentes, alis superioribus inferiores tegentibus, Noctua,
patentes, omnibus expansis. Bombyx, Phalaena,
erectae, sursum ad se inuicem accedentes, Papilio,
deflexae, margine tenuiori altiore, crassiori.
Noctua.
falcatae, apice acuminatae, erucatae. Bombyx
Atlas,
striatae, venis eleuatis distinctis longitudinalibus exaratae,
reticulatae, venis longitudinalibus transuersalibusque anostomosantibus. Hemerobius,
clavatae, versus apicem incrassatae. Panorpa.

Superficies: squamatae, lamellis erectis coloratis testae,
Glossatae.
pilosae, setis rigidis distantibus adpersae.
Musca, Tipula.
nudae, praecedentibus oppositae.
fenestratae, squamatae maculis nudis, pellucidis. Bombyx Atlas,
coneolores, utraque pagina eodem modo coloratae, Papilio.
ocellatae, maculis e variis coloribus annulatis ornatae. Papilio.
pupillatae, ocellatae punto ocelli medio distincto. Papilio.
coecae, praecedentibus oppositae.
fasciatae, lineis latioribus transuersalibus coloratis distinctae. Noctua.
strigatae, lineis angustis transuersalibus coloratis pictae. Phalaena.

Margo: crenatae, incisuris laeuiissimis notatae. Sphinx.
Bombyx.
dentatae, incisuris maioribus distantibus. Sphinx.

II. INSECTVM.

- Margo:* caudatae, margine postico elongato attenuato.
 Papilio, Truxalis.
 emarginatae. Pyralis emargana.
 erosae, sinibus variis lacerae. Noctua libatrix.
 ciliatae. Phryganea, Musca.
 angulatae, prominentiis variis horizontalibus
 distinctae. Sphinx.
Apex: obtusae.
 truncatae. Phryanea.
 acutae. Hippobosca.
 acuminatae. Bombyx Atlas.

§. 23.

- Halteres rudimenta alarum posticarum sub alis
 Antliatorum constant aut capitulo petiolato,
 aut squama membranacea fornicata.
 Halteres Antliatis solis propria, iisque reliqua
 insecta diptera nunquam gaudent.
 Halterum usus ad aequilibrium melius obseruan-
 dum videtur.
 Halteres libramenta Schluga audiunt.

§. 24.

- Pectines bini inter abdomen et pectus adhaeren-
 tes, altero latere dentati, differunt numero
 dentium.
 Pectines unico tantum generi Scorpionum pro-
 prii.
 Numerus dentium maxime differt, quo species
 Scorpionum facilime distinguuntur.
 Usus pectinum adhuc plane latet.
-

III. IN-

III. INSTRUMENTA CIBARIA.

§. I.

Instrumenta cibaria insectorum sunt partes oris ad cibum hauriendum dicatae, omnibus communes.

Insecta omnia partibus oris quibusdam gaudent, etiam ea, quae cibo nullo vtuntur, ut Bombyx Mori, Ephemera.

Structura instrumentorum cibariorum maxime secundum varium insectorum alimentum differt.

Partes *oris* differentes numeramus in primis decem.

1. *Palpi*: articulati, sensorii, mobiles.

- a. antici.
- b. intermedii.
- c. postici.

2. *Clypeus*: horizontalis capitis pars cornea porrecta, os superne tegens.

- a. discus.
- b. limbus.

3. *Mandibula transversalis* a capitis substantia cornea propagata.

- a. mandibula.
- b. dentes.
- c. apex.

4. *Maxilla transversalis*, a capitis substantia interiori defumta, saepius membranacea.

- a. maxilla.
- b. dentes.
- c. laciniae.

C 3

5. *Galea*

5. *Galea cylindrica*, obtusa, maxillae dorsum tegent.
6. *Labium horizontale*, capitis pars inferior porrecta et inferne claudens.
  - a. numerus.
  - b. laciniae.
  - c. limbus.
  - d. discus.
7. *Lingua spiralis conuoluta*, bifida inter palpos stupros intorta.
  - a. lacinia superior.
  - b. lacinia inferior.
8. *Rostrum inflexum*, corneum.
  - a. vagina articulata setas continent.
  - b. setae.
9. *Proboscis membranacea*, bilabiata.
  - a. stipes cylindricus basis proboscidis capitulum sustentans.
  - b. capitulum retractile, membranaceum, bilabiatum.
10. *Haustelum porrectum*, corneum, inarticulatum.
  - a. vagina saepius bivalvis.
    - a. valvula superior.
    - b. valvula inferior.
  - b. setae numero diversae.

§. 2.

Structura naturalissima, quae in plurimis obtinet, manifestat se in numero, situ, proportione et figura omnium partium oris.

Structura omnis est aut naturalissima, aut differens, aut singularis.

Structura naturalissima, quae plurimis generibus communis nunquam ad genera distinguenda inferire potest, ideoque a genuino Entomologo haud diffusa describenda.

Structura differens in omnibus obseruatur generibus, vbi plures characteres ad distinguendum genus necessarii.

Structu-

Structura singularis characterem praebet generis essentiale, quo genus ab omnibus reliquis generibus distinguitur. e. gr.

- Maxilla cornea multidentata. *Melolontha.*
- Maxilla chelata. *Scorpio, Phalangium.*
- Palpi postici pilosi. *Cicindela.*
- Palpi postici longiores securiformes. *Clerus.*
- Palpi postici fasciculis duobus pilorum adhaerentes. *Lucanus.*
- Labium conuolutum maxillas continens. *Trombidium.*
- Palpi linguaeformes. *Nomada.*
- Haustellum cylindricum bivalve. *Hippobosca.*
- Rostrum lamellatum. *Pulex.*
- Rostrum annulatum. *Sigara.*
- Palpi basi setarum exteriorum inserti. *Syrphus.*
- Haustelli vagina os totum obtegens. *Rhingia.*
- Maxilla tota connata cum labio. *Phryganea.*
- Palpi cheliferi. *Scorpio.*
- Mandibulae nullae. *Ephemera.*

§. 3.

Numerus est naturalissimus, quod quatuor adint palpi, mandibulae duae, maxillae duae, clypeus et labium vnica.

- Obtinet naturalissimus hic numerus in primis in Eleuteratis, Vlonatis et Synistatis, et in his exceptio rarior.
- Palpi sex, mandibulae absque maxillis, clypeus nullus, Labium triplex, in Agonatis.
- Palpi tantum duo in Vnogatis, in reliquis conueniunt.
- Palpi duo, linguaque spiralis clypeusque absque mandibulis, maxillis, labio in Glossatis.
- Rostrum et Clypeus absque mandibulis, maxillis, palpis et labio in Ryngotis.
- Palpi duo, haustellum saepius proboscide receptum, absque mandibulis, maxillis, clypeo et labio in Antliatis.
- Clypeus ideo semper vnicus.
- Palpi duo, quatuor, sex.

Mandibulae semper duae.

Maxillae semper duae.

Labium vnicum, rariissime triplex.

§. 4.

Proportio naturalissima inuenitur, quod clypeus prominens abscondat mandibulas tegentes maxillas breuiores, palpis anticis posticos longitudine superantibus, quos iterum labio maiores deprehendimus.

Palpi antici plerumque posticis longiores, saepe aequales, rariissime breuiores. Clerus.

Clypeus plerumque mandibulis longior, rarius mandibulae prominent. Cicindela.

Mandibulae plerumque maxillis maiores, interdum tamen contrarium obtinet. Apis.

Maxillae palpis anticis saepius breuiores, raro longiores. Apis.

Labium plerumque maxillis et palpis posticis breuius, rarius maxillis aequale, palpis longius. Apis.

In Glossatis lingua spiralis palpis longior; exceptio rarissima. Hepialus.

In Antliatis haustellum palpis longius, proboscide breuius. Exceptio rarissima. Tipula.

In Ryngotis rostrum clypeo longius.

§. 5.

Situm naturalissimum obseruauimus, quod palpi antici maxillae dorso inhaereant, cui superincumbunt, postici vero labii medium, cuius superiorem partem cingunt.

Clypeus semper os superne tegit, labium inferne.

Mandibulae immediate clypeo subiacent et latera oris superne claudunt.

Maxillae semper sub mandibulis insertae latera oris inferne claudunt.

Palpi antici duo aut quatuor maxillae dorso adnati. Exceptio rarissima. Apis.

Palpi

Palpi postici plerumque labii medio laterali, saepe apici, raro parieti interiori inserti, rarissime labio haud adhaerent. Lucanus.

In *Agonatis* palpi antici mandibulis, postici labio inserti totum os obtegentes.

In *Vnogatis* palpi duo maxillis adhaerent.

In *Glossatis* lingua spiralis semper inter palpos reflexos con-voluta latet.

In *Ryngotis* vagina setas continens plerumque capitis apici inserta. Exceptio rarior sub capitis apice *Acanthia*; pectori *Chermes*.

In *Antliatis* proboscis porrecta stipite crassiori dorso canaliculato setas recipit, canalem vero vagina uniuersis claudit. Palpi plerumque ad latera proboscidis inserti.

Vbi proboscis deest, vagina biualuis setas continet.

§. 6.

Figura est naturalissima, quod palpi sint filiformes articulis cylindricis aequalibus, clypeus et labium rotundata, integra, mandibulae corneae, arcuatae, maxillae, cylindrae, videntatae.

Figura saepius differt et notas genericas plurimas subministrat.

Exempla vid. in Generibus nostris insectorum.

In *Glossatis* palpi cylindrici, stuposi, pilosi, reflexi et lingua cylindrica, conuoluta.

In *Ryngotis* vagina inflexa, cylindrica, triarticulata, continet setas setaceas, acutas, tegiturque clypeo setaceo.

In *Antliatis* proboscis stipite cylindrico capituloque bilabiato includit setas setaceas, tegiturque valuula depressa, acuta.

Vbi proboscis deest, haustellum exsertum vagina biualui cylindrica, continet setas setaceas.

Haustellum inflexum. Empis.
geniculatum. Myopa.

§. 7.

Palpi differunt quoad α numerum, β situm, γ figuram, articulos, apicem, δ proportionem, aequalitatem.

Numerus: nulli. Notonecta.

duo. Aranea, Scolopendra.

quatuor. Scarabaeus, Ichneumon.

sex. Cicindela, Cancer.

Situs: inserti maxillae dorso. Scarabaeus.

maxillae medio interiori. Apis.

inter maxillas. Scolopendra.

Labii apici. Hister, Apis.

labii medio externo. Ichneumon.

labii medio interno. Cetonia.

labii basi. Nicrophorus, Stenocorus.

labii lateribus. Cancer.

penicillis duobus sub labio absconditis. Lucanus.

mandibulae dorso. Astacus.

ad latera linguae spiralis. Glossata.

proboscidi. Musca.

haustelli vaginae.

haustelli setis. Syrphus.

Figura: filiformes, vndique eiusdem crassitie. Cerocoma.

moniliformes, articulis omnibus globosis.

clavati, articulo vltimo crassiori, maiori.

Trox.

cylindrici, articulis omnibus cylindricis, aequalibus. Ichneumon.

securiformes, articulo vltimo ad alterum latus dilatato acuto. Elater, Coccinella.

incurvi, supra os incumbentes. Tipula.

cheliferi, articulo vltimo bifido, lacinia altera mobili. Scorpio.

bifidi, vsque ad basin fissi. Cancer.

linguaeformes, longissimi, compressi, membranacei. Nomada.

vesiculosi, articulis mollioribus turgidis. Gryllus.

stuposi, hirsutie molliori tecti. Glossata.

Articuli:

- Articuli:* aequales, articulis omnibus longitudine et figura conuenientibus. *Donacia.*
 inaequales, articulis quibusdam maioribus aut crassioribus. *Prionus.*
 rhomboides, plani angulis acutis oblique prominentibus. *Crabro.*
 pilosi, pilis rigidis plurimis adspersi. *Cicindela.*
 cuneiformes, articulis rotundatis apicem versus sensim incrassatis. *Carabus.*
 triangulares, angulis tribus acutis prominentibus. *Astacus.*

Numerus articulorum differt: plerumque palpi 4 — 5 articulati, saepe 2 — 3, rarissime vero multiarticulata inueniuntur.

- Apex:* subulati, articulo vltimo acuminato.
 turgidi, articulo vltimo capitato turgido. *Ara-
neae maribus.*
 truncati, articule, vltimo obtuso abscisso.
Prionus.

vnguiculati, articulo vltimo corneo, arcuato,
 acuto. *Trombidium.*

fissi, articulo vltimo bifido. *Alucita.*

- Proportio:* elongati. *Scorpio, Ichneumon.*
 abbreviati. *Libellula.*

- Aequalitas:* antici longiores. *Scyllarus.*
 omnes aequales. *Nierophorus.*
 intermedii longiores. *Carabus.*
 postici longiores. *Clerus.*

§. 8.

Linguam spiralem differentem vidimus quoad
 & substantiam, β apicem, γ proportionem.

Inter omnia instrumenta cibaria lingua spiralis paucissimas
 praebet differentias, ideoque et glossata difficil-
 lime determinantur.

- Sustantia:* cornea, dura, nitida, polita. *Sphinx.*
 membranacea, mollis, albida, tenuis. *Bombyx.*
Apex: acuta. *Zygaena.*
 obtusa. *Sphinx.*

Propor-

Proportio: longissima. Sphinx.
abbreviata. Phalaena.
linguae rudimento. Hepialus.

§. 9.

Mandibula differens est quoad α numerum, β situm, γ figuram, dentes, apicem, δ proportionem.

Numerus: nulla. Glossata, Rynota.
duae. Pluriua.

Situs: exserta, ultra clypeum prominens. Cicindela.
abscondita, sub clypeo latens. Dermestes.
sepulta, a labiis palpisque omnino tecta. Cancer,
Astacus.

Figura: recta. Crabro, Tropidium.
arcuata, Scolopendra.
concaua, recta subtus excauata. Bombyx.
fornicata, incurua subtus excauata. Cancer,
Astacus.

excauata, inanis, vngue perforato. Aranea.
articulata. Phalangium.

cylindrica. Scorpio:
forcipata, apicibus supra incumbentibus. Lukanus, Cicindela.
diformis, breuis, crassa, dentibus inaequalibus instruta. Iulus.

Dentes: inermis. Chrysomela.
vnidentata.

multidentata. Cicindela.

Apex: obtusa. Cancer. Iulus.
acuminata. Cerocoma.

fissa, apice rima instructa. Sepidium.
bifida, ultra medium fissa.

bidentata, rima apicis breuissima laciniis acuminatis. Gyrinus.

bifurcata, rima apicis breuissima, laciniis obtusis incuruis. Lucanus.

ttuncata. Vespa.

denticulata, apice obtuse truncata, vnguiculo auctissimo dentibusque armata. Libellula.

Apex:

- Apex*: vnguiculata, vngue arcuato acuto instructa.
Aranea.
biunguiculata, vnguibus duobus praedita.
Scorpio.
chelifera, apice incrassata, fissa: lacinia altera mobili. Phalangium.
- Proportio*: clypeo breuior. Bruchus.
clypeo longior. Cicindela.
longissima. Lucanus mas.

§. 10.

Maxilla differt quoad α numerum, β connexionem, γ figuram, consistentiam, marginem, apicem, lacinias, galeam, δ proportionem.

Maxilla maxime variat et plerosque praebet generum characteres.

Numerus: nulla. Cancer.
duae. Pleraque.

Connexio: connata, cum labio ultra medium cohaerens.
Synistata.
adnata, tota cum labio cohaerens. Phryganza.
adhaerens, basi inter se connatae. Phalangium.

Figura: cylindrica. Aranea.
compressa. Apis.
arcuata. Gyrinus, Carabus, Aeshna.

linguaeformis. Apis.
Apex: dilatata, apice compressa, rotundata. Scapus.

obtusa. Sepidium.
fissa. Forficula, Blatta.
setosa, pilis rigidis obuallata. Cetonia.
acuminata. Carabus.
dentata. Melolontha, Aeshna.
vnguiculata. Aranea, Scorpio.
truncata. Phalangium.

Consistentia: membranacea. Apis.
cornea. Erotylus.
vesiculosae. Blatta.

Margo:

Margo: nuda. Aranea,
ciliata, pilis parallelis imbricatis cincta. *Carabus.*

Laciniae: integra. Zonitis,
vndentata, ad insertionem palpi dente valido armata. *Elater, Scarabaeus.*
bifida, usque ad basin fissa. *Tenebrie.*

Obs. Palpi ubi quatuor maxillae adhaerent, maxilla semper integra.

Galea: maxilla breuior.
- longior. *Blatta.*
- aequalis. *Gryllus, Acheta.*
truncata. *Blatta.*
obtusa. *Gryllus.*
fornicata. *Truxalis.*

Proprio: palpis breuior. Pleraque,
- longior.
elongata, in linguae laciniam exteriorem.
Apis.

§. II.

Clypeum differentem inuenimus quoad α figuram, superficiem, marginem, β proportionem.

Figura: rotundatus. *Melolontha, Papilio.*
quadratus. *Cetonia, Raphidia.*
conicus. *Bombyx, Notonecta,*
fornicatus. *Panorpa.*
cylindricus. *Phryganea.*
subulatus. *Cimex.*
involuens, porrectus totum os obtegens,
Bombyx.

Superficies: annulatus. *Cimex,*
carinatus, linea media eleuata. *Laternaria,*
canaliculatus, linea media impressa. *Scarabaeus.*
cornutus, prominentiis maioribus acutis instructus. *Scarabaeus.*
tuberculatus, prominentiis minoribus obtusis armatus. *Scarabaeus.*

Super.

Superficies: scaber, punctis prominulis sparsis irroratus.
fasciatus, linea transuersali eleuata notatus.

Lucanus.

Margo: integer. Cetonia.
incrassatus. Melolontha.
ciliatus. Pulex.
fiscus. Bombyx.
crenatus. Scarabaeus.
emarginatus. Scarabaeus. Cercopis.
reflexus, margine eleuato reflexo. Melolontha.

Proportio: maxilla longior. Byrrhus.
- - breuior. Cicindela.
- - aequalis. Attelebus.
breuissimus. Papilio.
longissimus. Cimex.

§. 12.

Labium differt quoad α numerum, β figuram,
marginem, apicem, lacinias, substantiam,
 γ proportionem.

Numerus: nullum. Glossata. Ryngota.
vnicum. Eleuterata.

plura. Cancer. Pagurus.

Figura: cylindricum. Scarabaeus, Cetonia.
cordatum, apice dilatatum, rotundatum, retusum. Melolontha. Nicrophorus.
quadratum. Elophorus.
orbiculatum. Opatrum.
gibbum, in medio eleuatum. Lagria.
obconicum, versus apicem sensim dilatatum.
Prionus, Mutilla.

fornicatum, subtus concavum. Aeshna.

lineare, tenue vnde vndique eiusdem crassitie. Chrysis.

conuolutum, marginibus superne connuentibus. Trombidium.

carinatum, linea intermedia eleuata. Vespa.

linguiforme. Apis.

integrum. Cryptocephalus.

Margo:

Margo:

- Margo:* emarginatum. Scarabaeus.
 fissum, crena leuiori terminatum. Cetonia,
 Truxalis.
 ciliatum, pilis parallelis cinctum. Sphaeridium.
 crenatum, incisus rotundatis superficialibus. Nicrophorus.
 dentatum, prominentiis acutis, validis. Scopopendra.
Apex: incrassatum, margine disco crassiori. Gryllus.
 obtusum. Dermestes, Cassida.
 truncatum. Burrhus.
 acuminatum, apice mucrone armatum. Bu-
 prestis, Bruchus.
 hastatum, apice triangulari angulis promi-
 nulis. Tenthredo.
 rotundatum. Dytiscus.
Laciniae: integrum.
 bifidum. Blatta.
 trifidum. Forficula.
 quadrifidum. Cancer, Pagurus.
 quinquesfidum. Apis gulosia.
 setarium, seta valida vtrinque armatum.
 Vespa.
Substantia: corneum. Cicindela.
 membranaceum. Cerocoma.
 vesiculosum. Gryllus. Phalangium.
Proportio: basi corneum, apice membranaceum. Apis.
 palpis posticis breuius. Ichneumon. Clerus.
 palpis posticis aequale. Citonia.
 - longius. Chrysis.
 elongatum; in linguae lacinias interiores.
 Apis. Nomada.

§. 13.

Rostrum differens inuenimus secundum α articulos, setas; β situm, γ figuram, marginem, apicem, proportionem.

Articuli: indistincti. Sigara.
 duo. Reduuius.

Articuli:

- Articuli:** tres. Nepa.
 quatuor. Cimex.
 quinque. Pulex, Laternaria.
 vnicus. Pulex.
Situs: tres. Laternaria. Cicada.
 in capitis apice. Cicada, Cimex.
 sub capitis apice. Acanthia.
 vagina pectorali. Chermes.
Figura: canaliculatum, linea longitudinali impressa.
 Laternaria, Petalis.
 cylindricum. Cicada.
 conicum. Sigara.
 setaceum. Cimex.
 rotundatum. Nepa, Naucoris.
 lamellatum, lamella vtrinque ad basin suffulta.
 tum. Pulex.
 inflexum, sub abdomine inter femora tincta.
 latens. Laternaria.
 arcuatum, in circuli segmentum curuatum,
 Nepa, Reduuius.
 inuolvens, basi latissimum. Sigara.
 sulcatum, strigis transuersalibus profundis
 exaratum. Sigara.
Margo: marginatum, margine prominulo membranaceo.
 spinosum, denticulis acutis, validis armatum.
 Sigara.
 inerme. Aphis.
Apex: obtusum. Cicada. Notonecta. Cimex.
 acutum. Nepa, Sigara.
 subulatum. Reduuius.
Proprio: abbreviatum. Sigara, Notonecta.
 elongatum. Laternaria. Pulex.
 obsoletum. Thrips.

§. 14.

Proboscideum Antliatis solis propriam differentem vidimus quoad & figuram, stipitem, capitulum, & proportionem.

Proboscis tantum Antliatis propria, nec omnia illa evagantur.

Fabr. Entom.

D

Figurat

50 III. INSTRUMENTA CIBARIA.

Figura: inflexa, porrecta sub pectore latens. Empis.
cylindrica. Musca.
canaliculata. Tabanus.
haustelliformis. Empis, Conops.

Stipes: cornea. Empis.
membranacea. Rhingia, Tabanus.
fracta. Musca.
geniculata. Conops.

Capitulum: labiis integris. Bibio.

- - ciliatis. Rhagio, Empis.
- - acutis. Syrphus.
- - acuminatis.
- - rotundatis. Bibio.
- - ouatis. Musca.

Proportio: abbreviata. Tipula.

elongata. Empis.
retracta, intra labia tumida poro pertusa ab-
scondita. Oestrus.
nulla. Bombylius.

§. 15.

Haustellum differt secundum α setas, β figuram,
 γ vaginam, γ proportionem.

Haustello Antliatis solis proprio omnia gaudent.

Proboscis si adeat haustellum aut absque vagina aut vagina
vnialui plerumque inuenitur, quum setae intra
proboscidis canalem dorsalem latent.

Setae: vnica. Tipula, Stratiomys, Conops.
duae. Stomoxys.
tres. Bibio, Rhagio, Bombylius.
quatuor. Syrphus.
quinque. Tabanus, Culex.
setaceae. Tipula.
acuta. Rhagio.
cylindrica. Stratiomys.
aequales. Tabanus.
inaequales. Syrphus, Culex.
Figura: fornicatum. Rhingia.
cultratum. Rhingia.

Figura:

Figura: canaliculatum. Bibio.
 inflexum. Empis.
 geniculatum. Conops.
 gibbum. Afilus.
 rectum. Afilus.
 setaceum. Bombylius.
 cylindricum. Hippobosca, Rhagio.
 flexile. Culex.

Vagina: nulla. Tipula.
 vniualuis. Bibio.
 biualuis. Myopa.
 valuulis aequalibus. Hippobosca.
 valuulis inaequalibus. Myopa, Afilus.
 canaliculata.
 acuminata. Tabanus.
 abbreviata.
 fissa. Afilus.

Proportio: breuissimum. Tipula.
 longissimum. Bombylius.

§. 16.

Palpi antici differunt a lacinia maxillae bifidae,
 quod palpi semper articulati, mobiles, sen-
 forii, lacinia maxillae nunquam.

Palpos facilime pro lacinia maxillae assumi e Chrysomelis
 aliisque apparet.

§. 17.

Galea a maxilla bifida differt, quod galea semper
 cylindrice, vesiculose, maxillae super incum-
 bat; cum e contrario lacinia maxillae exte-
 riōr cornea, introrsum plana, maxillae par-
 tem constituat.

Galea a maxilla omnino distincta differt figura, substantia,
 cohaesione.

§. 18.

Maxillae labiumque elongata, membranacea, inter mandibulas inflexa, linguam constituunt.

Lingua Synistatis quibusdam Apibus, Nomadis, aliisque propria, solummodo e maxillis labioque elongatis composita, ideoque haud pertinet oris propriam constituit.

Vsus praecipuuus linguae ad hauriendum nectar florum videtur.

§. 19.

Proboscis differt ab haustello, quod proboscis semper bilabiata, haustellum vero nunquam.

Empis, Conops aliaque genera manifeste horum monstrant affinitatem.

Haustellum, classis continens characterem, semper in Antlia-tis adest, proboscis saepe omnino deest.

III. METAMORPHOSIS.

§. 1.

Metamorphosis dicitur mutatio structurae insectorum quadruplex, ab ouo ad imaginem, et comprehendit Ouum, Laruam, Pupam et Imaginem.

Metamorphosis quadruplex omnibus quidem communis, secundum gradus tamen differt, quum alia totam structuram, alia vero detractis tantum tunicis in imaginem transeant.

Cognitio ideo eiusdem insecti quadruplex.

§. 2.

Metamorphosis insectorum ad ordines naturales viam pandit, ideoque semper obseruanda et distincte tradenda.

Idem est insectum aetate tantum et forma mutantum. Differens vero iuuentus et differentem senectutem indicare videtur.

Insecta ideo metamorphosi a se inuicem differuntia nunquam idem genus et vix eandem classem intrabunt.

§. 3.

Ouum tunicatum sub minima mole continens rudimentum animalculi futuri eiusque nutrimentum, differt secundum figuram, situm, vestitum, colorem.

D 3

Insecta

Insecta omnia, quantum nouimus, ouipara, exceptis solis Aphidibus, teste Reaumurio, vere ouiparis et autumno viuiparis.

Locus ouorum differt secundum alimentum exclusae laruae, quin ipsa animalium corpora illis exposita.

Cura matris pro ouorum conseruatione summa; singularis, admiranda.

- Figura:** globosa. Aranea.
hemisphaerica. Cancer.
oblonga.
conica. Truxalis.
cylindrica.
petiolata, filo elongato insident. Hemerobius.
coronata, pilis quibusdam rigidis apice armata. Nepa.

- Situs:** solitaria, sparsa a se inuicem separata depo-
nuntur. Ichneumon:
aggregata, plura in eodem loco deposita.
Truxalis, Gryllotalpa.
annulata, aliis corporibus annulatim adhae-
rentia. Bombyx neustria.
adhaerentia, sub matris abdomine circum-
feruntur brachiis adhaerentia. Astacus.
innata, sub valuulis abdominis aperiendis
latentia. Oniscus.
saccata, in sacculo filis contexto} pedibus
posticis imposta. Aranea.
abdominalia, intra matris abdomen exclusa.
Coccus.

- Vestitus:** gummosa, materia quadam tenaci adglutinata.
Oestrus.
pilosa, pilis puluerulentis abdominis obducta.
Bombyx dispar.
fauosa, in fauis vario modo constructis ab-
scindita. Vespa, Apis.
saccata, filis tenuissimis, creberrimis circum-
data. Aranea.

Vestitus:

Vestitus: foliata, intra folium conuolutum utraque extremitate clausum conservata. Attelabus gallata, intra gallam a matris punctura ex crescentem latentia. Cynips imposita, intra reliquorum animalium corpora latentia. Oestrus, Sphex. glebata, intra terrae glebam deposita. Scarabaeus. custodita, intra aceruum e foliis quisquiliisque acumulatum asseruata. Formica. nuda, omni vestitu orbata. Pulex, Musca.

Color: ouorum varius. Pleraque tamen sunt alba, grisea, viridia aut brunnea. Colores mixti raro inueniuntur.

§. 4.

Larua ruptis ovi tunicis prodiens infantiam infecti continet omnino sterilem.

Larua mollis, succulenta, sterilis, vorax, alimento proprio nutrit imaginem latentem in adiutoriū aetatem.

Larua crescens quater plerumque exuvias depositit, quae corporis molem haud amplius continentem valent.

Laruæ synonyma nunc obsoleta sunt: Eruca, Vermis.

§. 5.

Rupta ultimo laruae tunica Pupa prodit. Continet infecti adolescentiam in vegetam aetatem.

Pupa durior haud amplius crescens, sterilis, faepius quiescens roborat imaginem latentem usque ad maturitatem.

Synonyma Pupæ sunt Chrysalis, Nympha, Aurelia.

§. 6.

Metamorphosis secundum variam laruae et pupae strūcturam varia.

1. completa, larua et pupa currentibus, agilibus, omnibus partibus imagini simillimiis. Semper tamen voraces, crescentes, steriles, exuuias deponentes. Aranea, Cancer, Astacus.
2. semicompleta, larua hexapoda agili, absque alis; pupa agili alarum rudimentis. Cimex, Libellula.
3. incompleta, larua hexapoda vel polypoda succulenta, tarda; pupa pedata, quiescens. Scarabaeus, Apis, Formica.
4. obtecta, larua polypoda, agilis, succulenta; pupa apoda, quiescens, cōticata, thorace abdomineque distinctis. Glossata.
5. coarctata, larua apoda, annulata, mobilis; pupa apoda, immobilis. Coarctata intra globum parte nulla distinctum. Oestrus, Musca.

§. 7.

Larua pupaque metamorphoseos completae partibus differentiisque omnino parentum gaudent.

Larua pupaque metamorphoseos completae parentibus simillimae, difficillime distinguuntur. Difficiliorem reddunt specierum determinationem et species multiplicant. Araneae e. gr. plures species forsitan laruae aut pupae reliquarum.

§. 8.

Larua metamorphoseos semicompletae constat capite, thorace, abdome, pedibus, cauda.

Caput differt quoad os, antennas, forcipes et oculos.

Os:

III. METAMORPHOSIS.

47

Os: rostratum. *Cimex*, *Nepa*.
galeatum. *Gryllus*, *Locusta*.
palpigerum. *Libellula*.

Antennae: setaceae. *Locusta*, *Blatta*.
filiformes. *Gryllus*.
subulatae, *Libellula*.
longissimae, *Locusta*.
breuissimae. *Nepa*.
ensatae. *Truxalis*.
palmatae. *Nepa*.
triarticulatae. *Nepa*.

Forseps: laruis pupisque huius metamorphoseos propria, articulata, vnguiculata sub capite inserta.

biunguiculata, vngibus duobus arcuatis armata. *Libellula*.
octounguiculata, vtrinque quatuor vngibus instructa. *Agrion*.
clauata, extrosum incrassata. *Libellula*.
bifida, ultra medium in duas lacinias aquales diuisa. *Agrion*.
pollicata, dente porrecto cylindrico mutico in medio instructa. *Agrion*.

Oculi: semper duo, vtrinque capiti inserti, differunt in primis figura.

oblongi. *Truxalis*.
sphaericci. *Libellula*.
prominuli. *Agrion*.

Thorax inter caput et abdomen differt figura, margine, superficie, proportione.

Figura: linearis. *Mantis*.
planus. *Libellula*, *Agrion*.
strumarius. *Mantis*.
rotundatus. *Gryllus*.
transuersus. *Nepa*.
marginatus. *Aeshna*.
cristatus. *Cimex*.

Proportio: abbreviatus. *Pleraque*.
mediocris. *Mantis*.

elongatus. *Mantis gongylodes*.

Superficies: pilosus. *Libellula*.

D 5

Super

Superficies: laevis. Gryllus.
 carinatus. Gryllus.
 cultratus. Gryllus.
 ferratus. Cimex.
 nodosus. Gryllus.
 variolosus. Locusta.

Margo: dentatus. Gryllus.
 inermis. Nepa.
 deflexus. Locusta.
 spinosus. Cimex.

Scutellum: laruis omnino deest.

**Abdomen annulatum, spiraculisque pertusum,
 differt figura, superficie, margine, ano.**

Figura: depresso. Libellula, Nepa.
 rotundatum. Agrion.
 compressum. Gryllus.
 ouatum. Nepa.

Superficies: glabrum. Nepa, Notonecta.
 pilosum. Libellula.
 spinosum. Gryllus.
 inerme. Locusta.

Margo: serratum. Naucoris.
 foliatum. Mantis gongylodes.
 ciliatum. Notonecta.
 fasciculatum. Ephemera.

Anus: acuminatus.
 stylatus. Acheta campestris.
 dentatus. Libellula.
 obtusus.

Cauda abdomen terminans.

bifida. Gryllus, Nepa.
 trifida. Ephemera.
 trifoliata, lamellis obtusatis latioribus. Agrion.
 recta. Gryllus.
 recurva. Gryllus.
 articulata. Blatta.
 forcipata. Forficula.

Pedes

**Pedes omnibus sex thoraci affixi constant femore,
tibia, tarso et sunt.**

cursorii. Cimex.
saltatorii. Gryllus, Cicada.
natatorii. Nepa, Notonecta.

Femur: superior pedis articulus.

angulatum. Gryllus.
lobatum. Mantis gongylodes.
spinosum. Mantis.
muticum. Locusta.
ferratum. Gryllus.
dilatatum. Gryllus.

Tibia: secundus pedis articulus.

cylindrica. Gryllus.
compressa. Notonecta.
fornicata. Truxalis.
angulata. Gryllus.
dentata. Truxalis.
ferrata. Locusta.
ciliata. Nepa.
inermis. Libellula.
canaliculata. Nepa.
pollicata. Nepa.

Tarsus: articulatus, pedem terminans.

biarticulatus. Nepa.
quadriarticulatus.
quinquearticulatus. Gryllus.
compressus. Notonecta.
cylindricus. Gryllus.
ciliatus. Notonecta.
muticus. Notonecta.
vnguiculatus. Gryllus.

Pupa huius metamorphoseos agilis, currēns statura et partibus laruae, tantummodo rudimenta alarum acquirit corpori breuiora, thoraci affixa.

§. 9.

Larua metamorphoseos incompletae constat capite, corpore, pedibus, cauda.

Thorax

Thorax in omnibus huius metamorphoseos larvis
haud distinctus.

Laruae apodae huius metamorphoseos vix distin-
ctam diuisionem constituere valent, quum
Siricis larua hexapoda sit.

§. 10.

Caput differens inuenimus secundum os, anten-
nas, frontem, oculos.

Os: instructum mandibulis, maxillis, palpis, clypeo,
labioque cum ore parentis plerumque conue-
nit. Exceptio rarior.

Pulex. os maxillosum.

Myrmeleon, mandibulis elongatis forcipatis.

Antennae: filiformes. Melolontha.
subulatae. Scarabaeus.

setaceae. Dytiscus.

nullae. Tenthredo.

Frons: glabra. Melolontha.
rotundata. Melolontha, Lucanus.
scabra. Scarabaeus nasicornis.

depressa. Dytiscus.

nitida. Curculio.

Oculi: orbiculati. Apis.
ouati. Scarabaeus.

§. 11.

Corpus annulatum, spiraculis pertusum differt
quoad figuram, superficiem, marginem,
anum.

Spiracula vtrinque nouem ad latera corporis di-
stincta, plerumque colorata.

Figura: rotundatum, supra eleuatum, subtus planum.
Scarabaeus, Melolontha.
attenuatum. Cerambyx.
depressum. Carabus, Cassida.
cylindricum. Tenthredo.

Figura:

III. METAMORPHOSIS.

61

Figura: conicum. Vespa.
ouatum. Myrmeleon.
filiforme. Gyrinus.
collare, versus caput angustatum. Dytiscus
fulcatus.

Margo: obtusum. Lucanus, Cerambyx.
spinosum. Coccinella, Cassida.
fasciculatum. Hydrophilus, Myrmeleon,
serratum. Carabus.

Superficies: glabrum. Scarabaeus.
plicatum. Scarabaeus, Sirex.
pilosum. Pulex.
papillosum, tuberculis eleuatis mollibus
tectum. Coccinella.
aculeatum, prominentiis erectis rigidis ar-
matum. Coccinella.
radiatum, articulis postice spinis acutis basi
connatis distinctis. Nicrophorus.
mamillatum, verruca cylindrica eleuata dor-
fali instructum. Phryganea.

Anus: vesiculosum, substantia tumida, molli subtus
tectum. Scarabaeus, Lucanus.
obtusum. Scarabaeus, Melolontha.
acutum. Cerambyx.
stylatum. Sirex.
dentatum. Carabus.
ascendens. Coccinella.

§. 12.

Pedes ad celeriorem motum corpori subtus affixi
differunt numero, situ, articulis, apice.

Vbi plures quam sex pedes adsunt, anteriores
sive pectorales tantum veri pedes, reliqui
omnes spurii et mutici.

Divisio pedum in femur, tibiam, tarsum hic ap-
plicari haud potest, quum plurimi; ut in pri-
mis omnes spurii, unico tantum constant ar-
ticulo.

Numerus:

Numerus: nulli. *Pulex*, *Vespa*,
sex. *Eleuterata*, *Sirex*.
octodecim. *Tenthredo*.
viginti duo. *Tenthredo*, *Curculio*: *Raj.*
Inf. 3. tab. 66.

Situs: *pectorales*, sex pedes veri, vnguiculati, anteriori corporis parti inserti.
abdominales, obtusi, mutici medio corporis adhaerentes, numero indeterminato.
caudales, duo obtusi mutici sub ano collocati.

Articuli: *vniarticulati*, spurii omnes.
quadriarticulati. *Dytiscus*.
sexarticulati. *Lucanus*.
pilosí. *Melolontha*.
spinosi. *Myrmecleon*.

Proportio: abbreviati. *Sirex*, *Cerambyx*.
elongati. *Dytiseus*.

Apex: obtusi, spurii omnes.
mutici, spurii omnes.
vnguiculati. *Citonia*, *Lucanus*.
biunguiculati. *Dytiscus*.

§. 13.

Cauda abdomen terminans ad motum accelerandum, dirigendum, differt figura, fetis, margine.

Figura: reflexa. *Cassida*,
subulata. *Cassida*.
inflexa, fetis arcuatis, deflexis. *Hydrophilus*.
filiformis. *Pulex*.

Setae: biseta. *Cassida*, *Dytiscus*.
triseta.
quadrifeta. *Gyrinus*.
bisida. *Phryganea*.

Margo: natatoria, pilis breuissimis ciliata. *Dytiscus*.
nuda. *Cassida*, *Pulex*.

§. 14. Pupa

§. 14.

Pupa metamorphoseos completae quiescens in incunabulo proprio continet animalculum perfectum, omnibus partibus completum, excepta cauda imagini simillimum.

Partes huius pupae cum partibus imaginis conuenientes vid. supra.

Alae complicatae, sub abdomine inflexae, cum antennis pedibusque tenui membrana inclusae latent.

Cauda ad motum abdominis differt quoad figuram, fetas.

Figura: annulata, articulis distinctis at immobilibus. Lucanus.

lunata, duabus lamellis arcuatis acutis. Hydrophilus.

filiformis. Dytiscus.

reflexa. Caffida.

setacea. Caffida.

Setae: bifeta. Lucanus mas.

quadrifeta. Lucanus femina.

Incunabulum pupae secundum variam eius consistentiam differt.

pillularia, intra terrae glebam intus politam latens. Scarabaeus.

alligata, filis quibusdam circa corpus adhaerens. Chrysomela, Tenthredo.

custodita, intra cellulas aut aceruos vario modo constructos asseruata. Apis, Vespa, Formica, Termes.

§. 15.

Larua metamorphoseos obiectae succulenta, mollis, polypoda, constat capite, corpore, pedibus, cauda.

Metamor-

Metamorphosis haec laruaeque hae Glossatis solis propriae.

§. 16.

Caput os, oculos frontemque continens absque antennis, differt quoad figuram, superficiem.

Figura: orbiculatum. Papilio Machaon.
ouatum. Sphinx.
cordatum. Papilio c. album, Antiopa.
acuminatum, supra corpus angulo acuto prominens. Sphinx Tiliae, Populi.
absconditum, sub corporis primo articulo latens. Papilio Betulae.

Superficies: aculeatum, spinis compositis armatum. Papilio Cardui, Prorsa.
spinosum, spinis erectis distinctis praeditum. Papilio Maluae.
tentaculatum, tentaculis duobus mollibus retractilibus instructum. Papilio Machaon, Apollo.
pustulosum, tuberculis eleuatis pilis longioribus tectis obsitum. Bombyx potatoria.
pilosum, pilis rigidis longioribus tectum. Bombyx Caja.

§. 17.

Corpus succulentum, annulatum, spiraculisque pertusum differt figura, superficie.

Figura: cylindricum. Papilio Antiopa.
incrassatum. Papilio Podalirius, Machaon.
attenuatum, versus caput sensim angustatum. Papilio Podalirius.
ouatum. Papilio Betulae.
pyramidatum, ultimo articulo tuberculo elevato angulato. Bombyx oculea, pyramididea.
gibbosum, gibberibus eleuatis angulatum. Bombyx Ziczae, triplasia.

Figura:

Figura: hamosum, cornubus eleuatis mollibus arcuatius distinctum. Phalaena syringaria. inaequale, gibberibus et elevationibus variis praeditum. Bombyx Fagi. cornutum, postice prominentia subulata molli instructum. Sphinx.

Superficies: aculeatum, spinis compositis armatum. Papilio Antiopa, polychloros. canaliculatum, dorsi medio impresso. Papilio Betulae. scabrum, punctis prominulis asperum. Sphinx ocellata. hirtum, pilis densissimis elongatis vnde tectum. Bombyx Caja. fasciculatum, pilis approximatis elongatis hinc inde adspersum. Bombyx potatoria, fascelina. stellatum, tuberculis eleuatis, pilis erectis rigidis elongatis obfisis. Bombyx pauonia. pilosum, pilis rigidis distantibus elongatis. Noctua quadra. spinosum, spinis simplicibus armatum. Bombyx camelina. nudum, omni pubescencia orbatum. Bombyx Mori. glabrum. Phalaena. coriaceum, cute duriore tectum. Papilio Betulae.

§. 18.

Pedes semper plures quam sex, differunt numero, situ, figura, apice.

Pedum numero divisiones plurimae laruarum.

Pedes anteriores semper sex, reliqui omnes spurii numero differunt.

Numerus: decem. Phalaena.
duodecim. Noctua gamma.
quatuordecim. Tinea.
sedecim. Bombyx.

Fabr. Entom.

E

Situs:

- Situs:* pectorales, qui anteriori corporis parti adhaerent semper vnguiculati.
 abdominales, corporis medio adhaerentes spurii.
 caudales, posteriori corporis parti inserti.
Figura: cylindrici, abdominales caudalesque.
 incurui, pectorales omnes.
 articulati. Bombyx Fagi.
Apex: obtusus, abdominales caudalesque.
 acuti, pectorales.
 mutici, abdominales.
 vnguiculati, pectorales.

§. 19.

Cauda abdomen terminans bifeta paucissimis donata et his pedes caudales omnino nulli.

filiformis. Bombyx Fagi.
 setacea. Bombyx vinula.

§. 20.

Pupa metamorphoseos obtecta coarctata, incrassata, quiescens, thorace abdomeisque distinctis, differt quoad incunabulum et cohaesioneum.

Incunabulum: nuda, absque vlo integumento. Papilio Antiopea.
 folliculata, integumento e filis solis contexta. Bombyx Mori.
 inuolucrata, integumento e filis aliisque variis rebus, pilis, corporis quisquiliis elaborato. Bombyx Caja.
 subterranea, sub terra metamorphosin subiens. Sphinx.

Cohæsio: pupis nudis tantum proprium, quum reliquiae omnes liberae intra incunabulum quiescant.
 adhaerens; postice filis aliquot adnectitur,
 vt thorax terram spectet. Papilio.

Cohæsio:

Cohesio: alligata, circa collum filis aliquot transuersis adhaerens, horizontaliter quiescens.
Papilio Machaon, Podalirius.

§. 21.

Thorax, pupae pars anterior corticata absque annulis et absque spiraculis, differt secundum figuram, superficiem, marginem.

Figura: cornutus, antice mucronibus duobus porrectis, rigidis, acutis armatus. Papilio Antiopa, polychloros.

ouatus. Papilio Atalanta.

acuminatus. Papilio Machaon.

caudatus, antice mucrone porrecto rigido instructus, Sphinx Convolvuli.

oblongus. Phalaena.

ascendens, apice sensim eleuato. Papilio Cardamines.

marginatus, marginibus attenuatis acutis. Bombyx Milhauseri.

mucronatus, late emarginatus cum mucrone in medio emarginaturae. Bombyx Milhauseri.

Superficies: carinatus, linea media eleuata. Papilio.

canaliculatus, linea media impressa. Papilio.

dentatus, denticulis eleuatis adspersus. Papilio Paphia.

inaequalis, elevationibus varis praeditus. Papilio.

pilosus. Bombyx.

laevis. Phalaena.

glaber. Phalaena.

§. 22.

Abdomen corticatum, annulatum spiraculisque pertusum, differt figura, superficie, apice.

Figura: ouatum.

attenuatum. Papilio Machaon.

incassatum. Papilio Betulae.

E 2

Super-

- Superficies:* dentatum. *Papilio Antiopa, polychloros, Io, carinatum. Papilio. Roes. Inf. 1. tab. 7. pilosum. Bombyx antiqua. tomentosum. Noctua. laeve. Pyralis. glabrum. Phalaena. obtusum. stylatum. Sphinx ocellata. acuminatum. Sphinx stellatarum.*
- Apex:*

§. 23.

Larua metamorphoseos coarctatae apoda, annulata mouens annulis expandendis constat capite abdome que, et differt quoad figuram, superficiem, apicem.

Pleraeque huius metamorphoseos laruae lente festinant, vicitant Aphidibus, cadaueribusque animaliis.

Exuuias haud exuunt, nequidem metamorphosin subeuntes.

Laruae hae pleraeque molles, albidae.

- Figura:* cylindrica. *Tipula.*
attenuata. *Musca, Stratiomys.*
clauata, postice sensim incrassata. *Musca carnaria.*

- Superficies:* glabra. *Musca.*
pilosa. *Tipula.*
rugosa. *Stratiomys.*

- Apex:* truncata, segmento ultimo plano. *Musca carnaria.*
radiata, ultimo segmento spinis mollibus circumposito. *Syrphus.*
barbata, fasciculo pilorum terminata. *Stratiomys.*
coronata, tuberculis mollibus eleuatis circumdata. *Musca carnaria.*
dentata, prominentiis variis eleuatis terminata. *Musca carnaria.*
obtusa. *Musca mellina.*
acuta. *Musca.*

§. 24. Pu-

§. 24.

Pupa huius metamorphoseos coarctata, corticata, immobilis, nullis partibus distincta differt figura, superficie, apice.

Pupa haec plane immobilis, cortice duriori tecta, absque omni parte imaginis latentis.

Figura: cylindrica. *Tipula*.
attenuata. *Stratiomys*.
ouata. *Musca carnaria*.

Superficies: dentata, prominentiis elevatis acutis praedita. *Tipula*.

glabra. *Musca*.

rugosa. *Stratiomys*.

Apex: cornuta, apice anteriori prominentiis aliquot praedita. *Tipula*.

caudata, apice postice prominente. *Tipula*, *Syrphus*.

barbata, fasciculo pilorum terminata. *Stratiomys*.

obtusa. *Musca carnaria*.

§. 25.

Imago perfecta, generans, pariens, agilis plerumque alata virilem insectorum aetatem continet et ultimo detractis omnibus tunicis prouenit.

Robur pupa quiescente acquirit latens imago et detracta pupae tunica, omnibus partibus completa exit.

Imago haud amplius crescit, quin plures inuenimus species, quae ne alimentum quidem hauriunt, sola generatione intentae.

Generatione peracta breui tempore iterum pereunt et in cibum in primis avium abeunt.

Synonymon imaginis est insectum perfectum.

V. S E X V S.

§. 1.

Sexus insectorum ad multiplicationem individuorum comprehendit marem, faeminam et neutra, semper in distinctis individuis.

Genitalia plurimorum insectorum in abdominis apice sita, vbi pro excrementis et genitura communis exitus.

Aranea mas in palpis, femina sub abdominis basin.

Cancer mas et femina sub abdominis basin.

Libellula mas in pectore, femina in apice abdominis genitalia gerunt.

Androgyna et hermaphrodita in Entomologia omnino nulla.

§. 2.

Insectis variis ad facilitandum coitum instrumenta varia dedit natura et quidem mari et feminae.

Libellula, maribus cauda appendiculata, qua feminas harripiunt.

Dytescus, maribus scuta tarsis ad arctiorem copulam adhaerentia, feminis vero multis dorsum sulcatum aut semistriatum.

Vespa clypeata et cribaria, maribus tibias clypeatas concessit.

§. 3.

Mas generans, viuificans plerumque venereлага prurit; polyandria rarior; monogamia, rarissima.

Venere

Venere vaga pruriunt Eleuterata, Glossata, Antliata, quorum etiam mares nullum ouorum et posteritatis curam gerunt.

Polyandriae naturalis exemplum luculentissimum et forsitan unicum in apum singulari republica.

Monogamae forsitan sunt Formicae et Termes mutuo auxilio coniunctae, at certo haud constat.

§. 4.

Femina concipiens, pariens sola posteritatis curam gerit.

Femina mari plerumque maior, crassior. Exceptio rarissima ut in Scarabaeis.

In polyandria principatum tenet, a spadonibus nutritur, exit raro satellitibus semper stipata, maribus ignauis circumdata.

Instrumenta feminis ad oua ponenda concessa sunt aculeus, cauda.

**Cura feminae in ouis ponendis singularis, admira-
randa. Post depositionem vero ea omnino
plerumque relinquit.**

§. 5.

**Neutra absque genitalibus sterilia, quibusdam so-
cietate ad commodiorem vitam et posterita-
tis conseruationem iuncta.**

**Neutra in singulari Apum et Formicarum repu-
blica inuenimus.**

**Inseruiunt in primis ad construendos et implendos
fauos, ad defendendos maritos, ad alendas
laruas et ad custodiendas pupas.**

**Vita eorum in oeconomia naturae pretio pro-
prio nullo munita, ideoque periculo vitae ne-
gotia peragunt et emortuis maritis a nego-
tiis desistunt, quum omnem posteritatis spem
amiserint.**

§. 6.

Larua pupaque absque genitalibus semper steriles nutrit, custodiunt imaginem latentem in vegetiorem aetatem.

Larua proprio cibo vorax nutrit imaginem inclusam usque ad adolescentiam.

Pupa saepius quiescens, corticata roborat imaginem usque ad virilitatem.

Sexus imaginis in larua et pupa latentis quodammodo ab oculo confueto magnitudine et crassitie partium distinguitur, quum feminae plerumque maiores, crassiores.

§. 7.

Mas et femina sobolem propagant simul, nec ab ouo solo nec a genitura sola oritur proles. Confirmant hoc analogia, experientia, anatomia.

Analogia. Animalia perfectiora, vitia haereditaria.

Experientia. Apes, Bombyces.

Anatomia. Consideratio diligentior ovarii vel vasorum spermaticorum.

Ergo generatio aequiuoca, ergo hermaphrodita et androgyna in Entomologia nulla.

§. 8.

Corpus infectorum dupli constat stamine, interiori medullari et exteriori corticali.

Omnia animalium corpora dupli hoc principio distincto componuntur.

Principium medullare comprehendit cerebri rudimentum eiusque prolongationes, nervos.

Princi-

Principium vero corticale continet musculos, cum reliquasque corporis externas partes.

§. 9.

Omnis generatio consistit in combinatione principii medullaris cum corticali.

Ambo principia per se inertia, coniuncta vero multiplicabilia in infinitum.

Suadent hoc ratio, analogia cum vegetabilibus, obseruata.

Ratio, principiorum diueritas, corporis incrementum.

Obseruata, principiorum inertia, extensio.

Vegetabilia, gemmae, surculi, prolepsis.

Ergo noua creatio omnino nulla, sed omnis generatio continuata multiplicatio principii medullaris et corticalis in initio creati.

§. 10.

Principium medullare a matre, corticale a patre.

Confirmant hoc obseruata, hybrida, anatomia, vegetabilia.

Obseruata. Vitia haereditaria a patre, a matre, similitudo cum parentibus in exteriori figura, in internis affectibus.

Hybrida animalia, vegetabiliaque patri habitu exteriori simillima.

Anatomia. Nerui terminantur nudi in ouario. Semen e contrario paternum e sanguine praeparatur. Nerui tantum ad erectionem inseruiunt.

Vegetabilia. Stamina e ligao, pistillum e medulla, comparatio foecundationis cum gemmis.

Ergo rudimentum animalis noui non in ouo materno solo, sed continet ouum tantum rudimentum medullare.

E 5

Ergo

Ergo rudimentum animalis noui haud in semine paterno solo, sed continet femen tantum rudimentum principii corticalis et coniunctione amborum omnis generatio.

§. II.

Ad vnamquamque ideo infectorum speciem necessario requiruntur mas et femina; neutra autem accidentalia tantum.

Absque mare et femina generatio et propagatio speciei omnino nulla.

Neutra ad speciei propagationem necessaria haud esse, probat eorum defectus in plurimis speciebus.

§. 12.

Insecta quotquot nouimus ouipara. Probat hoc metamorphosis, experientia, anatomia.

Aphides vere viuiparos autumno ouiparos obseruauit Reaumur.

Scorpiones viuiparos asseuerat Rhedi: an recte?

Coccorum matres grauidae affigunt se ramo immobiles nec oua ponunt, attamen viuipara dici haud possunt, quum semper oua intra corpus exclusa matrem intus deuorant, vsque dum proueniant. Mater ideo quasi integumentum ouorum.

Onisci sub abdomen gerunt oua intra folliculum valuulis aperiendum, vsque dum excluduntur, attamen viuipari haud dicendi, quum oua iam antea posita.

Aphides ab unico coitu per quatuor vel quinque generationes grauidas obseruauit Reaumur. Exemplum in tota natura vnicum, inauditum, incredibile. Analogia, structura partium, generationis leges contradicere videntur.

§. 13. Fe-

§. 13.

Femina foecundata summa cura deponit oua, ne laedantur, in loco apto, vt larua exclusa nutrimento, quiete et securitate omni gaudeat.

Oestrus per totum diem supra pecorum dorsum suspensa haeret, vt ouum in ea deponat.

Aranea saccum filis contextum, ouis repletum continuo circumfert.

Sphex summo labore laruam arripit, enecat et ouo impregnatain sepelit.

Attenta huius indagatio viam ad naturae oeconomiam pandit, quae scientiae nostrae ultimus finis.

Oua Muscarum, Culicum et Pulicium detexit Roesell oculatissimus.

§. 14.

Oui foecundati essentia consistit in puncto salienti; reliquae vero partes omnes ad nutrimentum, ad integumentum aut ad exclusionem tantum inferuiunt.

Punctum saliens oui rudimentum noui animalculi continet et sensim se nutrimento e vitello albuminequeoui hausto expandit.

Monstrat primo cor micans cerebrique rudimentum, quae ambo pari passu obambulant, vsque dum ruptis oui integumentis animalculum prouenit paruum quidem, attamen omnibus partibus completum.

Qui integumenta sunt membranae duae tenues, interiores, et exterior crustacea; ad exclusionem vero inferuit bulla aerea in omni ouo foecundato inter membranas interiores haerens.

§. 15. Oua

§. 15.

Oua simulac deposituit femina raro eorum conservationis ulteriore curam getit.

Insecta, vti omnia animalia sanguine frigido gaudentia, nunquam ouis incubant.

Femina curam summam in depositione ouorum adhibet, simulac vero ea posuit, plerumque ea omnino relinquit. Exceptio rarior.

Astaci sub abdomine oua gerunt.

Aranea saccum ouis repletum circumfert.

Apes et Formicæ ouorum et conseruationem neutris commendant.

Oniseus oua in loculamento quadriualui sub pectore gerit.

Coccus immobilis oua intra abdomen excludit, quae exclusa sibi exitum parant.

§. 16.

Fertilitas insectorum stupenda, vt numero negotiis sufficient, quum magnitudine minus valerent.

Parua insectorum moles fertilitate immensa numeroque infinito compensatur.

Elephas vix quotannis unicum partit pullum.

Canis octo.

Gallina viginti.

Bombyx 3 — 400.

Apis 4000 oua quotannis ponit.

Aphides, Acari, Pediculi innumera prole saepius infestant vix coercendi.

Tempus grauiditatis ideo etiam insectis multo brevius.

Intra aliquot horas concipere ouaque ponere saepius valent. Ephemera, Musca carnaria.

§. 17. In-

§. 17.

Insecta venere exhausta breui tempore pereunt.

Mares mox post copulam, feminæ vero post ouorum depositionem.

Insecta pleraque annua vix per hyemem viuunt, exceptis solis aquaticis quibusdam, vti Cancer, Astacus, Monoculus, quae quotannis cum crusta laboriose senectutem exuunt. An forte laruae et pupae? An imagines etiam persistentes?

Propagatio speciei ultimus creationis finis, ideoque et insecta, quæ nuptias nondum celebrarunt, persistunt, hybernant et sequentivere iterum proueniant.

VI DISPO-

VI. DISPOSITIO.

---

§. 1.

Fundamentum entomologiae duplex est, Dispositio et Denominatio.

Dispositio insectorum secundum vera scientiae principia fundamentum praebet denominationis. Fundamentum hoc si vacillat totum tandem ruit aedificium.

Cardine hoc duplii tota nititur scientia entomologica; qui ergo hos rite perspexerit, verus est Entomologus, alias non.

§. 2.

Dispositio insectorum sistit diuisiones siue coniunctiones eorum, et est artificialis, quae classes et ordines, vel naturalis, quae genera, species et varietates docet.

Scientia entomologica in incunabulis adhuc tenera iacet, quem dispositio artificialis nondum rite elaborata sit.

Duo tantum habemus entomologiae systemata, quae fundamento quodam quamvis vacillanti inaedificata sunt, nempe Linnaei et Geoffroyei, quorum alter nimis naturam sequens saepius amisit systema, alter vero systemati nimis deditus naturae vim intulit, genera multiplicauit et characteribus dubiis distinxit.

§. 3. Syste-

§. 3.

Systema examinat insecta per Clases, Ordines,
Genera, Species et Varietates.

Numerus specierum in entomologia fere infinitus
et nisi in ordinem redigantur, chaos semper
erit entomologia.

Systemate veris principiis inaedificato adiuuante
breui tempore insecta determinare, nomi-
nare addiscimus, absque vero hoc nulla vn-
quam certitudo speranda.

§. 4.

Species tot numeramus, quot diuersae formae
constantes existunt hodie.

Species propagantur ouis matrum, quae rumpun-
tur, ex crescunt metamorphosi triplici in
imaginem matri simillimam.

Species haud intereunt, quibusdam annis qui-
dem in minori copia inueniuntur, attamen
nunquam omnino extirpantur.

Species nouas prouenire in insectis e miscela va-
ria existentium, suadere videntur naturae le-
ges, copia et affinitas specierum.

Natura non facit saltus, sed a minimis incipit et
a primordio minimo summa abundantia.

Scarabaeus vacca, nuchicornis, ouatus.

Coccinellae plurimae.

Papilio Brassicae, Rapae, Napi, Sinapis, Monuste.

Ichneumones plurimi.

Tenthredines variae.

Musca carnaria, laruarum, radicum, domestica.

Musca vomitoria, cadauerina, Caesar.

Ergo copula differentium haud semper eandem
speciem certe demonstrat.

Cocci-

Coccinella bipunctata et quadripustulata.
Chrysomela Alni et Betulae.

§. 5.

Varietates tot dicimus, quot differentia ex eiusdem speciei ouis producuntur infecta.

Differentia sexus maris, feminae et neutri vnicarum est naturalis et constans varietas.

Reliquae omnes oriuntur a causa accidentalis, quae si mutatur, reducitur varietas iterum ad speciem.

Varietates leuissimas vix curat Entomologus, nisi sint sexus, quae semper annotari merentur.

Varietates flagellum sunt scientiae, difficillime enim determinatur, quid sit species, quid varietas, quum cultura insectorum farior.

§. 6.

Genera tot sunt, quot similiter constructa instrumenta cibaria proferunt diuersae species naturales.

In construendis generibus habitus et metamorphosis occulte consulenda, ne distinguenda combinentur, combinanda distinguantur.

Genera naturalia abunde demonstrant Curculiones, Scarabaei, Papilioes, Sphinges, Bombyces et alia fere innumera.

Cauendum tamen, ne nimis imitando naturam systematis amittamus filum ariadneum.

§. 7.

Classis est generum plurium conuenientia secundum leges artis et systematis.

Natura-

Naturales existere insectorum classes vix dubitan-
dum. Suadent ratio, detecta, obseruata. At
nondum tempus est eas elaborare, quum
tyrones adhuc scientiae simus.

Artificiales idèo substituenſi sunt, vsque dum
plurimis laboribus plurimisque inuentis gra-
datim ad naturales accedamus.

§. 8.

Ordo est classium subdivisio, ne plura genera di-
ſtinguenda simul et ſemel euadant, quam
animus facile affequatur.

Ordo tantummodo ad facilitandum ſyſtema, ideo-
que etiam magis arbitrarius.

Quo magis naturalis, eo etiam praefantior, tan-
tummodo fit facilis et distinctus.

§. 9.

Habitus eſt conformitas quaedam insectorum affi-
nium et congenerum in metamorphosi, ala-
tione, pedatione, caudatione, pubescentia,
tentaculatione, lucidatione, excretione.

Habitus insectorum in conficiendis generibus oc-
culte consulendus, ne genera naturalia frān-
gantur; nimis vero habitui adhaerere eſt stu-
titiam loco sapientiae inuenire.

Habitus ſaepius genus indicat, at nunquam de-
monstrat, quum habitus determinari aut de-
ſcribi haut poffit.

1. *Metamorphosis* eſt mutatio formae et ſtructuræ eiusdem
infecti. vid. ſupra.

Metamorphosis maxime ad ordines et genera naturalia viam
monstrat, quum nunquam infecta diuersae meta-
morphoseos idem genitū naturale et vix eundem
ordinem naturalem intrent.

Fabr. Entom.

F

Larua

VI. DISPOSITIO.

Larua et pupa teneram aetatem insecti continent et differentia iuuentus et differentem senectutem indicare videtur.

Metamorphosi completa. Cancer, Pagurus, Scyllarus,

Astacus, Gammarus.

Aranea, Trombidium, Phalangium.

semicompleta. Scorpio, Iulus, Scolopendra,
Forficula, Gryllus, Mantis, Blatta, Truxalis, Acrydium, Achetata, Locusta.

Ryngota, Pulice excepto.

Libellula, Aeshna, Agrion, Ephemera.

incompleta. Eleuterata.

Synistata.

Pulex.

obtecta.

Glossata.

coarctata.

Antliata.

2. *Alatio* dicitur structura et situs alarum in thorace.

Ex alatione sistema entomologiae confecere antecessores omnes, quum constantiorem crediderint. Habitum saepius optime indicat, at ad classum characteres conficiendos vix valet.

Alae nullae. Aranea, Trombidium, Phalangium.

Cancer, Pagurus, Scyllarus, Astacus, Gammarus.

Lepisma, Podura, Monoculus, Oniscus, Hemorobius.

Iulus, Scolopendra, Scorpio.

Mutilla, Formica, Termes.

Acanthia, Aphis, Coccus, Chermes, Pulex.

Acarus, Hippobosca, Pediculus.

duae. Antliata, exceptis Acaro, Hippobosca, Pediculo.

Ephemera.

Chermes.

Eleuterata clytris connatis.

Alae

Alae quatuor superioribus	
crustaceis.	Eleuterata.
omnibus membranaceis de-	
flexis.	Vlonata.
aruciatis.	Cicada, Laternaria, Membra-
squamatis.	cis, Tettigonia, Cercopis.
nudis.	Nepa, Notonecta, Cimex,
superioribus	Acanthia, Naucoris, Sigara.
abbreviatis.	Glossata.
fissis.	Synistata.
plicatis.	Leptura, Staphylinus, Forfi-
	cula.
	Pterophorus.
	Vespa, Tenthredo, Sphex,
	Apis, Formica.

3. Pedatio structura dicitur, numerus et situs pedum.

hexapoda.	Pleraque.
octopoda.	Aranea, Trombidium, Scorpio, Phalan-
	gium.
	Cancer, Pagurus, Scyllarus, Astacus, Gam-
	marus.
polypoda.	Monoculus, Oniscus.
	Iulus, Scolopendra.
natatorii.	Hydrophilus, Dytiscus, Gyrius.
	Notonecta, Nepa, Sigara, Naucoris.
bronchiales.	Monoculus.
	Chrysomela, Curculio, Atelabus.
saltatorii.	Gryllus, Locusta.
	Cicada, Cercopis, Chermes, Pulex.
chelati.	Cancer, Pagurus, Scyllarus, Astacus, Gam-
	marus.
	Acarus.
fulcrati.	Dytiscus, Mordella, Tenebrio.
ambulatorii.	Scarabaeus, Dermetes, Chrysomela, Cle-
	rus.
	Cimex, Nepa.
	Vespa, Sphex, Ichneumon, Formica, Mu-
	tilla.
	Musca, Tabanus, Empis.
	Iulus, Scolopendra.

ambulatorii, Mantis, Acrydium, Acheta.
adhaerentes vngue duplice, Hippobosca, Pediculus.

4. *Caudatio* est situs et figura caudae abdomen terminantis,

Cauda nulla.	Scarabaeus, Dermestes, Chrysomela, Curculio.
	Laternaria, Cimex, Cicada.
	Musca, Syrphus, Tabanus.
	Phryganea, Hemorobius.
vniifeta.	Raphidia.
	Scorpio.
bifeta.	Locusta.
	Ephemera, Phryganea, Podura, Monoculus.
trifeta.	Ephemera, Lepisima.
aculeata.	Synistata.
forficata.	Forficula, Panorpa.

5. *Pubescentia* est armatura insectorum, qua ab externis iniuriis defenduntur.

lanata.	Bombylius, Melolontha.
tomentosa.	Syrphus.
fasciculata.	Buprestis, Cetonia.
pilosa.	Musca, Asilus.
vernicosa.	Curculio, Gryllus.
spinosa.	Curelio, Cerambyx.
aculeata.	Hispa, Curculio, Lamia.

6. *Tentaculationem* nominamus situm et figuram partium tetractilium, sensum continentium.

Tentacula frontis.	Apes speculatores. Linn.
ad os.	Tabanus rostratus. Linh.
thoracis.	
vtrinque ad latera.	Malachius.
ad basin primi et secundi segmenti abdominalis.	Malachius.

7. *Lucidatio*

7. *Lucidatio* est fitus partium lucem praebentium ad coitum facilitandum,

süb abdomine.	Lampyris,
frontis rostrati.	Laternaria,
punctorum thoracis,	Elater.
segmentorum abdominalium.	Musca, Syrphus.

8. *Excretio* est copia liquoris insecto capto effluento,

vomitus.	Silpha, Staphylinus,
crepitus ventris.	Carabus crepitans,
oleum limpidum e geniculis.	Meloe,

§. 10.

Dispositionem insectorum artificialem a solis instrumentis cibariis desumimus.

Antecessores omnes mox ab hac, mox ab altera insectorum parte characteres classium et generum desumifere. Quale quoefo sistema planitarum, si mox a radice, mox a caule aut a foliis, mox a floribus characteres desumerentur?

Linneus ideo ingenio systematico summo natus, insuffientes, vacillantes videns characteres, rarissime noua genera introduxit, ne characteribus hisce accumulatis maior oritur confusio.

Mihi vero instrumenta cibaria sola characteres praebent sufficietes, constantes.

Instrumenta vero cibaria sunt:

Palpi. Linn.	Antennulae, Raj. Schluga.
Clypeus, Fab.	Labium, Linn.
Labium, Fab.	
Rostrum. Linn.	Proboscis, Scop.
Seta. Linn.	
Vagina. Linn.	
Lingua spiralis. Linn.	Mandib.

Mandibula. Fab.	Maxilla. Linn.
Maxilla. Fab.	
Galea. Fab.	
Proboscis. Linn.	Rostrum. Scop.
Stipes. Fab.	
Capitulum. Fab.	
Hautellum. Fab.	Rostrum. Linn.
Valuula. Fab.	Vagina. Linn.
Seta. Linn.	

Instrumenta haec cibaria ad distinguenda genera insectorum iam detecta et adhuc detegenda abunde sufficiunt.

§. II.

Classium characteres firmi sint, distincti et nullo modo vacillantes, iisdemque semper ex partibus desumti.

Classes si vacillant, totum tandem ruit systema.

Quo naturalior classis, eo caeteris paribus praestantior systema: attamen cauendum, ne sequendo naturam systema amittamus, quam non classes naturales sed artificiales elaboramus.

Diuisio Linnaei classium, cui omnes nostri Entomologi tam arcte adhaerent, fundamento quodam inaedificata ab alis solis characteres desumens. Male ideo Scopoli quorundam characteres mutauit et retinuit reliquos.

Coleoptera.	Proboscidea.
Lepidoptera.	Neuroptera.
Aculeata.	
Pedestria.	Halterata.

Veterum diuisio insectorum in terrestria et aquatica iam diu explosa est.

§. 12. Clas-

§. 12.

Classis, quo amplior eo etiam difficilior euadit,
quum plura genera simul et semel sint distin-
guenda.

Eleuterata in primis classem constituunt difficilio-
rem, quum plura contineat genera.

Vlonata vero e contrario classem faciliorem sistunt,
quum paucissima adsint genera.

§. 13.

Ordinum characteres magis arbitrarii, quum so-
lummodo ad facilitandum sistema inser-
viant.

Ordinum character si vacillat, minus nocet,
nam systematis partem essentialēm haud con-
tinet.

Sit tantum breuis, distinctus et facilis.

§. 14.

Ordo genera inter se magis affinia proxime col-
locabit, vt facilius distinguantur.

Collocentur proprius affinia, vt differentia eorum
magis eluceat.

Exempli loco sint Glossata.

Papilio.

male igitur Pupilio.

Sphinx.

Tinea.

Sesia.

Bombyx.

Zygaena.

Pyralis.

Bombyx.

Sphinx.

Noctua.

Alucita.

Phalaena.

Zygaena.

Pyralis.

Noctua.

Hepialus.

Pterophorus.

Pterophorus.

Sesia.

Alucita.

Hepialus.

Tinea.

Phalaena.

§. 15.

Generum characteribus fixis tota nititur scientia entomologica. Sint itaque constantes, sint solido inaedificati fundamento.

Genera si rite determinata, firmo stat scientia tali, falsis vero generibus omnia confundi necesse est.

Generum progressus hic fuit.

Veteres genera considerunt vaga, indeterminata absque nomine et absque charactere; ut Rajus aliquae.

Linnaeus primus scientiam in formam systematis redegit, genera condidit, characteres nominaque eorum dedit.

Geoffroyeus genera haud pauca addidit, characteribus magis deditus.

Scopoli genera in primis Antliatorum variis nouis auxit.

Brynniche pauca addidit.

Ego omnia haec genera secundum leges naturae et artis examinaui, characteres ab instrumentis cibariis desumsi et omnia tanquam noua condidi.

Genera Linneana.

Scarabaeus.	Hispa.
Lucanus.	Bruchus.
Dermestes.	Curculio.
Hister.	Attelabus.
Paussus.	Cerambyx.
Byrrhus.	Leptura.
Gyrinus.	Necydalis.
Silpha.	Lampyris.
Cassida.	Cantharis.
Ptinus.	Elater.
Coccinella.	Cicindela.
Chrysomela.	Buprestis.
	Dytiscus.

Dytiscus.	Sphex.
Carabus.	Chrysis.
Tenebrio.	Vespa.
Meloe.	Apis.
Mordella.	Formica.
Staphylinus.	Mutilla.
Forficula.	Oestrus.
Blätta.	Tipula.
Gryllus.	Musca.
Laternaria.	Diopsis.
Cicada.	Tabanus.
Notonecta.	Culex.
Nepa.	Empis.
Cimex.	Conops.
Aphis.	Afilus.
Coccus.	Bombylius.
Chermes.	Hippobosca.
Thrips.	Lepisma.
Papilio.	Podura.
Sphinx.	Termes.
Phalaena.	Pediculus.
Libellula.	Pulex.
Ephemera.	Acarus.
Phryganea.	Phalangium.
Hemerobius.	Aranea.
Myrmecleon.	Scorpio.
Panorpa.	Cancer.
Raphidia.	Monoculus.
Cynips.	Scolopendra.
Tenthredo.	Oniscus.
Sirex.	Iulus.
Ichneumon.	

Scopoli.

Gibbium.	Tortrix.
Lethrus.	Geometra.
Afcia.	Anthrocera.
Graphium.	Trochylum.
Battus.	Macroglossum.
Pterourus.	Spectrum.
Argus.	Eucera.
Argyreus.	Hirtea.
	Styrex.

VI. DISPOSITIO.

Styrex.
Sicus.
Anthrax.

Erax.
Rhingia.
Apos.

Brynniche.**Bugo.****Xiphisura.****Geffroy.**

Ptilinus.
Copris.
Byrrhus.
Anthrenus.
Cistela.
Peltis.
Bruchus.
Lampyris.
Omalysus.
Hydrophilus.
Gyrinus.
Melolontha.
Prionus.
Stenocorus.
Luperus.
Cryptcephalus.
Crioceris.
Altica.
Galeruca.
Mylabris.
Rhinomacer.
Bostrichus.
Clerus.
Anthribus.
Scolytus.
Anaspis.
Tritoma.

Diaperis.
Pyrochroa.
Pterophorus.
Tinea.
Formicaleo.
Vrocerus.
Eulophus.
Stomoxyx.
Volucella.
Bibio.
Notoxus.
Ceroconia.
Acrydium.
Locusta.
Mantis.
Naucoris.
Corixa.
Psylla.
Perla.
Crabro.
Diplopis.
Stratiomys.
Nemotelus.
Scatopse.
Chelifer.
Binoculus.

Nostra.

Trox.
Melolontha.
Trichius.
Cetonia.
Apate.

Melyris.
Ips.
Sphaeridium.
Tritoma.
Nicrophorus.
Elaphorus.

Elophorus.	Semblis.
Nitidula.	Tiphia.
Erodius.	Termes.
Cucujus.	Scolia.
Spondylis.	Thynnus.
Scaurus.	B. m̄ex.
Zygia.	Scyllarus.
Mylabris.	Astacus.
Lymexylon.	Gammarus.
Blaps.	Sesia.
Helops.	Zygaena.
Paederus.	Bombyx.
Opaturum.	Noctua.
Oxyporus.	Hepialus.
Scarites.	Pyralis.
Apalus.	Alucita.
Pimelia.	Euania.
Malachius.	Leucospis
Sepidium.	Aascalaphus.
Anobium.	Andrena.
Calopus.	Nomada.
Lytta.	Pagurus.
Lagria.	Aeshna.
Erotylus.	Agrion.
Alurnus.	Trombidium.
Donacia.	Membracis.
Saperda.	Tettigonia.
Lamia.	Cercopis.
Zonitis.	Acanthis.
Callidium.	Reduuius.
Rhagium.	Rhagio.
Elaphrus.	Syrphus.
Truxalis.	Stomoxys.
Acheta.	Myopa.

§. 16.

Characteres generum omnium ab iisdem semper partibus desumendi.

Vix insectum inuenimus, quod non aliqua parte corporis a reliquis congeneribus recedat, ideo

ideo tot genera, quod fere sunt species. Inde tot orta sunt genera vaga, indeterminata, ut praestantissimus systematicus ipse Linnaeus vix ausus sit noua condere genera.

**Nos instrumenta cibaria hunc in finem introduxi-
mus, assumsimus et ea constantissima ob-
seruauimus.**

**Genera ficta ideo affirmamus omnia, quae in partibus iis-
dem et similibus fundamentum haud agnoscent.**

**Copris Geoff. thorace cornuto non esset Scarabaeus antennis
lamellatis.**

**Laria Scop. femoribus non fulcratis non esset Silpha thorace
marginato.**

**Necydalis, elytris dimidiatis. Leptura thorace rotundato.
Leptura Linn. elytris attenuatis. Cerambyx thorace spi-
noso.**

Cerambyx Scop. thorace attritu tridente. Leptura.

Mordella Scop. femoribus fulcratis. Buprestis.

**Carabus Scop. femoribus fulcratis. Tenebrio; et sic in reli-
quis fere omnibus.**

§. 17.

**Character generis omnibus speciebus sub eodem
genere militantibus conueniat.**

**Canon hic si laeditur, omnis prosternitur sys-
tematis et generum certitudo, haec vero de-
trusa semper vacillabit scientia.**

Scarabaeus antennis filiformibus. Linn.

Dermestes antennis filiformibus. Linn.

Leptura elytris linearibus. Linn.

Papilio antennis filiformibus. Linn.

Cerambyx thorace rotundato. Linn.

Elater thorace edentulo. Scop.

§. 18.

**Plurima genera notam aliquam singularem in in-
strumentis cibariis gerunt.**

Notae

Notae hae si constantes omnibusque speciebus conueniunt characteres praebent optimos.

Fasciculi setarum sub mandibulis. *Lucanus.*

Oss protractum in rostrum. *Circulio, Attelabus, Panorpa.*

Palpi cheliformes. *Scorpio.*

Mandibula chelifera. *Phalangium.*

Palpi inter maxillas connati. *Scolopendra.*

Rostrum lamellatum. *Pulex.*

Haustellum cylindricum biuale. *Hippobosca.*

Palpi incurvi vnguiculati. *Trombidium.*

Palpi linguæformes. *Nomada.*

§. 19.

In multis generibus aliqua pars oris a congenibus aberrat.

Clypeum diuersum inuenimus in *Melolontha, Scarabaeo.*

Mandibulam. *Lucanus.*

Labium. *Scarabaeus, Cetonia, Apis.*

Palpos. *Scarabaeus, Aranea.*

Maxillam constantissimam inuenimus, vix in congenibus variat.

§. 20.

Numerum nunquam, figuram interdum, situm raro, proportionem rarissime in congenibus diuersa inuenimus.

Numerus partium omnium in eodem genere semper idem, constantissimus.

Figura interdum variat, vti *Clypeus Melolonthae, Labium Scarabaei, Apis.*

Situs partium vix aberrat, nisi sint palpi postici. *Scarabaeus.*

Proportionem me in congenibus variantem vide vix memini.

§. 21. In-

§. 21.

Instrumenta cibaria secundum varium sexum eiusdem speciei rarissime differentia inueniuntur.

Plerumque omnia eiusdem speciei insecta partibus exacte similibus gaudent. Exceptio rarissima.

Mandibulae differentes Lucanus Cervus, Curculio dispar.
Palpi Aranea.

Maxillae et labium tunc constantissima semper simillima.

§. 22.

Antennae ad generum characteres minus valent, quam plurimi estimant.

Antennis ad genera distinguenda nimis adhaeserunt anteceffores omnes.

Saepius tamen differunt antennae insectorum sub eodem genere militantium. Curculio, Melolontha, Oniscus, Tabanus, Tenthredo.

Saepius differunt secundum sexum eiusdem speciei. Cerocoma, Phalaena, Elater.

Saepius etiam omnino desunt. Arasca, Trombidium, Scorpio.

Antennarum characteres tamen semper generibus apposui, quum systema facilitent.

§. 23.

Instrumenta cibaria si conueniunt, antennae autem differunt, ceteris paribus coniungenda sunt genera.

Instrumenta cibaria characteres veros essentiales generum praebent, antennae vero tantum succedaneos, ideoque rarissime adhibendae.

In

In Glossatis antennas ad genera distinguenda coacti adhibuimus, quum genera naturalis huius classis difficillime determinentur, attamen determinatio horum generum nondum satisfecit.

Ad ordinum characteres conficiendos potius inferiunt.

§. 24.

Metamorphosis quidem nunquam generis characterem constituit, ad finem characterum tamen semper adduxi, quum viam ad ordines et genera naturalia breuissimam monstraret.

Metamorphosis nullo modo characterem generis praebere valet, quum characteres ab infecti perfecti partibus, non vero a mutatione varia structurae defundi debeant.

Metamorphosis tamen probè obseruanda, quum viam rectam ad naturam ducat. Nota enim metamorphosi omnium, vix dubium de ordine naturali foret.

Metamorphosin in primis loco characterum introduxere Swammerdam, Lister, Roeßel, Reaumur, Deger.

§. 25.

Character est definitio generis, isque triplex datur, factitius, essentialis et naturalis.

Charactere generico distinguitur genus a reliquis omnibus, cum definitione ideo conuenit.

Character habitualis ab habitu externo, quem assumere Raius aliisque veteres in determinatione generum per se exoleuit; rite enim determinari aut describi haud potest.

§. 26. Cha-

§. 26.

Character essentialis notam generi soli, cui applicatur propriam et singularem administrat, ut genus mox ab omnibus reliquis eiusdem ordinis naturalis distinguitur.

Character essentialis optimus, facillimus, at vix vbique possibilis.

Character hic quo breuior, quo distinctior, eo ceteris paribus etiam praestantior.

Exempla plura huius characteris subministrat Systema Entomologiae. Flensb. 1776.

Lucanus, Clerus, Melolontha, Cicindela, Acrydium, Locusta.

Laternaria, Sigara, Pulex.

Phryganea, Vespa, Apis, Nomada.

Tipula, Bibio, Syrphus, Musca, Tabanus, Empis, Hippobosca.

Scorpio, Phalangium, Aranea, Trombidium, Scolopendra.

§. 27.

Character factitius genus ab aliis generibus eiusdem tantum ordinis artificialis distinguit.

Ad genera extra ordinem naturalem distinguenda assumit notas aut pauciores aut plures, quum contra essentialis character nota vnica genera ab omnibus reliquis sub eodem ordine naturali militantibus distinguit.

Essentiali ideo longe post ponendus nec vnquam assumendum, vbi essentialis adduci potest.

Character factitius essentiali magis generalis omni generi applicabilis, essentialis vero in multis generibus adhuc deficit, e. gr. in Glosfatis vix eruendus.

§. 28. Cha-

§. 28.

Character naturalis notas omnes genericas possibilis allegat, ideoque essentiale et factitium includit.

Ego primus in Entomologia characteres naturales composui, introduxi, quibus omne systema niti debet.

Omnes adducit notas excepta tamen structura naturalissima, quae omnibus conuenit.

Generum est infallibilis custos, semper immutabilis permanebit plurimis etiam nouis generibus detectis, tantum excludantur notae superfluae, si nouae species a congeneribus in vna alteraue parte diuersae recipiantur.

Character essentialis nouis detectis generibus saepius fallax euadit, naturalis nunquam; ideoque et character naturalis isque solus fundamentum generum in Entomologia firmum continet.

Opus sane est infiniti laboris characteres dare generum naturales, vt omnes generum species comprehendant. Instrumenta omnia cibaria examinanda, etiam quae in infectis paruis visum eludunt.

Examinaui, descripsi, determinaui fere omnia mihi nota adhibito tantum microscopio parvo, simplici. In animalculis absque microscopio vix visibilibus notas microscopio quaerere necesse erit.

Genera mea Insectorum, *Kiliae 1777.* characterum naturalium exempla abunde praebent.

§. 29.

Character naturalis in omnibus licet diuersissimis systematibus immutabilis seruari debet.

Fabr. Entom.

G

Quam-

Quamdiu systematici quotidie nouos generum characteres nouosque conceptus introducunt, tamdiu nunquam genera stabiliuntur, nulla scientiae erit certitudo et breui tempore ad pristinam barbariem redibit Entomologia.

§. 30.

Characteres, qui visu haud obtinentur, nullo modo adhibendi.

Mitto hic veterum characteres, qui saepe habitationem, alimentum aliaque loco characteris assuebant.

Oculus praebet sensum constantissimum, reliqui saepe variant nec rite determinari valent.

Characteres ideo omnes a fono Entomologo vero omnino indigni.

Cicada Scop. Gens stridula, terrestris.

Leptura Scop. Thorax subrotundus atterens absque fono.

Cerambyx Scop. Thorax attritu stridens.

Characteres ab odore desumpti itidem omnino reiiciendi.

Cimex Scop. Gens cursoria plerunque foetens.

§. 31.

Characteres generici a loco desumpti omnino ex Entomologia extirpandi.

Locus infectorum semper subintelligitur, accidentalis tamen semper est. Laruae saepius aquatice, quarum imagines terrestres.

Dytiscus Scop. Gens aquatica, segnis.

Notonecta Scop. Gens aquatica, natans in dorso.

Cimex Scop. Gens terrestris, cursoria.

Pediculus Scop. Habitatio in animalibus.

§. 32. Cha-

§. 32.

**Characteres generici a colore mutuati nullo modo
valent.**

**Color infectorum est maxime accidentalis, sae-
pius varians vix ad specierum differentias,
nunquam vero ad generum characteres ad-
hibendus.**

Chrysis Linn. Corpus auratum.

Chrysis Brynn. Corpus auratum.

§. 33.

**Characteres generici a comparatione cum alio
infectorum genere desumpti nullo modo tole-
randi.**

**Omne simile claudicat et tertium comparationis
haud semper eruitur.**

**Tyronibus inferuire studemus, qui genera vix
vlla nouerint, et illis comparatio semper
obscura.**

Necydalis Scop. Antennae cerambycinae.

Termes Scop. Facies Pediculi.

Pediculo cognatus et similis. Raj.

§. 34.

**Characteres generici omnes, qui non a numero,
figura, situ et proportione partium infecto-
rum desumuntur, omnino excludendi.**

**Varii varias infectorum proprietates loco chara-
cteris assumserunt at perperam, nunquam
alios characteres, quam e partibus ipsis de-
sumtos admittimus.**

Carabus Scop. Corpus agile.

Dytiscus Scop. Corpus segne.

Ephemera. Volatus grauis, vita breuis.

§. 35.

Genus *vника* **specie constare potest, licet plurimi-**
saepius componitur.

Vnicam speciem continent.

<i>Calopus.</i>	<i>Scaurus.</i>
<i>Melyris.</i>	<i>Cerocoma.</i>
<i>Alurnus.</i>	<i>Leucospis.</i>

**Plurimis speciebus constant alia genera, quae Entomologis
in primis commendo.**

<i>Curculio.</i>	<i>Papilio.</i>	<i>Sphix.</i>
<i>Phalaena.</i>	<i>Tinea.</i>	<i>Cimex.</i>
<i>Ichneumon.</i>	<i>Apis.</i>	<i>Syrphus.</i>
<i>Musca.</i>	<i>Tipula.</i>	<i>Aranea.</i>
<i>Acarus.</i>	<i>Pediculus.</i>	<i>Phryganæa.</i>

§. 36.

Termini artis in characteribus genericis puri eli-
**gendi, obscuri, erronei et dubii omnino
relegandi.**

Termini artis usum praebent eximum in compen-
diose loquendo. Sint solummodo adaequa-
tis definitionibus rite determinati, constan-
tes et rite adhibiti.

Rostrum Cimicis, Curculionis, Bombylii, Muscae, mul-
tum a se inuicem differunt.

Haustellum. Rostrum. Linn. Proboscis. Scop.

Auxi Entomologiam plurimis in primis instru-
mentorum cibariorum, vti Clypeus, La-
bium, Mandibula, Maxilla, Galea, Hau-
stellum.

VII. NO-

VII. NOMINA.

§. 1.

Denominatio alterum Entomologiae fundamen-
tum de nominibus disponit eaque determi-
nat, auget.

Nomina si pereunt, perit et cognitio rerum.

Demitis nominibus rite determinatis aliis ideas
nostras nullo modo communicare valemus.

Veterum nomina plerumque praestantissima, ideo-
que et omnia nomina Linnaeana in veterum
eratditione trita, retinui; quamuis eorum
fontes saepius ignoramus.

§. 2.

Nomina vera insectis imponere Entomologis ge-
nuinis tantum in potestate est.

Denominatio insectorum facillima quidem vide-
tur, at difficillima tamen est, quum cogni-
tionem generum omnium ante conditorum
eorumque nominum supponat.

Nomina absurda insectis plurimis ab idiotis impo-
sita sunt e. gr.

Molitor. Scarabaeus.

Ceruus volans. Lucanus.

Gallina Mariae. Coccinella.

Aedilis. Cerambyx.

Vrsus. Bombyx.

Libatrix. Bombyx.

Leopardus. Sphinx.

Meticulosa. Noctua.

G 3

Admira-

VII. NOMINA.

Admirabilis. Bombyx.
Terribilis. Bombyx.
Somnolentus. Bombyx.
Audax, intrepidus. Hemerobius.
Abyssus Satanae. Monoculus.

§. 3.

Nomina insectorum omnia sunt vel classis et ordinis, vel generis et speciei; illa semper in enunciatione infecti sunt muta, haec vero sonora.

Insectum nomine generico et specifico instructum, perfecte nominatum est.

Nomen classis et ordinis nunquam nomen infecti intrabunt, quamvis subintelligantur.

§. 4.

Nomina classium continebunt characterem effientiam suae classis.

Nomina sunt onera artis ineuitabilia, ideoque quantum fieri potest facilitanda.

Nomina classium Linneana abs alis classes desumens optima, nec mala Schlugiana latina.

Linnaeana.

- Coleoptera.
- Hemiptera,
- Lepidoptera.
- Neuroptera.
- Hymenoptera.
- Diptera.
- Aptera.

Schlugiana.

- Vaginantia.
- Semivaginantia.
- Farinacea.
- Venosa.
- Bialata.
- Nuda.

§. 5.

Nomina classium omnia eadem lingua propoundeda sunt.

Nomina

Nomina latina aut graeca bona sunt, at eadem per omnes classes retineri debent.

Male ideo Scopoli mutauit Linnaei Aptera in Pedestria, Hymenoptera in Aculeata, et reliquit reliqua Graeca.

§. 6.

Nomina classium iisdem semper partibus desumenda sunt.

Characteres classium ab iisdem semper partibus desumendi; nomina vero exprimant characterem. Ergo et nomina ab iisdem semper partibus sint petenda.

Mutauit et Scopoli quarundam classium nomina desumens Linnaei, Hemiptera in Proboscidea, Hymenoptera in Aculeata, Diptera in Halterata et Aptera in Pedestria, quo ipso et determinatio et denominatio magis lubricae.

§. 7.

Classium nomina vnico tantum constabunt vocabulo nec nimis composito.

Nimis composita mihi dicuntur verba, quae plura quam duo vocabula continent.

Characterem loco nominis assumere inconsultum, quum nimis longus difficillime memoria retineatur.

Ex ouis sphaericis exclusa, atque ultima et integra forma et si non magnitudine nata. Lister.

Ex ouis longiusculis vermiculi nati, e quibus adultis Chrysalides fiunt, aut quae nuda et in nympha esse dicuntur, quae omnia non aliud sunt quam status quidam seu conditiones adolescendi a victus ratione. Lister.

§. 8.

Nominum ordinum cum nominibus classium par est ratio, attamen magis libera sunt.

Contineant characterem essentialiem sui ordinis.

Antennis filiformibus.

Antennis setaceis.

Sint omnia in eadem lingua proposita.

Omnia eiusdem classis iisdem partibus petenda.

Vnico aut duobus constent tantum vocabulis.

§. 9.

Quaecunque infecta genere conueniunt eodem nomine generico designanda sunt.

Asellus Raj. *Pulex marinus* Raj. *Oniscus*.

Libella Raj. *Musca rarissima* in Italia capta Raj.
Libellula.

Cimex Raj. *Musca cimiciformis* Raj. *Cimex*.

Character genericus idem et idem nomen supponit, quum character definitionem et generis et nominis contineat.

§. 10.

Quaecunque e contrario infecta genere differunt, diuerso nomine generico distingueda sunt.

<i>Scarabaeus maximus.</i>	<i>Melolontha.</i>
<i>Scarabaeus magnus.</i>	<i>Scarabaeus.</i>
<i>Scarabaeus maiusculus.</i>	<i>Nicrophorus.</i>
<i>Scarabaeus viridis.</i>	<i>Chrysomela.</i>
<i>Scarabaeus alter.</i>	<i>Coecinella.</i>
<i>Scarabaeus olens.</i>	<i>Cerambyx.</i>
<i>Scarabaeus niger.</i>	<i>Spondylis.</i>
<i>Scarabaeus viridis.</i>	<i>Cicindela.</i>
<i>Scarabaeus castaneus.</i>	<i>Elater.</i>
<i>Scarabaeus niger.</i>	<i>Tenebrio.</i>
<i>Scarabaeus niger.</i>	<i>Carabus,</i>
	<i>Scarabaeus</i>

<i>Scarabaeus cauda furcata.</i>	<i>Forficula.</i>
<i>Scarabaeus maiusculus.</i>	<i>Staphylinus.</i>
<i>Scarabaeus mollis.</i>	<i>Meloe.</i>
<i>Scarabaeus maiusculus.</i>	<i>Curculio.</i>

§. II.

Nomen genericum in eodem genere vnicum tantum erit.

Vnicum genus, vnicum nomen, ne oriatur confusio.

Cantharis seu *Scarabaeus*.
Smaragdulus sive *Viridulus* Merr.

§. 12.

Nomen genericum in eodem genere semper idem erit.

Character generis semper idem, ergo et nomen.

<i>Silpha</i> Linn.	<i>Peltis</i> Geoff.
<i>Buprestis</i> Linn.	<i>Cucuius</i> Geoff.
<i>Empis</i> Linn.	<i>Afilus</i> Scop.
<i>Afilus</i> Linn.	<i>Erax</i> Scop.
<i>Conops</i> Linn.	<i>Empis</i> Scop.
<i>Lucanus</i> Scop.	<i>Platycerus</i> Geoff.
<i>Lepisma</i> Linn.	<i>Forficina</i> Geoff.
<i>Carabus</i> Linn.	<i>Buprestis</i> Geoff.

Nominum genericorum enim mutatio semper ansam confusionis praebet.

§. 13.

Nomen genericum vnum idemque ad diuersa designanda genera assumptum altero loco excludendum erit.

Attelabus Linn.   *Attelabus*.
- - - Geoff.   *Hister*.

<i>Cantharis</i> Linn.	<i>Cantharis.</i>
- - - Geoff.	<i>Lytta.</i>
<i>Buprestis</i> Linn.	<i>Buprestis.</i>
- - - Geoff.	<i>Carabus.</i>
<i>Afilius</i> Linn.	<i>Afilius.</i>
- - Scop.	<i>Empis.</i>

§. 14.

Qui nouum genus constituit, eidem nomen etiam imponere tenetur.

Nomen est sonus generis, ideoque absque nomine genus indicari non potest, et absque nomine cognitio generis perit.

- Perlarum* forte species. Aldr.
- Pediculo cognatus* et similis. Raj.
- Ad Scolopendram accedens.* Raj.
- Musca rarissima* in Italia capta. Raj.

§. 15.

Nomina genericā e duobus nominib[us] integris ac distinctis facta e republica entomologica plane releganda sunt.

<i>Leo Aphidis</i> Reaum.	<i>Hemorobius.</i>
<i>Scorpio Musca</i> Frisch.	<i>Panorpa.</i>
<i>Musca Scorpiora</i> Merr.	<i>Panorpa.</i>
<i>Vespa Ichneumon</i> Raj.	<i>Ichneumon.</i>
<i>Scorpio Araneus</i> Frish.	<i>Scorpio.</i>
<i>Locusta Pulex</i> Swamm.	<i>Cicada.</i>
<i>Musca Cerambyx</i> Schaeff.	<i>Leptura.</i>

§. 16.

Nomina genericā ex duobus vocabulīs distinctis et integris composita tolerari non debent.

<i>Ceruuſ volans</i> Imp.	<i>Lucanus.</i>
<i>Taurus volans.</i>	<i>Lucanus.</i>
<i>Musca tripilis.</i>	<i>Ichneumon.</i>

Musca.

Musca apiformis Pet.   *Bombylius.*
Musca cimiciformis Raj.   *Cimex.*

§. 17.

Nomina generica e duobus vocabulis latinis integris et compositis reiicienda sunt.

<i>Ruriculus.</i>	<i>Carabus.</i>
<i>Formicaleo</i> Geoff.	<i>Myrmecleon.</i>
<i>Gryllotalpa</i> Raj.	<i>Acrydium.</i>
<i>Ligniperda</i> Pall.	<i>Apate.</i>
<i>Binoculus</i> Geoff.	<i>Monoculus.</i>

Graeca talia optima at latinae linguae omnino contraria sunt.

<i>Formicaleo</i> Geoff.	<i>Myrmecleon.</i>
<i>Ligniperda</i> Pall.	<i>Lymexylon.</i>

§. 18.

Nomina generica hybrida e vocabulo graeco et latino composita haud agnoscenda sunt.

Monoculus Linn.

§. 19.

Nomina generica cui syllaba vna vel altera praeponitur aut in fine additur, vt aliud plane genus quam antea significet, Entomologis indigna sunt.

Syllaba praeposta.

<i>Hydrocantharis.</i> Raj.	<i>Donacia.</i>
<i>Binoculus.</i> Geoff.	<i>Monoculus.</i>

Syllaba in fine addita.

<i>Asellus.</i> Raj.	<i>Oniscus.</i>
<i>Cancellus.</i> Raj.	<i>Cancer.</i>
<i>Libelloides.</i> Schaeff.	<i>Aiscalaphus.</i>
<i>Coccinella.</i>	<i>Coccus.</i>

§. 20. No-

§. 20.

Nomina generica simili sono exeuntia ansam praebent confusionis.

Formicaleo.	Raj.	Myrmeleon.
Chamaeleo.	Goed.	Stratiomys.
Leo	Aphidis.	Hemerobius.
Radiculus.	Raj.	Pediculus.
Pediculus marinus.	Raj.	Oniscus.
Pediculo cognatus.	Raj.	Termes.
Musca scoriura.	Merr.	Panorpa.
Musca triplilis.	Mouff.	Ichneumon.
Musca apiformis.	Pet.	Bombylius.
Musca cimiciformis.	Raj.	Cimex.

§. 21.

Nomina generica insectorum cum Botanicorum, Zoologorum, Lithologorum aut Medicorum nomenclaturis communia, si ab Entomologis postea assumta, ad ipsos remittenda.

Quadrupedia.

Ceruus volans	Lucanus.
Taurus volans	
Leo Aphidis.	Hemerobius.

Amphibia.

Testudo	Blank.	Cassida.

Botanica.

Squilla Klein.	Gammarus.
Coris.	Acanthia.
Staphylinus.	
Serratula Schulz.	Helops.

Medica.

Ephemera.
Anthrax Scop.

Lapides.

Smaragdulus	vel viridulus	Merret.	Citonius.
Perla Petiv.		Hemerobius.	

Coelestia.

Capricornus Degeer.	Ce-
rambyx.	

Moralia.

Admirabilis	Goed.	Bombyx.
Terribilis		
Audax intrepidus	Goed.	Hemero- bius.

Mathematica.

Geometra Scop.	Phalaena.
Tortrix Scop.	Pyralis.

§. 22. No-

§. 22.

Nomina generica contraria speciei alicui sui generis mala sunt, vix toleranda.

- Bostrichus glaber.
- Curculio nobilis.
- Scarabaeus arboreus.

§. 23.

Nomina generica diminutiua e lingua latiniā contorta toleranda, quamuis praestantissima haud sunt.

Forficula	Forceps.
Nitidula	Nitidus.
Mordella	Mordes.
Coccinella	Coccus.

§. 24.

Nomina generica obscura graeca et latina, quorum fontes quidem ignoramus, tamen retinenda sunt; barbara vero omnino excludenda.

Etymologia nominum in primis latinorum difficilime eruitur et eruta saepius tamen dubia persistit.

Nomina barbara, quae quidam in Entomologia in nouissimis temporibus introduxerunt, omnino reiicienda, quum nullo modo intelligantur et difficile pronuncientur.

Obscura latina.

- Tenebrio. Tenebrae.
- Lucanus Plinii.
- Cicada.
- Cimex.
- Mordella. Mordeo.
- Chernes.

Obscura Graeca.

- Silpha σιλφη
- Attelabus ἀττελαβος
- Cantharis κανθαρης
- Carabus καραβος
- Necydalis γεκυδαλης
- Staphylinus στεφυληνης

Nitidula

Nitidula Cicer.	Thrips	Θριψ
Paederus.	Ips	ἰψ Theophr.
Opatrum.	Acrydium	ακρυδίον
Truxalis, Plinii.	Cetonia	κετονία Hesych.
Crabro, Plinii.	Melyris	μελούρις
Hister.	Erodius	εροδίος
Forficula. Forfex.	Spondylis	σπονδύλη Cordī
Locusta Plinii.	Zygia	Ζυγία
Formica.	Helops	ἡλόψ
Vespa.	Sepidium	σηπίδιον
Termes.	Scarites	σκαρίτες
Apis.	Lytta	λυττά
Cancer.	Anobium	ανοβίον
Pagurus.	Erotylus	ερωτόλος
Scyllarus.	Alurnus	αλούρος
Astacus.	Saperda	σαπερδής
Gammarus.	Lamia	λαμία
Aranea.	Zonitis	ζονίτις
Phalangium.	Trox	τροξ Hesiod.
Papilio.	Aascalaphus	ασκαλαφός Aristot.
Phalaena.	Scolia	σκολία Aristot.
Noctua. Nox.	Andrena	ανδρένη Aristot.
Tinea.	Oniscus	ονισκός Theophr.
Fulgora. Fulgeo.	Cynips	σκυνίψ
Pulex.	Ichneumon	ιχνευμόν
Nepa.	Euania	ευανία
Reduuius.	Nomada	νομαδας
Tipula.	Bembex	βεμβέξ
Bibio.	Sphinx	σφίνξ
Musca.	Zygaena	ζυγανέα
Tabanus.	Pyralis	πυραλίς
Oestrus.	Rhagio	ῥαγίον
Culex.	Conops	κονόψ
Afilus.	Bombylius	βομβύλιος
Pediculus.		
Acarus.		

§. 25.

Nomina generica, quae characterem effentialem, habitum aut proprietatem singularem insectorum sub genere militantium exprimunt, semper optima sunt.

Scarabaeus

VII. N O M I N A.

III

<i>Scarabaeus</i>	<i>fodio</i>	<i>σκαράβας</i>
<i>Dermestes</i>	<i>pellia</i>	<i>δέρμα</i>
<i>Trichius</i>	<i>capillae</i>	<i>τριχες</i>
<i>Apate</i>	<i>impostura</i>	<i>απάτη</i>
<i>Nicrophorus</i>	<i>vespillo</i>	<i>νικροφόρος</i>
<i>Sphaeridium</i>	<i>rotunditas</i>	<i>σφαιρία</i>
<i>Elophrus</i>	<i>palus</i>	<i>βλος</i>
<i>Coccinella</i>	<i>granum</i>	<i>κόκκος</i>
<i>Circulio f. Gurgul.</i>	<i>torius</i>	<i>γοργυικός</i>
<i>Chrysomela</i>	<i>poma aurea</i>	<i>χρυσομήλας</i>
<i>Scaurus</i>	<i>pedibus inflexis</i>	<i>σκαύρος</i>
<i>Lampyris</i>	<i>Fax</i>	<i>λαμπτεις</i>
<i>Leptura</i>	<i>attenuo</i>	<i>λεπτων</i>
<i>Buprestis</i>	<i>bos (βες) inflam-</i>	<i>προστης</i>
	<i>mans</i>	
<i>Dytiscus</i>	<i>vrinator</i>	<i>δυτης</i>
<i>Cryptocephalus</i>	<i>abscondo</i>	<i>κρυπτω</i>
	<i>caput</i>	<i>κεφαλη</i>
<i>Melolontha</i>	<i>pomarium</i>	<i>μηλον</i>
<i>Mylabris</i>	<i>molutrix</i>	<i>μυλαχθεις</i>
<i>Lymexylon</i>	<i>perdo</i>	<i>λυμαῖνος</i>
	<i>lignum</i>	<i>ξύλον</i>
<i>Blaps</i>	<i>inutilis</i>	<i>βλαψ</i>
<i>Pimelia</i>	<i>obesus</i>	<i>πιμελης</i>
<i>Oxyporus</i>	<i>celeripes</i>	<i>οξυπορος</i>
<i>Apalus</i>	<i>mollis</i>	<i>απαλος</i>
<i>Lagria</i>	<i>lanugo</i>	<i>λαχυη</i>
<i>Malachius</i>	<i>malachites</i>	<i>μαλαχίτης</i>
<i>Calopus</i>	<i>pulcr. pedes habeas</i>	<i>μαλονης</i>
<i>Donacia</i>	<i>arundo</i>	<i>δουκη</i>
<i>Hydrophilus</i>	<i>aqua</i>	<i>νερωρ</i>
<i>Rhagium</i>	<i>spina</i>	<i>ραχης</i>
<i>Elaphrus</i>	<i>agilis</i>	<i>ελαφρος</i>
<i>Blatta</i>	<i>noceo</i>	<i>βλαπτω</i>
<i>Gryllus</i>	<i>grunnie</i>	<i>γρυλλιδω</i>
<i>Byrrhus</i>	<i>pellis</i>	<i>βυρσης</i>
<i>Bruchus</i>	<i>frideo</i>	<i>βρυχη</i>
<i>Anthrenus</i>	<i>flos</i>	<i>ανθος</i>
<i>Bostrichus</i>	<i>cincinnus</i>	<i>βοστρυχος</i>
<i>Chrysis</i>	<i>aurea</i>	<i>χρυσης</i>
<i>Myrmelion</i>	<i>formica</i>	<i>μυρμηξ</i>
<i>Tiphia</i>	<i>palus</i>	<i>τιφες</i>

Raphidia

Raphidia	acicula	ραφίδια
Thynnus	cum impetu fero	Θύννα
Ephemera	vnius diei	εφημέρος
Lepisma	squama	λεπισμός
Hemerobius	dies	ἡμέρα
Mutilla	mutilus	μυτίλος
Agrion	ferus	αγριός
Trombidium	grumulus	Τρομβίδιον
Scolopendra	assulae corporis	σκολοπόφ
Scorpio	exacerbo	σκορπίων
Sesia	tinea	σησ
Hepialus	febris lenta	ἡπιαλός
Pterophorus	ala	πτερόν
Notonecta	humeo	νοτεων
Aphis	dirimo	αφιστήμε
Tettigonia	strideo	τεττιζω
Coccus	granumi	κοκκος
Acanthia	spina	ακανθα
Naucoris	nauticus	ναυκληρος
Syrphus	vulgatus	συρφος
Empis	imbibo	εμπινω
Stomoxys	os facio	στομωω
Hippobosca	equus	ἵππος
Mantis	vates	μάντης

§. 26.

Nomen genericum antiquum antiquo generi convenit.

Nomina veterum difficillime eruuntur et eruta dubia tamen semper persistunt, quum figurae et descriptiones vix vllae.

Antiqua ideo nomina, quum indeterminata, superflua sint optime insectis iam diu notis imponuntur.

Scarabaei genus antea sub se comprehendebat Cetoniam, Melolontham, Lucanum, Trichium, at detectis characteribus nouis essentialibus notissima illa infecta noua nomina assumere nequeunt, hinc antiquissima illa recepta fuere. Trichius vero vix veteribus notus nouum nomen assumxit.

§. 27. No-

§. 27.

Nomen genericum dignum, alio licet aptiore permutare non licet.

Nomina in veterum eruditione trita pleraque optima haud mutanda, quamuis interdum eorum deriuationem ignoremus.

Melolontha maxilla dentata aptius Gnathodonthus essentiali nomine vocari posset.

Carabus reliquis inseclis maxime praedatur ideoque illi nomen Leistus conueniret.

Abstineamus vero a tali mutatione in infinitum, quae tantummodo confusionem et tandem ruinam scientiae parit.

§. 28.

Nomina generica noua haud fingenda, quamdiu synonyma digna in promtu sunt.

Antiquum si disiungitur genus, noua nomina effingenda non sunt, quamdiu antiqua adsunt, nam antiquo generi antiquum conuenit nomen. §. 26.

Nouum genus detectum melius novo nomine nominatur, quamvis antiqua nomina haud deessent.

§. 29.

Nomen genericum vnius generis, nisi superuacaneum, in aliud transferri haud debet.

Omnes nominum mutationes ansam praebent confusionis. Maneant ideo omnia, nisi sint noxia aut absurdia, de quibus iam dictum. e. gr.

Scopoli mutauit Linnaei *Afilius* in *Erax*, *Empis* in *Afilius* et
Conops in *Empis*: inde necessario oritur confusio,
 quum iam idem aliorum insectorum cum his no-
 minibus combinare soleamus.

§. 30.

Si genus receptum secundum leges naturae et
 artis in plura dirimatur, tum nomen antea
 commune vulgatissimo infecto manebit.

Scarabaei genus quum dirimerem in *Scarabaeum*, *Melo-*
lontham, *Cetoniam*, *Trichium* et *Lucanum*, ne-
 cessario *Scarabaeus* hoc nomen commune antea
 omnibus concedere debui, quum insecta generis
 frequentissima notissima sint.

§. 31.

Nomina Entomologiae generica omnia latinis lit-
 teris pingenda.

Sonus nominum, quantum fieri potest, facil-
 tandus, ideoque nec graeca, nec barbara
 admittimus; et terminationem graecam in
 latinam mutamus.

η in a	σιλφη	Silpha.
* in c	κοκκος	Coccus.
χ in ch	χρυσομηλα	Chrysomela.
δ in th	δανθαρις	Cantharis.
ο in u	καραβος	Carabus.
υ in y	γενιδαλος	Necydalis.
ψ in ps	θριψ	Thrips.
φ in ph	σταφυλινος	Staphilinus.
ον in um	ακριδион	Acrydium.
ου in y	μελουриς	Melyris.
η in is	σπονδυλη	Spondylis.
ης in a	σαπερδης	Saperda.
ηι in ae	ζυγαιη	Zygaena.

§. 32. No-

§. 32.

Nomina genericā sesquipedalia, enūciatū diffi-
cilia et nauseosa semper fugienda.

Sesquipedalia dicimus verba, quae plures quam
duodecim litteras continent.

Cryptocephalus. Geoff.

Nauseosa, quae nescio quid insueti produnt.

Anthrax. Scop.

Eraz. Scop.

Bugo. Brynn.

§. 33.

Termitis artis loco nominum genericorum abuti
inconsultum semper erit.

Hexapus Raj.

Millepes Matth. Oniscus.

§. 34.

Nomina triuialia a Linnaeo primo introducta vo-
camus nomina specierum propria.

Linnæus his Zoologiam, Botanicam et Minera-
logiam locupletauit.

Vsus nominum triuialium eximius in breuitate et
constantia. Differentiae enim specificae
saepius nimis longae euadunt et nouis de-
tectis speciebus mutari debent. Nomina
vero triuialia semper permaneant.

Nomina triuialia fere innumera nominibus clas-
sificis et genericis magis libera sunt, attamen
quibusdam regulis limitata.

§. 35.

Nomina triuialia vnico tantum constabunt voca-
bulo, nec nimis composito aut sesquipedali.

H a

Com-

Commendant se nomina triuialia in primis breuitate, ideoque nomen sit unicum.

Scarabaeus flos Chalci striatus. Voet.
orphanus maculosus. Voet.
scarabaeoides crispans.

Vocabula sesquipedalia semper fugienda, quum difficultius memoria retineantur.

Musca coeruleoophthalmica. Scop.
Chrysomela Friderichsdalensis. Müller.

§. 36.

Nomina triuialia in oides desinentia ad similitudinem quandam cum alio genere exprimendam minus placent.

Nomina generica in oides Botanicorum omnino reiecta in Triuialibus insectorum nunc iterum introducta.

Notitiam reliquorum generum presupponit talis comparatio; at imprimis tyrones docere studemus.

Noscitur insectum ex nomine, et nomen ex infecto, ambo vero ex proprio charactere; comparatio igitur nunquam admittenda.

Habitus praeterea saepius fallit et in eodem genere interdum insecta, quae habitu differunt, quo ipso comparatio fallax euadit.

Erax conopsoides. Scop.
Erax tenthredoides. Scop.
Tipula hemerobioides. Scop.
Tipula phalaenoides. Linn.
Musca conopsoides. Linn.
Lucanus caraboides. Linn.
Afilus crabroniformis. Linn.
Erax crabroniformis. Scop.
Apis vespiformis. Scop.
Sphex vespooides. Scop.

§. 37. No-

VII. N O M I N A.

§. 37.

Nomina triuialia nunquam gradum comparatiuum aut superlatiuum admittunt.

Comparatius et superlatius semper comparationem cum reliquis speciebus eiusdem generis indicant, quae nullo modo admittenda.

Necydalis maior.

- - - minor.

- - - minima.

Chrysomela vulgarissima.

Lampyris latissima.

Detegatur Species Necydalis adhuc minor, tunc Necydalis antea minima vocata maior euadit.

§. 38.

Nomina triuialia in eadem specie multiplicata semper confusionem praebent, ideoque omni modo euitanda.

Nullum ideo nomen triuiale proponendum absque iusta differentia, ut mox innotescat species.

Nomina triuialia antecefforum in primis Linnaci sancte seruauit.

Scarabaeus longipes Scop.

- - - illyricus Scop.

Papilio Dryas Scop.

- - - Fagi Scop.

- - - Achine Scop.

- - - Polymeda Scop.

- - - riuularis Scop.

- - - Amyntas Scop.

- - - Menalcas Scop.

Schaefferi, Linn.

Taurus Linn.

Phaedra Linn.

Hermione Linn.

Dejanira Linn.

Hiperanthus Linn.

Prorsa Linn.

Arcana Linn.

Pamphilus.

§. 39.

Nomina triuialia a loco aut ab anni temporibus defumta toleranda, quamuis haud optima.

It 3

Locus

Locus et tempus insecti sunt maxime accidentalia, quamvis absque loco aut tempore cogitari haud possit. Insecta plerumque plurimis regionibus, plurimisque anni temporibus communia.

Toleranda tamen sunt, quamvis haud imitanda, quum aliquam insecti ideam quamvis accidentalem communicent.

<i>Cicindela germanica.</i>	<i>Scarabaeus vernalis.</i>
- - - <i>maura.</i>	
<i>Chrysomela americana.</i>	<i>Melolontha solstitialis.</i>
<i>Scorpio europaeus.</i>	<i>Dermestes vernalis Myll.</i>
- - - <i>americanus.</i>	
- - - <i>afer.</i>	
- - - <i>australasiae.</i>	
- - - <i>maurus.</i>	

§. 40.

Nomina triuialia a magnitudine desumpta haud optima, ideoque non imitanda.

Magnitudo a loco, a climate, ab alimento nimis variat, ideoque species haud distinguit nec nomen intrare debeat.

Maiores et minores species deteguntur ideoque species, quae olim giganteae aut pygmeae erant, intermediae eundem, quum magnitudo semper relativa.

<i>Buprestis gigantea.</i>	<i>Chrysomela gigantea.</i>
- - - <i>minuta.</i>	- - - <i>minuta.</i>

§. 41.

Nomina triuialia ad clarissimorum virorum memoria conseruandam introducta sancte servanda;

Hoc

Hoc unicum et summum laboris praemium caste dispensandum ad imitamentum et ornamentum Entomologiae.

Botanici nomina generica hunc in finem introduxerunt, at in Entomologia genera pauca raroque noua deteguntur.

Nomina triuialia ideo primus introduxit *Linné*, quum constantia sint. Idemque semper erit. Ambo conservant nomen, ambo indicant virum de scientia bene meritum.

Nomina triuialia Papilionum splendidorum patronorum fautorumque memoriae, Pyralidum vero amatorum, Tinearum denique scriptorum dicauit a *Linné*, quiem et nos secuti sumus.

Scopoli hic nomina triuialia Aranearum recepit, at minus placent. Aranearum species luridae, ingratae nec adhuc rite determinatae. Varietates, metamorphoseos et sexus plures adhuc reducendae, at nomen viri de scientia bene meriti in Entomologia deleretur.

Nomina classum et ordinum in eundem finem nuperrime assumpsit idem *Scopoli*, at nomina haec inconstans semper vacillant. Nouus systematicus nouos classes et noua nomina assumit. Nomina generica et triuialia rite determinatae eaque sola permanebunt.

§. 42.

Nomina triuialia infectorum, quorum laruae plantis victitant, optime e plantis, quibus victitant laruae, defumuntur.

Dant talia nomina pulchritudinem et nitorem scientiae, vt mox constet, in quibus plantis quaerenda, quomodo educanda sit larva; quibus plantis noceat et hoc e solo nomine.

H 4

Quam-

Quamdiu ideo alimentum laruae ignoramus, imponatur nomen vagum vndiquaque libere desumptum, quum succedaneum tantum sit.

Chrysomela Vitellinae.

- - - Populi.
- - - Graminis.

Curculio Palmarum.

- - - Salicis.
- - - Populi.
- - - Betulae.

§. 43.

Nomina triuialia insectorum, quorum laruae plantis haud vicitant, habitum aut differentiam specificam exprimere deberent.

Difficile et interdum impossibile erit vnico vocabulo characterem speciei exprimere, vbi vero nomen tale inuenitur, praestantissimum semper erit.

Sphecia cribaria.

- - clypeata.

Scarabaeus nasicornis.

- - nuchicornis.

Ptinus flabellicornis.

Scarabaeus mobilicornis.

Musca pellucida.

§. 44.

Nomina triuialia a coloribus desumpta nullo modo excludere valemus.

Colores difficillime quidem rite verbis exprimuntur, in eadem specie nimis ludunt, quo ipso nomina a coloribus desumpta lubrica et incerta euadunt.

Chrysomela io punctata saepe punctis tantum sex aut octo vidimus.

Attamen quum differentias specificas a coloribus coacti desumimus, et nomina triuialia differentias exprimentia iisdem coloribus desumere necesse erit.

§. 45. No.

VII. NOMINA

135

§. 45.

Nomina triuialia nunquam absque summa vrgente necessitate mutanda sunt.

Omnis mutatio nōminum ansam confusionis præbet, sunt ideo omnimodo conseruanda.

Nomen vagum pro nomine vago, vti pleraque sunt, substituere superuacaneum foret. Mutentur ideo nunquam, nisi cibus aut habitat, aut character essentialis exprimi possint.

§. 46.

Nomina triuialia propria aut substantiuia litteris maioribus initialibus, adiectua vero minoribus pingere soleo.

Affumamus modum aliquem ad aequalitatem nōminum obtinendam.

Scarabaeus Hercules.

- - - Nicanor.

Scarabaeus sacerdorarius.

- - - vernalis.

VIII. DIFFERENTIAE.

§. 1.

Differentia specifica legitima distinguit insectum ab omnibus congeneribus.

Differentiae ideo omnes, quae insectum a congeneribus haud distinguunt, falsae sunt.

Scarabaeus totus niger, capite inermi Geoff.

Differentiae itidem, quae insectum ab aliis quam congeneribus distinguunt, falsae sunt; quia superflua contineant.

Quo plures Entomologus nouerit insectorum species, eo ceteris paribus etiam praestantior erit, quum omnis vera cognitio humana cognitione specierum nitatur.

§. 2.

Differentia continet characterem speciei essentialem, Descriptio vero naturalem.

Differentia ideo descriptione vndeque breuior, quum descriptio differentiam semper contineat.

Tota speciei cognitio nititur differentia, ideoque in hac condenda summa adhibenda diligenzia, ne varietates in specierum numerum introducamus, aut species varietatum loco assumamus.

§. 3. Diffe-

§. 3.

Differentia omnis a partibus insectorum haud ludentibus desumenda.

Varietates distinctas esse species, nemo sanus facile dixerit.

Apum femina, mares, neutra.

Formicæ alatae, apterae.

Lucanus Cervus mas, femina et sic in innumeris.

Erroneae ideo omnes sunt differentiae specificæ, quae varietates loco speciei tradunt.

§. 4.

Differentiae a magnitudine desumptae nullo modo tolerandæ.

Magnitudo mutatur in animalibus ut in plantis loco, climate, alimento, ideoque species nunquam rite determinat.

Nicrophorus vulgaris in America boreali nostro triplo maior.

Apis femina et mares neutris maiores.

Mensuratio ideo insectorum accuratissima in novissimis temporibus introducta minus placet, quum semper incerta speciem nunquam distinguat. Proportio partium inter se constantior maiorem praeberet utilitatem.

In differentia ideo nunquam assumenta est magnitudo, quum notam constituant ludicram, saepius variantem.

Lucanus fuscus maximus. Drury.

Coccinella Populi nostratum gigas. Scop.

Scarabaeus magnus.

- - - maximus.

- - - maiusculus.

- - - exiguus.

Scarabaeus

Scarabaeus parvus.

minimus. Lister.

§. 5.

Notae collatitiae cum aliis speciebus diuersi generis in differentia euitandae.

Differentia insectum tantum a congeneribus distinguit, character vero ab insectis reliquorum generum.

Tyronibus inferuire studemus, ideoque nullam infectorum notitiam praesupponere valemus.

Differentiae ideo omnes malae, quae notitiam aliorum infectorum supponunt.

Carabus metallicus-thorace lateribus connuentibus vti in Scarabaeis. Scop.

Tenebrio molitor Carabi minoris statura et habitu. Scop.

Dytiscus minimus statura Chrysomelae nemorum. Scop.

Conops calcitrans Muscae domesticae similis vt ouum ouo. Scop.

§. 6.

Notae collatitiae cum aliis speciebus eiusdem generis malae sunt.

Noscatur insectum e differentia et differentia ex infecto, utrumque vero ex propriis notis in illa scriptis, in hoc delineatis. Tertium nullo modo admittendum.

Magistri est condere differentiam, tyronis ex ea noscere insectum.

Reliquae species eiusdem generis non semper adfunt, vt comparentur.

Erroneae ideo omnes sunt differentiae notas collatitias continententes.

Dermestes

Dermestes murinus, *natura prioris*. Scopoli.

Carabus junceus, *natura vulgaris at thorax pone angustatus eodem modo constructus*, *vt in granulato*. Scop.

Buprestis picta, *guttatae subaequalis sed latior*. Pall.

Scarabaeus cyathiger, *elytra paullo saturatiota*, *quam in foliifiali*. Scop.

§. 7.

Inuentoris autem alius cuiuscunque nomen in differentia nunquam adhibeatur.

Nomen inuentoris haud ad notas sed ad historiam insecti pertinet, differentiam ideo haud intrabit, at ad finem descriptionis aut synonymorum collocabitur, ne historia deficiat.

Differentias ideo omnes erroneas statuimus, quae nomina aut inuentoris aut descriptoris continent.

Afellus aquaticus Gesneri. Raj.

Pulex marinus Bellonii, Mouffeti et Gesneri. Raj.

Pediculus marinus Bellonii et Gesneri. Raj.

Blatta prima seu *mollis* Mouffeti. Raj.

Eucosta Pulex Swammerdamii. Raj.

Musca cimiciformis Dom. Willugbeji. Raj.

§. 8.

Locus natalis species nunquam distinguit.

Locus quidem infecto proximus, attamen varians; quum a loco in locum moueatur.

Insecta etiam in musaeis noscere iuuat.

Variae regiones saepe eadem alunt insecta, vt America et Europa septentrionalis.

Addatur vero locus, si constat, in fine synonymorum, vt innoteat, unde desumendum sit insectum.

Falsae

Falsae ergo omnes sunt differentiae a regione, ab alimento, a solo, aut a frequentia defumtae.

a solo.

Araneus in ericetis seu rupibus degens. Raj.

Gryllus *Gryllotalpa* cuniculos sub terra culta fodit, globosum nodum ibi struit. Scop.

Musca ambulat super aquas stagnantes. Scop.

a regione.

Crabroni congener in Italia capta. Raj.

Papilio alis amplissimis maior virginiana. Raj.

Papilio sulphureus Iamaicensis. Raj.

ab alimento.

Scarabaeus in stercore bovinno degens. Raj.

Dermestes habitatio in Cadaveribus. Scop.

Dermestes gregarius in fungis habitans. Scop.

Scarabaeus alter arboreus. List.

a frequentia.

Musca rarissima in Italia capta. Raj.

Locusta *Anglica* vulgatissima. Raj.

Scarabaeus vulgaris maior. Raj.

Papilio *vrticaria* vulgatissima. Raj.

§. 9.

Differentiae a larua et pupa defumtae in Entomologia reiiciendae.

Differentias reales saepe administrat larua, at raro infectorum metamorphosin rite cognoscimus. Laruae praeterea raro aut nunquam in musaeis occurunt, ideoque in differentia omittendae.

In descriptione vero descriptio laruae et pupae optime additur, ut insectum in omni metamorphoseos statu cognoscatur.

Falsas ideo omnes vocamus differentias a larua aut pupa defumtas.

Musea Fungorum, larua in Agaricis et Boletis habitans. Scop.

Musea

Musca putris, larua saltatrix in caseo butyraceo molli et
humidiori degens. Scop.
Musca Brasicarum Erucae. Raj.

§. 10.

**Tempus insectorum differentias praebet semper
erroneas.**

Tempus est infecti accidentale. Existit tempus
haud in infecto, sed infectum in tempore.

**Variat tempus secundum maiorem aut minorem
caloris gradum in diuersis regionibus et di-
uersis annis diuersum.**

Scarabaeus solstitialis, matiuitas aestiva circa dies canicu-
lares. Scop.

§. II.

**Color in eadem specie mire ludit, hinc in differ-
entia, nisi omnes aliae notaे defunct, afflu-
mendus non erit.**

**Color leuissimas praebet differentias, visum ob-
lectat at infinite ludit.**

Variat color in eodem individuo aetate.

Color ruber in nuper natis pallidus.
- obscurus sensim saturatior siue niger evadit.

Variat color in eadem specie sexu aut casu.

Stenocorus meridianus, femina nigricans, mas testaceus.
Nicrophorus et *vulgaris* et *germanicus* innumeras colo-
ris varietates praebent, nullo modo distin-
guendas.

**Accedit, quod nunquam colores adaequate de-
terminare aut verbis exprimere valeamus.**

Nimia eorum est varietas et miscela.

Colorum

Colorum systema quidem elaborarunt viri meritiſſimi Scopoli et Poda, at vacillans ſemper erit, quum eorum colores aequē ludentes ac ipsorum inſectorum.

Sit e. gr. Color viridis compositus ex coeruleo et flavo; at differens miscela differentium colorum compoñendorum differentia dabit colorem viridem; nam et praefantia ingredientium et minima variatio in compositione inſignem praebet differentiam.

Colores vero a colore rerum vſitatiſſimarum defumtis adhuc magis fallaces ſunt.

e. gr. Color carneus: cutis iunior fani hominis; griseus: capilli cani, qui infinite ludunt.

Colores ideo e differentia, quantum licet, expellere confultum duco, vt tandem ſcienza firma ſtet talo.

Dentis vero coloribus nondum inſecta diſtinguere valeimus. Seri forte nepotes effientiales ſpecierum differentias detegent, et tunc colores omnino excludendi.

§. 12.

Odorem nunquam differentiam diſtinctam tradere contendimus.

Olfactus maxime obscurus inter omnes noſtros ſenſus, examinat tenuiſſima corporum eſſluvia, quae nunquam rite determinare valemus, quum limites haud admittant.

Erroneae ideo ſunt omnes differentiae, quae ab odore defumuntur.

Dermestes Vespillo vlet vt Moschus, Acariſ infettatur.
Scop.

Cerambyx moschatus: Elytra viridia, odor Moschi. Scop.
Scarabaeus

Scarabaeus Capricornus dictus maior, viridis, odoratus.
Raj.

Scarabaeus magnus suaveolens. List.

Odor infectorum praeterea saepe tantum temporarius.

§. 13.

Differentiae, quae vnicum tantum sexum comprehendunt, semper malae.

Sexus alter punquam speciem constituit, ideoque proponat etiam differentia notas omni sexui communes, quum e differentia haud sexum sed speciem cognoscere debeamus.

Falsas ideo esse omnes Scarabaeorum differentias a cornubus desumptas, Ichneumonum ab aculeo contendimus.

Tipula Idriensis, antennae maris pectinatae. Scop.

Afilus pennipes, pedes postici longi: alteri sexui pennati. Scop.

Chrysomela Friderichsdalensis, clytris sanguineis immaculatis. Müll.

§. 14.

Differentiae infectorum omnes, quae a proprietatis desumuntur, ludicrae.

Insecta absque accidentalibus per se distinguere laboramus, ideoque omnes notas, quae haud a corpore ipso desumuntur, plane reiiciendas esse credimus, quum nunquam characterem infecti essentiali contineant.

Cimex lectularius, rufus, compressus, domesticus, homini molestus.

Tipula phalaenoides, alis deflexis super folia assiduo curvantans.

Fabr. Entom.

I

Musca

VIII. DIFFERENTIAE.

Musca prostrata, *domesticæ simillima*, *celerrime auolans*
revolansque in eundem locum, *pectoris et abdo-*
mini insidet pedibus expansis. Scop.

Empis calcitrans, *Muscae domesticæ similis*, *vt ouum*
ovo, ingruente pluuiia tibias nostras valde pun-
gens. Scop.

§. 15.

Pubescentia differentias haud spernendas inter-
 dum offert.

Pubescentia comprehendit spinas et hirsutiem,
 quarum priores posteriori constantiores
 sunt.

Spinas reales praebere differentias e Curculioni-
 bus, Hispis, Lamiis aliisque patet, quae
 omnes spinis optime dignoscuntur.

Hirsuties interdum differentias exhibet haud ludi-
 cras, vti constat e Bupresti fasciculari et hir-
 suto et aliis haud paucis.

Ad hirsutiem tamen haud configiendum, nisi
 omnes aliae viae præclusæ sint. Abraditur
 enim facillime et infecta hirsuta aetate sae-
 pius glabra euadunt.

§. 16.

Antennarum notae differentias saepe optimas sup-
 peditant.

Antennæ ad characteres generum vix usurpandæ,
 differentias specificas saepe optimas offe-
 runt.

Antennarum proportio Cerambyces distinguit.

Antennarum lamellis septenis. Melolontha Fullo.

Antennis subtilis aculeatis. Lamia Rubus.

Antennis hirtis. Cerambyx hispidus.

Antennarum quatuor anterioribus articulis eleuatis. Ce-
 rambyx Cerdoo.

Anten-

Antennarum articulis quatuor primis barbatis. Cerambyx barbicornis.

Antennarum fasciculo flabellicorni. Elater flabellicornis.

Antennis vncinatis. Papilio Proteus.

§. 17.

Caput differentias interdum naturalissimas subministrat.

Curculionum species demto rostro difficillime distinguuntur.

Capite sub maxillis spinoso, scabro Cerambyx spinibarbis.

Capite bicorni. Hispa bicornis.

- - - - Sphix cornuta.

- - - - Apis bicornis.

Situs oculorum in Araneis diuersus species optime distinguit.

§. 18.

Thorax differentias naturalissimas, optimas exhibet.

Thorax in multis insectis magnus, speciosus differentias praebet diuersissimas, facillimas.

Thoracis differentias supra dedimus.

Thorace in cornu supra caput protenso. Notoxus monoceros.

Thorace spinoso. Hispa aculeata.

§. 19.

Abdomen et Anus haud raro praesertim in anelytris differentias edunt optimas.

Abdominis notae in Eleuteratis vix adhibendae, quum ab elytris tectae vix oculis pateant.

Reliquorum vero classium genera vix ac ne vix quidem demis abdominis notis distinguuntur.

Euania appendigaster, abdome thoraci imposito.

Leucospis dorsigera, abdome canaliculato aculeum recipiente.

Anus rariores praebet notas at saepe constantes.

Chrysis species dentium numero in ano differunt.

Apis quadridentata ano quadridentato.

Mordella aculeata ano aculeato.

§. 20.

Sternum exsertum et Pectines, quibusdam tantum generibus proprii, differentias optimas relinquent.

Scarabaeus Chrysus, sterno porrecto.

Buprestis sternicornis, sterno cornuto.

Pectines soli Scorpionum generi proprii numero radiorum species distinguunt.

§. 21.

Scutellum in differentia vndique magni faciendum.

Scutellum multas praebet differentias distinctas et faciles.

Scarabaeorum divisio in scutellatos et exscutellatos optima.

Cimices scutello longitudine corporis.

Stratiomys species scutelli dentibus distinguuntur.

§. 22.

Alae elegantissimas, naturalissimas differentias exhibent.

Natura in nulla parte magis fuit polymorpha, quam et in figura et in colore alarum.

Comment-

Commendant se alae ad differentias, quod speciosissimae sint, quod species facie diuersissimas efficiant, quod facillimas differentias subministrent.

Elytra eleuteratorum.

Alae glossatorum.

Alae antiatorum.

Characteres alarum in praecedentibus dedimus.

§. 23.

Differentiae a cauda petita saepius naturales, ab aculeo vero desumptae nullo modo valent.

Caudam saepius utroque sexui communem inuenimus et notas praebet distinctas, faciles.

Forficulae species.

Ephemera cauda biseta, triseta, mutica.

Gryllorum vero feminae solae caudatae.

Aculeus vero in differentia haud adhibendus, quum mares plerumque nullum gerant.

Apis femina et neutra aculeata.

- - mares inermes.

§. 24.

Pedibus species haud paucae facile et rite determinantur.

Curculionum amplum genus secundum pedes dividitur,
Chrysomelae saltatoria.

Attelabus Betulae, pedibus saltatoriis.

Scarabaeus Schaefferi, pedibus elongatis.

Iulus et Scolopendra numero pedum.

Observandum tamen semper erit, pedes anteriores saepius sexu differre, posteriores vix unquam.

- Marum pedes antici elongati.
 Cryptocephalus longimanus.
 Marum pedes antici clypeati.
 Dytiscus, Vespa cribaria, clypeata.

§. 25.

Instrumenta cibaria saeplus differentias bonas, constantes subministrant.

Plurimae sunt partes oris, et interdum differentias praebent optimas, attamen ad eas haud configiendum, nisi omnes aliae viae praeclusae sint.

Sunt enim partes oris plerumque minutissimae et saepius haud nisi destructo infecto exsumi possunt. Facilitandae vero, quantum licet, sunt differentiae specificae.

Lucanus mandibulis distinguitur.

Prionus Luzonum mandibulis porrectis bisidis.

Apis linguaria lingua septemfida.

§. 26.

Notae genericae in differentia specifica usurpatae absurdæ sunt.

Notae genericae in omnibus speciebus consentitunt, ideoque nullo modo distinguunt.

Erroneas ideo esse omnes differentias statuimus, quae notas specificas a generibus desumunt.

Silpha pedicularia thorace marginato. Linn.

§. 27.

Differentiae characteri generico contrariae genus haud rite determinatum demonstrant.

Character genericus sit singulis speciebus sub eodem genere militantibus applicabilis: vide supra.

In

In genere ideo rite determinato character genericus et differentia specifica nunquam contraria esse possunt.

Elater degener thorace edentulo. Scop.

Papilio antennis filiformibus.

§. 28.

Differentia specifica omnis e numero, figura, situ et proportione variarum insecti partium necessario desumatur.

Notae omnes, quae in insecti partibus fundamen-tum haud agnoscunt, semper fallaces sunt.

Color. §. 11.

Magnitudo. §. 4.

Collatio. §. 5. 6.

Auctoritas. §. 7.

Locus. §. 8.

Alimentum. §. 8.

Frequentia. §. 8.

Metamorphosis. §. 9.

Tempus. §. 10.

Sexus. §. 12.

Proprietates. §. 13.

Fidas vero notas a solis insecti partibus desumen-das contendimus.

Pubescentia. §. 15.

Caput. §. 17.

Abdomen. §. 19.

Scutellum. §. 21.

Cauda. §. 23.

Instrumenta cibaria. §. 25.

Antennae. §. 16.

Thorax. §. 18.

Sternum. §. 20.

Alae. §. 22.

Pedes. §. 24.

Modi, quibus differentia harum partium desu-mitur, iidem quatuor sunt, quum in genere Numerus, Figura, Situs et Proportio ubi-que constantes in Insecto, in Musaeo, in Icone.

§. 29.

Differentia specifica genuina est vel synoptica, vel essentialis.

Inuestigandae sunt omnes speciei notae possibilis et ex his optima^e eligendae, vt tandem species rite determinetur.

Differentia essentialis synopticae semper antepponenda, et vbi illa inuenta haec omnino deserenda erit.

Silpha sinuata elytris lineis tribus elevatis, spatio interiecto punctato, thorace scabro. Geoff. Synoptice.

Silpha sinuata elytris apice sinuatiss. Essent.

§. 30.

Differentia specifica synoptica insectis congeneribus notas semi dichotomas imponit.

Differentiae essentiales vbi defunt, ad synopsin confugiendum, ideoque synopsis est succedanea differentiae essentialis.

In vastissimis generibus saepius synopsin coacti affumimus.

Curculio longirostris, femoribus quatuor anterioribus dentatis, elytris polline flavescentibus supra apicem gibbosis.

§. 31.

Differentia essentialis notam differentiae singularis suaeue speciei tantummodo propriam exhibet.

Differentia essentialis vnica absolvitur idea unicoque vocabulo.

Commendat se breuitate, facilitate, certitudine. Detecta differentia essentiali primo species rite distinguitur et tunc tandem metam propositam affequamur.

Naucoris abdomen ferrato.

Nepa corpore linearis.

Hippo-

- Hippobosca alis subulatis.*
Hippobosca alis nullis.
Acanthia alis nullis.
Attelabus pedibus saltatoriis.
Stratiomys scutello sexdentato.
Hispa capite bicorni.
Notoxus thorace in cornu protenso.
Scolopendra pedibus duodecim.

§ 32.

Differentia specifica quo breuior, eo etiam ceteris paribus praestantior.

Breuitas differentiae ad pulchritudinem, certitudinem et facilitatem omnino necessaria. Natura ipsa vbique compendiosissima et naturam sequi vndeque iuuabit.

Differentiam nunquam plura quam duodecim vocabula admittere statuit Linné in re herbaria. Sufficiant etiam in Entomologia, quin raro duodecim opus habeamus.

Stupendae itaque sunt differentiae illae sesquipedales, quae descriptiones differentiarum loco fistunt.

Phalaena libatrix. Scop.

Alae anticae ceruinae; basi maculis quatuor ochraceis: media longa prismatica, fasciis binis linearibus pallidioribus: postica duplice, punctis duobus albis, margine externo denticulata ita, ut distantia apicis ad primum dentem eadem sit, quae ab eodem dente ad angulum posticum.

Phalaena Cossius. Scop.

Thorax antice linea transuersa atra, postice maculis binis lateralibus nigris. Alae posticae murinae, basi albidae, obscurioribus anastomosantibus lineis reticulatae, anticae basi et medio murinae, aliibi albae, vtrinque lituris strigisque transuersis nigris lincolisque murinis ramofisque variegatae.

Cancer Mantis. Scop.

Thorax oblongo cordatus, laevis: lineis eminentibus quinque. Manus adactylae, falcatae, compressae, dentibus sex longis unilaterialibus. Abdomen futuris decem: anticis minoribus, omnibus sex lineis eleuatis longitudinaliter angularis.

§. 33.

Differentia nulla admittit vocabula, nisi quibus a congeneribus necessario distinguitur insectum.

Differentia quo brevior, eo etiam ceteris paribus praestantior §. 32.

Exulent ideo tautologia et flosculi oratorii.

Scarabaeus viridis nitens thorace infra aequali non prominente, Geoff. Tautologia.

Sphex segmentis fuluo colore tinctis, pro fuluis. Scop.

§. 34.

Differentia nulla speciei in suo genere solitariae imponi potest.

Differentia distinguit species a congeneribus, vbi ideo congeneres defunt, differentia superflua, quum nil demonstret.

Superuacaneae ideo sunt differentiae insectis in suo genere solitariis impositae.

Rhingia rostrata. Antennae, rostrum, scutellum, abdomen ferruginea. Thorax cinerascens lineis nigris longitudinalibus. Scop.

Pulex irritans. Antennae articulis quatuor, oculi nigri pupilla alba. Scop.

§. 35.

Differentia non erit tropis rhetoricas figurata, multo minus erronea, sed fideliter, quae natura dictat, exponat.

Tropi

Tropi semper obscuri, quo vero distinctior differentia eo etiam melior.

Synecdoche totius pro parte frequentissima in Entomologia, vbi de toto praedicatur, quod tantum de parte valet.

Araneus rufus cristatus. Raj. pro mandibulis cristatis.

§. 36.

Differentia terminis positivis vtatur, nunquam vero negantibus.

Negatiua re vera nihil dicunt, quum nunquam notam infecti positivam praebeant.

Negatiua tantum vocabulorum augent numerum fine necessitate et absque utilitate, quum semper vocabula habeamus positiva, quae ideas oppositas exprimunt.

Scarabaeus quarto paullo maior, clytris flavo spaticois fine maculis Raj. immaculatis sive vnicoloribus.

Scarabaeus viridis nitens, thorace infra aequali non prominente. Geoff.

§. 37.

Similitudo omnis in differentia usurpata notissima sit, licet et haec Entomologo minus digna.

Omnis similitudo claudicat, nunquam certas, firmas ideas communicat, ideoque prorsus potius erit excludenda.

Malae in primis sunt omnes similitudines de rebus, quae variant, nec omnibus notis defumtae.

Papilio Pruni. Scop.

Supra ad angulum ani maculae colore Gummi Ceraforum.
Phalaena chlorosata. Scop.

Albida seu colore eodem fere ut vultus in Cachexia virginica.

Scarabaeus

Scarabaeus cyathiger. Scop.

Elytra margine nigra, si vnta fuerint, maculam communem gerunt cyatho similem atram.

Phalaena inflammata. Scop.

Alae anticae hepaticae.

Aranea nigricans clunibus ad similitudinem querni folii pictis. Raj.

§. 38.

Omne adiectuum in differentia sequi debet substantuum suum.

Ordo idearum naturalissimus est, quod primo partem, de qua loquitur, nominemus, et tunc quod de hac parte dicitur.

Scarabaeus maior, corpore longo augusto niger; cum tribus in vtruis ala lineis transuersis lutescentibus. Raj.

Rectius Scarabaeus maior niger, ala vtraque lineis tribus transuersis lutescentibus, corpore longo angusto.

§. 39.

Adiectua in differentia usurpata e terminis artis selectis, si modo sufficient, petenda sunt.

Terminis artis constantibus rite determinatis facillima euadit scientia.

Synonyma terminorum excludenda et vnicus optimus retinendus.

Silpha atrata	elytris punctatis.	Linn.	punctata.
	elytris rugulosis.	Scop.	ta.

Silpha fabulosa	thorace emarginato.	Linn.	emarginata.
	thorace excavato.	Scop.	nata.

Linea transuersalis lata dicitur. - Fascia.

Linea transuersalis angusta - Striga.

Linea longitudinalis a basi ad apicem - Stria.

Linea longitudinalis abbreviata - Linçola.

Promiscue

Promiscue antea Entomologi adhibuerunt terminos has quatuor.

Periphrasin ideo nunquam admittat Entomologus, quamdiu termini rite determinati in promtu sunt.

Sphex segmentis fuluo colore tinctis. Scop. pro fuluis.

§. 40.

Particulas adiectiva et substantia coniungentes differentia omnino excludit.

Casu ablativo absque vlla praepositione notae omnes in differentia proponuntur, ne vocabulorum numerus absque necessitate augetur.

Vbi vero duo diuersa in eodem insecto indicanda sunt, notam *que* vel *ve* in fine sequentis vocabuli adhibere solemus.

Leptura melanura nigra elytris rubescens liuidens,
futura apice *que* nigris.

Hister apterus. Scop.

Fuluus est et alis destitutus.

Dermestes Cardarius. Scop.

Elytris basi fusco cinereis aut rufis.

§. 41.

Notae distinctiuae partes insectorum, non vero adiectua distinguunt.

Notae distinctiuae rite determinentur, rite adhibeantur, vt differentia facilior, distinctior tradatur.

Affumfi particulas distinguentes a Linné usurpatas, nempe (,) ad distinguendas partes infecti

*infecti, (:) adhibeo vbi partis subdivisio est,
et (.) claudio differentiam.*

*Scarabaeus solstitialis muticus testaceus, thorace villoso,
elytris luteo pallidis: lineis tribus parallelis.
Linn.*

§. 42.

Parenthesin differentia specifica nunquam admittit.

Arguit Parenthesis aut exceptionem aut defectum ordinis ideoque non admittenda.

Cerambyx eiusdem est coloris aurei et splendentis, sed inter tres ordinis tuberculorum (quae in hoc multo minora sunt) rugulac aut carunculi apparent per dorfi longitudinem.

Papilio alba media, alis omnibus albis cum macula (seu punctum mauis dicere) leuiter nigricante in exterioribus.

IX. ADVMBRATIONES.

§. 1.

Adumbrationes totam infecti historiam continent, vti Nomina, Etymologias, Metamorphoses, Classes, Charakteres, Differentias, Varietates, Synonyma, Descriptiones, Icones, Loca, Tempora, Oeconomias, Vfus.

Per adumbrationes perfectam infecti cognitionem acquirimus, qua scientia amplificatur simulque gratissima, vtilissima euadit.

Adumbrationibus ideo rite institutis insectum plane notum est, alias non.

§. 2.

Characteri generico et differentiae specificae nomen etiam varians, si quod addi potest.

Varietates vocamus infecta eiusdem speciei mutata a caufa quadam naturali aut accidentalı.

Nomine generico et specifico rite impositis perfecte quidem nominatum est insectum, at varietates tamen cognoscere iuuat, ne in specierum numerum introducantur.

Inferendae ideo sunt varietates evidentiores ad finem differentiae, ne confundant.

§. 3.

Sexus varietates naturales constituit, reliquae omnes sunt accidentales.

Sexu

Sexu saepius variant infecta, nec differens sexus speciem constituit.

Femina plerumque maior, crassior, saepius caudata aut aculeata antennisque simplicioribus, minoribus.

Mas plerumque minor, antennis crassioribus saepe peti-
natis, interdum caudatus, nunquam aculeatus.

Neutra minora, aculeata rarius occurunt.

Cauendum, ne sexus varietatibus nouas et erro-
neas species fingamus.

Platycerus fuscus, cornubus apice bifurcis. Geoff. **mæ**
Platycerus fuscus, capite laeui. Geoff. **femina**.

§. 4.

Varietates accidentales sunt variae, vti infecta mutilata, aegrota, grauida, redintegrata, quibus accedunt frequentissimae coloris.

Varietates laeuissimas haud curat Entomologus.
Curandum tantum, vt differentia omnes comprehendat.

Infecta mutilata interdum obueniunt, in primis inter glossata; monstra vero semper sunt.
Oriuntur plerumque loco nimis angusto, vt alas expandere haud valeant.

Infecta aegrota vix distingui merentur.

Dermestes Acaris infestatur. Scop.

Sub tempore grauiditatis figuram saepe differen-
tem assumere solent feminae. **Abdomen**
tunc intumescit.

Termes fatale.

Chrysomela Polygoni.

Infecta redintegrata vocamus, quibus partes amissae recrescunt, quo figura et in primis magnitudo harum partium saepius differt.

Cancros,

Cancros, Astacos saepius videmus, qui alteram chelam gerunt multo minorem nuper iterum renatam.

Varietates coloris frequentissimae sunt a loco, a climate, ab aetate aliisque caussis accidentibus. Difficillime tamen ad species suas reducuntur, quamdiu a coloribus differentias specificas desumere coacti sumus.

Commendo ideo Entomologis acutissimis in primis vastissima illa genera: Curculio, Ichneumon, Apis, Sphex, Aranea, Bombyx, Phalaena, Tinea aliaque, inter quorum species varietates, ut credo, multae irrepescere. Has examinare, reducere non minoris est, quam species sub suo genere collocare. Exposcit ingenium et summam experientiam.

§. 5.

Synonyma sunt diuersa Entomologorum nomina eidem insecto imposita.

Synonymiae absolutae opus maxime necessarium esset Entomologis.

Vnico enim auctoris nomine detecto innotescerent mox omnium.

Omnia, quae de insecto innotuere, euolui possent.

Plura tandem nomina non amplius redderent ideam plurium insectorum.

Est vero **synonymia perfecta** opus infiniti laboris. Requirit enim cognitionem specierum amplissimam et comparationem descriptorum auctorum accuratissimam, ne nomina adhuc magis confundantur.

§. 6.

Synonyma secundum tempora aut secundum systemata coniungantur.

Fabr. Entom.

K

Syno-

Synonymon optimum aut auctoris proprium aut alius selectum agmen ducat.

Secundum tempus proponuntur synonyma, vel descendendo ab antiquissimis ad noua, vel ascendendo a nouis ad prifica.

Synonymiae ordinem systematicum recepi synonymia selectiori contentus. Incepi a nominibus systematicorum praestantissimorum Linné, Geoffroy, desinens in synonyma ichniographorum.

§. 7.

Synonyma singula nouam ordiantur lineam, ut eo facilius dignoscantur.

Plurimi in primis veteres Entomologi omnia, synonyma per seriem continuatam recitare solent, quo faciliter commisceantur.

Alii et nomen genericum sequens, si idem est cum praecedente, excludere solent. Minus tamen talis abbreviatio placet, quum synonymiam indistinctiorem reddat.

§. 8.

In synonymis auctor et pagina ubique ad finem indicanda sunt.

Auctoris nomen solum haud sufficit, quum idem auctor plura saepius scripta euulgauerit. Inclaruere etiam saepius duo aut plures eiusdem nominis auctores, aut possunt in postrem prodire inclarescentes, quo citatio obscura, fallax et incerta euadit.

Opus solum pro citatione haud sufficit, quum plura iam prodiere, aut prodibunt in ostium

rum sub eodem nomine, quae semper an-
sam confusionis praeberent.

**Compendiosissima, distinctissima ideo citatio, si
vñico vocabulo nominetur opus et altero
auctor, ne euadat diffusior attamen euidens.**

§. 9.

**Synonymia absoluta insecti primum inuentorem
asterisco notare placeret.**

**Prodebet hoc in Chronologia insectorum, ne
quaeratur apud veteres a recentioribus de-
tectum insectum.**

**Difficillime vero eruitur inuentor in plurimis spe-
ciebus, antequam noua et absoluta syno-
nymia prodeat.**

§. 10.

**Descriptio continet insecti differentiam natura-
lem, quae describat omnes eiusdem partes
externas et visibles.**

**Descriptio continebit omnes insecti notas etiam
minimas oculo armato tantum perspicuas.**

Citonia nobilis aurata, abdōmine albo-punctato, ely-
tris rugosis. Syst. Ent. 43. 5.

Caput ouatum, punctatum oculis prominulis.

Antennae capite breuiores septemarticulatae: articulo primo porrecto, crassiori, ultimo trila-
mellato, lamellis ouatis, aequalibus.

Os maxillis palpisque quatuor.

Clypeus cylindricus margine incrassatus apiceque
emarginatus.

Palpi subaequales.

anteriores filiformes, triarticulati: articuloulti-
mo longiori, cylindrico, maxillae dorso in-
serti.

posteriores triarticulati, subclauati, labii basi in-
teriori adhaerentes.

K 2

Mandi-

Mandibula porrecta, recta, cornea, acuta, inermis.

Maxilla ad insertionem palpi intus dilatata, vnidentata, apice setosa.

Labium elongatum, cylindricum, coriaceum, apice emarginatum, palpos posteriores tegens.

Thorax punctatus, canaliculatus, submarginatus, postice rotundatus.

Scutellum rotundatum, punctatum, obtusum.

Abdomen elytris longius, prominens segmentis sex punctatis, aequalibus.

Alae quatuor.

superiores crustaceae, rugosae, basi apiceque gibbosae, abdomine multo breuiores.

inferiores elytris duplo longiores, plicatae, tectae, venis duabus eleuatis longitudinalibus, diuergentibus.

Pedes sex femoribus compressis, pilosis, tarsisque quinquearticulatis vngue duplice.

anteriores paullo breuiores: tibiis apice tridentatis.

postici quatuor longiores: tibiis apice bipinosis.

Color aeneus, abdomine punctis aliquot albis, alae fuscæ.

Magnitudo fabæ maioris.

Metamorphosis incompleta.

Larua hexapoda, annulata, pilosa, albida, capite paruo, corneo, rufo, abdomine apice vesiculoso.

Pupa quiescens intra glebam, abdomine apice obtuso.

§. II.

Descriptio compendiosissime, tamen perfecte, terminis tantum artis puris, si sufficientes sunt, partes depingat infecti omnes secundum numerum, figuram, situm et proportionem.

Descriptio continet differentiam speciei naturalem, qui eodem modo conficiendus, ac character naturalis generis: admittit tantum illa notas plures accidentales omnesque possibles, quum

quum de vnicō tantum animalculo agit. Generis vero character naturalis plures comprehendens species, semper aliquot notas excludit.

Partes insecti omnes primo secundum numerum, figuram, proportionem et situm describendae. Color tandem etiam, quamvis accidentalis accurate notandus, quum differentias adhuc plurimas a colore desumantur.

§. 12.

Descriptio ordinem a partibus primariis ad reliquas sequatur.

Praestat ordinem certum sequi a capite ad thoracem cum scutello, abdomen, caudam, alas, halteres, pectines, pedes.

Male ideo primum pedes, dein caput, tum cauda demum, abdomen, tandem thorax et instrumenta cibaria promiscue et confuse propinquentur.

Ordo est anima systematis et omnis scientiae, ideoque et in descriptione conservandus.

§. 13.

Descriptio distinctas insectorum partes in distinctis paragraphis tradat.

Ordo, perspicuitas et breuitas sunt praecipuae virtutes descriptionis bonae.

Perspicuitas optime conservatur, quum insecti partes distinctis paragraphis litterisque distinctis proponuntur. Tunc partes mox reperiuntur et omissa et errata percipiuntur.

Exempla descriptionis bene ordinatae sistit Linné Musaeum Reginae, quae partes omnes distincte et secundum ordinem tradit.

§. 14.

Descriptio iusto longior aut breuior vtraque mala et semper euitanda.

Iusto breuior euadit descriptio, si notae infecti distinguentes et partes essentiales, vt instrumenta cibaria, scutellum, halteres, pedes aliaque omnino excludantur.

Iusto longior euadit descriptio, quum colores nimis diffuse, mensura accuratissima et structura naturalissima multis verbis propoununtur.

Taediosius nihil cogitari potest, quam descriptio amplissima, nullis paragraphis distincta et nullas differentias reales subministrans.

Lucanus caraboides. Scop.

Totus punctatus carabiformis, capite, thorace, elytrisque obiter lineatis, atro-coeruleis, abdomine supra ferrugineo, corpore subtus atro.

Desiderantur in hac descriptione antennarum articuli, figura, thoracis figura rotundata marginata, os, pedes, alae scutellum omnino omissa.

Phalaena pauonia. Scop.

Long. vnc. 2. et lin. 3. lat. vnc. 1. et lin. 8.

Alae antice supra caryophyllinae albis atomis tanquam pollini adspersae; basi fascia obscuriore, marginem crassiorem non attingente; stria dentata ab apice vsque ad medium marginis inferioris fulminis ad instar decurrentis, ceruini coloris. Ad apicem, qui albo limbo caret, macula nigra insidens margini externo.

- subitus minus obscurae, albis pilis antice atomisque similiter coloratis canescentes; fascia fulminante vt supra.
- posticae supra ad basin limbo concolores, fasciis duabus caryophyllinis; fascia alia postica vndata, ceruina, quam inter et limbum alae pagina caryophyllina est.

Alae

Alae subtus albidis pilis atomisque canae; fascia ad basin caryophyllina, marginem superiorem non attingente, fascia repanda postica ut supra, idemque color inter hanc et limbum, ut in pagina superiori, ibidem.

Mas antennis ferrugineis, bipectinatis, articulis (36).

Descriptio sane nimis ampla, nil nisi colores alarum diffuse describens. Desiderantur figura, vestitus corporis, lingua, quin ipsa alarum figura.

Incidit celeberrimus Scopoli, qui alias inter descriptores accuratissimos eminet, in huius seculi nimiam verositatem, quae scientiam diffusorem, at haud distinctiorem tradit.

§. 15.

Mensura proportionalis inter infecti partes convenientissima est.

Mensuram insectorum secundum scalam geometricam et quidem accuratissimam assument Scopoli, Geoffroy aliique, quasi descriptionis essentia consisteret in mensura geometrica.

Variatio insectorum secundum magnitudinem vnicuique in Entomologicis versato notissima omnino est. Admitto ideo vix aliam mensuram nisi proportionalem seu comparatiuam inter partes eiusdem infecti diuersas. Praestat proportionalis haec mensura, quum semper constans. Antennae e. gr. semper in eadem specie aut capite longiores aut breviores, quamvis magnitudo corporis variat.

Si vero magnitudo totius infecti addenda, comparetur cum alio quodam notissimo, aut alia re sed notissima, vti magnitudine Pediculi, Pulicis, Cimicis, Fabae, Pisi, Digi-

§. 16.

Descriptio comparationem insecti cum alio quo-
cunque nunquam admittit.

Eadem est regula descriptionis quam differentiae.

Ambae proprias insecti notas porrigunt, illa
naturales; haec essentiales.

Commendant se breuitate, perspicuitate, con-
stantia; omne vero simile claudicat, omne
simile tyronibus obscurum ideoque semper
euitandum.

Adnotetur tamen habitus aut talis similitudo, aut
in initio, aut ad finem descriptionis, ut spe-
cies eo melius distinguantur: ad descrip-
tionem vero ipsam haud pertinet.

§. 17.

Icones se commendant situ et figura naturalissi-
ma, accuratissima omnium insectorum par-
tium.

Situs naturalissimus in iconibus semper conser-
vandus praesertim in Glossatis, quum plu-
res notas a situ alarum desumantur.

Alae patenties, reuersae deflexae, incum-
bentes.

Veterum icones insectorum rudes fistunt animal-
cula, quae nullo modo extricari possunt, situ
peruerso et figura saepius mutata, e. gr.
Mouffeti, Aldrouandi, Jonstoni.

Figureae ligneae olim usitatae vix tam accurate,
quam requiritur, icones fistere valent, at
multo minoris sunt pretii.

Figureae fundamentales, uti vocantur, in Eleute-
ratis aliisque haud contemnendae, in Glos-
satis

satis vero et Synestatis, quae vix ac ne vix quidem demtis coloribus distinguuntur, haud adhibendae; in primis impossibile erit, minores illas Tineas aut rusticas Noctuas absque coloribus determinare.

In nouissimis temporibus dederunt Entomologi icones summa arte sculptas, coloribus pulcherrimis fucatas, vt nil in arte praestantius, at in luxuriam artis multiplicantur pretiosissimae. Eminent in primis Roessel, Drury, Sepp, Cramer, Voet, Clerk aliique.

§. 18.

Icones praestantes omnes infecti partes licet minimas etiam oris exhibeant.

De minimis agitur animalculis, ideoque partes minimae etiam depingendae, praefertim oris, in quibus optimi characteres generici et multae differentiae specificae latent.

Oculi nudi vbi non sufficiunt cum armato delineandae sunt partes, vt figura digna euadat.

Paucissimas habemus icones, quae omnes exhibent partes vti Roessel Musca carnaria, Schaefferi Menoculus.

§. 19.

Icones depingant etiam laruam pupamque, si nota est metamorphosis.

Larua, pupa et imago idem sunt animalculum, statura et forma tantum differens.

Dignoscantur infecta in triplici hoc statu, vt cognitio et historia eorum tandem sit absoluta.

K 5

Larua

Larua pupaque raro in museis occurrunt, raro
feruari possunt eo magis ideo iconibus de-
pingendae, cognoscendae.

Ikonographi ideo praestantissimi etiam in Europaeis meta-
morphosii vti Roeffel, Merian, Sepp aliique.

§. 20.

**Loca natalia comprehendunt insectorum clima,
regionem et habitationem.**

**Loca natalia vni sunt Entomologis, vt constet,
vnde insectorum species defumenda pro
museis, medicina, oeconomia.**

**Regio tradit regna, prouincias, pagos et loca
etiam specialissima, ne infecta dissipitarum re-
gionum in vna eademque inquirantur.**

**Faunae speciales vnius cuiusque regionis hunc in
finem praefstant.**

**Clima indicat caloris aut frigoris gradum, intra
quem viuunt infecta. Diuidimus Clima in
octo partes, e quibus insectorum stationes
diuidicantur.**

1. indicum, continet regiones inter tropicos in Asia,
Africa et America, vbi nulla hyems infestat,
nisi sit pluuvia interdum dimidii anni, aqua haud
congelatur et oris halitus non videtur. Sum-
mus caloris gradus 34 et frigoris 28 supra pun-
ctum congelationis.

2. aegyptiacum, praecedenti proximum et vix satis di-
stinctum. Per dimidium annum durat calor
intensus, vt oua Struthionis in Arena exclu-
dantur, per alterum dimidium annum pluviæ
aut diluuum Nili.

3. australe, ab Aethiopia ad Cap. Bon. Sp. extenditur.
Aer est temperatus inter 12 — 18 supra punctum
congelationis. Huc etiam numeratur Ameri-
cae australis pars, Brasilia, Peruua, quae co-
dem caloris gradu fruuntur.

4. medi-

4. *mediterraneum*, continet regiones mari mediterraneo adiacentes ut Gallia Narbonensis, Italia, Lusitania, Hispania, Armenia, Media. Incipit circa Lutetias Parisiorum et extenditur ad Tropicum Cancri.
5. *boreale*, continet Europam borealem inter Lapponiam et Lutetias Parisiorum.
6. *orientale*, comprehendit Asiam borealem, Sibiriam, Tartariam et Syriae partem, vbi frigus per hysmem intensissimus.
7. *occidentale*, Americam borealem comprehendit, Canadam, Carolinam, Virginiam, Pensyluaniam, Marylandiam. Huc etiam numerantur Iaponia, China.
8. *alpinum*, omnes continet Alpes, quae secundam aeris regionem attingunt et niue perenni obducuntur. Hyems illis est longissima, aestas rarissima et aer rarius.

Habitatio insectorum differt in primis pro cibi differentia, quo et laruae et ipsa infecta vitam sustentant.

Mare aqua salsa, sulphurea repletum alit quaedam.

Cancer,	Pagurus,	Scyllarus.
Astacus,	Oniscus,	Monoculus.

Lacus aquam puram continentis aliis gaudent insectis.

Dytiscus,	Hydrophilus,	Gyrinus.
Elophorus,	Naucoris,	Sigara.
Nepa,	Notonecta,	Cimex.

Praeterea laruae plurimae in illis habitant

Culicis,	Phryganeac,	Ephemerae.
Libellulae,	Agrion,	Aeshnac.
Buprestis,	Stratiomys,	Syrphi.

Paludes humo lutoſa laxa et aqua stagnante refertae, aestate interdum siccescunt.

Gammarus,	Monoculus.

In fimeis ex animalium stercore congestis degunt alia, vti

Scarabaeus,	Hister,	Sphaeridium.
Laruae Staphylini,	Muscae.	

Cadaueribus putrescentibus sustentantur alia.

Dermestes,	Silpha,	Melyris.
Nicrophorus.	Nitidula,	Staphylinus.
Larua Muscae.		

Quisquiliis delectantur haud pauca.

Tenebrio,	Opatrium,	Scarites.
Trox,	Pimelia,	Blaps.
Byrrhus,	Helops,	Erodius.
Apalus,	Forficula.	
Podura,	Iulus,	Scolopendra.

In plantis inueniuntur plurima, et quidem infestant radices:

Truxalis,	Coccus.	
Laruae Hepialus,	Melolonthae,	Tipulæ.
- Muscae.		

Lignum deuorant.

Apate,	Bostrichus,	Lymerylon.
Cerambyx,	Prionus,	Stenocorus.
Ptinus,	Anobium,	Notoxus.
Spondylis,	Saperda,	Lamia.
Callidium,	Rhagium,	

Praeterea laruae.

Lucani,	Carabi,	Siricis,	Bombycis.

In foliis habitant plurima.

Cetonia,	Melolontha,	Trichius.
Lucanus,	Cassida,	Crioceris.
Chrysomela,	Cryptocephalus,	Curculio.
Attelabus,	Cistela,	Lagria.
Zygia,	Zonitis,	Lampyrus.
Alurnus,	Erotylus,	Meloe.
Lyta,	Cerocoma,	Mylabris.
Mordella,	Buprestis,	Truxalis.
Locusta,	Gryllus,	Acridium.
		Cicada,

Cicada,	Membracis,	Cercopis.
Tettigonia,	Aphis,	Chermes.
Coccus,	Acheta,	
Larua Glossatorum,	Tenthredinis,	Cynipedis.

Flores amant multa nectar pollenque eorum haurentia.

Anthrenus,	Nitidula,	Thrips.
Glossata,	Musca,	Syrphus.
Sphex,	Vespa,	Apis.
Crabro,	Andrena,	Bombex.
Nomada,	Bombylius,	

Semina deuastant varia.

Curculio,	Dermestes,	Bruchus.
Larua Tineas.		

Boletos edunt.

Tritoma,	Chrysomela,	Staphylinus.
Oxyporus,	Paedorus.	
Larua Muscae.		

Ex animalibus reliquisque insectis nutriuntur alia.

Coccinella,	Cicindela,	Cantharis,
Carabus,	Clerus,	Malachius.
Elaphrus,	Dytiscus,	Hydrophilus.
Mantis,	Cimex,	Acanthia.
Nepa,	Notonecta,	Sigara.
Naucoris,	Libellula,	Aeshna.
Agrion,	Pulex,	Hemerobius.
Panorpa,	Raphidia,	Formica.
Mutilla,	Cancer,	Pagurus.
Scyllarus,	Astacus,	Gammarus.
Tabanus,	Conops,	Culex.
Rhingia,	Afilus,	Hippobosca.
Stomoxyx,	Empis,	Acarus.
Pediculus,	Phalangium,	Scorpio.
Aranea.		
Laruae Oestri,	Ichneumonis,	Sphegis,
- - - Crabronis;	Myrmelionis,	

Rebus culinariis delectantur.

Termes,	Formica,	Blatta,
		Truxalis,

Truxalis,	Dermestes,	Ptinus.
Laruae Phalaenae,	Muscae,	

§. 21.

Tempus comprehendit exclusionem, infantiam, adolescentiam, aetatem.

Tempore rite obseruato nituntur calendarium et horarium faunae nondum elaborata.

Exclusio dicitur tempus, quo oua deposita excluduntur, continet ideo oua durationem in laruae prouentum.

Oua, quae autumno ponuntur, semper per hysmem integra latent, quin laruae, pupae et imagines, qui nondum speciem propagant, hybernare solent, et primo vere iterum proueniunt.

Hic de tempore aestiuo loquimur et de huius exclusione.

Hora 1—2. Musca carnaria.

Dieb. 8. Papilio Atalanta, Cardui, Pyralis viridana, Dytiscus semistriatus.

Dieb. 12—14. Sphinx Tiliae, Euphorbiae, Bombyx Quercus, pauonia, Nepa, Crioceris merdigera.

Dieb. 14—20. Papilio Antiopa, Io, Vrticae, Bombyx Pruni, Phalaena Alniaria.

Hebdom. 3—4. Bombyx Caja, Cetonia aurata.

Hebdom. 4. Papilio Machaon, Podalirius, Sphinx ocellata, Truxalis, Gryllotalpa.

Mens. 6—8. Phalaena grossulariata.

§. 22.

Infantiam vocamus tempus, quo larua exclusa edit, crescit, usque dum in pupam transit.

Infantia

Infantia plerisque diuersa et singularis. Observanda ab Oeconomis ob culturam, ob extirpationem.

Tempestate serena, calida, breviori gaudent infantia, quam frigida et humida.

Dieb. 8.	Papilio Cardui.
Dieb. 9.	Musca carnaria.
Dieb. 12 — 14.	Papilio Atalanta, Paphia.
Dieb. 30.	Bombyx Mori.
Mens. 6.	Bombyx Pruni, Quercus, purpurata, pyramidia, Salicis.
Ann. 4.	Cetonia aurata.
Ann. 5.	Melolontha vulgaris.

§. 23.

Adolescentia dicitur tempus a mutatione laruae in pupam usque ad prouentum imaginis.

Continet tempus pupae, quae saepius contractis antennis, alis pedibusque quiescunt.

Dieb. 9 — 10.	Musca carnaria.
Dieb. 14.	Papilio Vrticae, polychloros, Io, C album, Atalanta, Coccinella.
Hebd. 3.	Cassida viridis, Dytiscus semistriatus, Noctua gamma, Sirex gigas.
Hebd. 4.	Cetonia aurata, variabilis, Melolontha vulgaris, Bombyx dispar, fascelina.
Hebd. 6.	Phalaena alniaria.
Hebd. 8 — 9.	Lucanus Cerus, Scarabaeus nasicornis.
Mens. 7 — 8.	Bombyx pauonia, pudibunda.
Mens. 9.	Sphinx ocellata, atropos, Tiliae.

§. 24.

Aetas dicitur tempus a mutatione pupae in imaginem usque ad mortem aut interitum totius insecti.

Est

Est tempus ipsius insecti, in quo mouetur, speciem propagat et tandem moritur.

Aetas plerisque annua vix ultra propagationem speciei protrahitur, dum mares plerumque mox post coitum, feminae vero post ovo rum depositionem pereant.

Tempus aetatis accurate determinare impossibile, dum nunquam ante speciei propagationem pereunt, et si in autumno non dum hunc creationis finem impleuerint, hybernant et primo vere iterum proueniunt.

Aetas breuissima. *Ephemera.*

- - longissima. *Astacus, Cancer, Scyllarus, Monoculus.*

X. O E C O N O M I A.

§. 1.

Oeconomia insectorum dicuntur varii illi modi, quos ad sustentationem, conseruationem et multiplicationem adhibent.

Oeconomia insectorum singularis, admiranda, quum species numerosissimae, saepe minutissimae plurimisque hostibus expositae, et tamen semper naturae miraculo proportionem certam, determinatam inter reliqua animalia conseruent.

Oeconomia insectorum examinat varia eorumdem negotia, fines eorum explicat, et tandem ad leges, mysteria et oeconomiam naturae, quantum licet, penetrat.

Oeconomia naturae, homini dignissima, per generationes multiplicatas ascendendo monstrat creatorem, descendendo per conservata naturalia offert naturam.

Sapientis vero est causas examinare rerum, scientiam augere, naturae mysteria lustrare et tandem e creatis creatorem cognoscere.

§. 2.

Sustentationem vocamus modum, quo infecta sibi alimentum acquirere solent et diuidimus eam in sustentationem laruae et imaginis.

Fabr. Entom.

L

Lafua

Larua et imago saepius diuersissimo nutriuntur alimento, ideoque etiam sustentatio eorum diuersissima.

Sustentatio pupae haud in considerationem venit, quum pupae pleraque nullo vtantur nutrimento. Agilis vero pupae sustentatio semper cum sustentatione laruae conuenit, quum nutrimentum earum omnino idem. -

Sustentatio continet fundamentum educationis et culturae.

§. 3.

Sustentatio laruarum in primis rapina viuentium saepius singularis.

Laruae phytophagae ad sustentationem pauciores adhibent variationes. Excluduntur in plantis, quibus vicitant, quas raro deserunt.

Per paria inaequalia lineis semper clausis migrant laruae Bombycis processionae.

Per lineas parallelas disponuntur pascentes laruae Chrysomelae Vitellinae.

Sub tentorio communi e filis contexto pascuntur laruae Bombycis neustriæ et castrœ.

Nectar florum a spadonibus collecto nutriuntur Apum laruae.

Laruae rapina viuentes saepius artificia varia adhibere solent.

Laruae obesae Coccinellarum et Muscarum Aphidiorum inter Aphides exclusas illis vicitant.

Curuatura corporis celerrime se mouent maxillisque porrectis arcuatâs rapiunt Laruae Dytisci, Hydrophili.

Pedibus anticis elongatis, raptoris alia insecta capiunt Mantis, Nepa.

Rependo

Rependo fosciceque oris late exferendo infidias struunt
Libellulae, Agrion et Aeshnae.
In fouea in arena excauata et arena longe lateque disper-
sa insecta venantur Myrmelones.
Intra animalium viuentium corpora excluduntur, nu-
triuntur Oestri, Acarique varii.
Alia insecta intus deuorant Ichneumones, Spheges.

§. 4.

Sustentatio imaginis secundum varium victum
etiam varia.

Phytiphaga plantis continuo inhaerent, quibus vicitant.
Curculio, Chrysomela aliaque multa.
Floribus inhiant nectar hauientia Glaphyra, Muscae,
Bombylii.
Ligna sinubus daedaleis penetrant Bostrichus typogra-
phus, micrographus, calcographus.
Vtensilia fere omnia destruunt relicta sola superficie
Termes.
Mammalia per totum diem sequuntur Tabani, Culices,
Conopes, Hippoboscae.
Mammalibus continuo inhaerent Pulices, Pediculi,
Acari.
Velocitate et volatus et cursus insectis praedantur Ci-
cindelae, Carabi, Libellulae, Empis, Afilus.
Retibus vario modo collocatis venantur Araneae
variae.
Saltu vario insecta in primis Antliata rapiunt Araneae
aliae.
Cadauera e longinquo percipiunt Dermestes, Silphae,
Nicrophori, Staphilini.
Pabulum pro tempore hyberno colligunt Apes, For-
micae, Vespae.
Cibo omnino nullo vtuntur. Ephemerae, Bombyces,
Oestri.

§. 5.

Conseruationem nominamus varios modos, qui-
bus hostibus se subtrahere solent insecta.

L 2

Dividi-

Dividitur in laruae, pupae et imaginis conseruationem.

In conseruatione insectorum valde prodiga fuit natura. Innumeros fere modos defensionis aut censeruationis inuenimus.

Sensibus externis hostes appropinquantes cognoscunt. Gaudent in primis oculis et antennis.

Oculos insectis immobiles compensauit natura aut numero maiori situque vario, aut compositos illis concessit aut pedunculo mobili simplices imposuit, ut ornata et altius et utrinque circumspicerent.

Antennae articulatae, mobiles, sensoriae, sensu nobis adhuc ignoto.

Quo minora infecta, eo etiam plures illis sunt hostes et vita periculosior. Compensantur autem fertilitate immensa et numero fere infinito.

§. 6.

Laruae multoties hostes eludunt.

Arma sunt variis varia.

pilosae, quae tactu saepius pruritum excitare solent.

Dermestides, Bombyx Caja, Plantaginis, villica, hera, fascelina, antiqua, processionea.

spinofae Nicrophorii, Cassidae, Papilio Vrticæ, Pöpuli, Antiopa.

forficatae cauda forficata. Forficula.

tentaculatae. Papilio Machaon, Apollo.

caudatae Sphinges pleraque, Bombyx Mori.

aliae sub terra se abscondunt. Scarabaeus, Melolontha, Cetonia, Lucanus, Tipula, Truxalis.

aliae sub aqua vrinantur. Dytiscus, Hydrophilus, Libellula, Aeshna, Agrion.

aliae proprio stercore obiectæ obambulant. Cassidae. alias

aliae quisquiliis facile deponendas circumferunt. Reduuius personatus.
 aliae cursu festinant, ne laedantur. Blatta, Forficula.
 saltu saepe altissimo se subtrahunt Grylli, Cercopis.
 intra spumam ano euacuatam latent Cicadae spumariae.
 sub anguportu e terra confecto migrant Termes fatalis, Truxalis.
 sub tentorio communi filis contexto gregatim pascuntur Bombyx neutria, castrensis, Tinea Euonymella, Padella.
 vomitu hostes pellere tentat Bombyx Cossus.
 cauda longa duplice vibrant terrentque Bombyx vlnula, furcula.
 ramulum arboris, cui insident, mentiuntur Phalaenae pectinicornes plurimae.
 motu capitis et corporis Ichneumones fugant Glosata.
 folia contorquent filoque connectunt, intra quae latent, Pyralides.
 intra cuculluum mobilem a se ipso confectum latitant Tinea pellionella, trapezella, mellonella, cullatella, Phryganeae.
 cochleam animalculo mortuo intrant Pagurus, Diogenes et Bernhardus.
 intra plantarum gallas nutriuntur Cynipedes.
 intra alia insecta secure iacent Ichneumones, Sphinges.
 mammalium corpora intrant fonticulum excitantes Oestri.
 foetore hostes pellunt Cimex, Acanthia, Reduuius.
 intra aceruum e quisquiliis accumulatum nutriuntur Formicæ.
 intra fauos sexangulares polline florum constructos educantur Apes.

§. 7.

Conseruatio puparum quiescentium saepius singularis.

L 3

Pupas

Pupas agiles, currentes, laruis simillimas hic prætereo, quum earum conseruatio cum conseruatione laruarum omnino conueniat.

intra glebam e terra confectam intus excavatam, politam latent Scarabaei, pleraque Eleuterata.

intra folliculum densum e filis constructum degunt Bombylius, Noctua,

filis hisce pilos corporis immiscent laruae hirsutae Glossatorum.

filo apicis se suspendunt Papiliones varii,

filis quibusdam circa dorsum ductis se alligant Papiliones alii.

motu corporis celeriori hostes in fugam vertere tentant Papiliones alii.

in gyrum celerrime se mouet Bombyx dispar, ne vera filum, quo suspenditur, rumpat, mox retro mouetur.

In cutem durissimam mutantur exuviae Muscarum, quae pupam extus obtegunt.

intra folliculum apice intus elastice aperiendum quiescit Bombyx paonia.

§. 8.

Conseruatio imaginum siue insectorum ipsorum saepe diuerßissima.

alii se in aera attollunt et vario modo effugiunt Glossata, Synistata, Antliata.

cursu celeriori fugam tentant Araneae, Blattae.

sub aqua se abscondunt Dytiscus, Hydrophilus, Gyrinus.

sub terra degunt fodientes Helops, Scarabaeus, Truxalis.

saltu se subtrahunt Chrysomelae, Curculionae, Cicadæ, Pulex, Podurae.

spinis armantur Hispa, Curculio, Lamia, Stratiomys.

pilis obducuntur Buprestis, Scarabaeus, Apis, Musca.

mortem simulando hostes eludit Ptinus pertinax, Byrrhus pilula, Nitidula seminulum, Noctua exoleta.

crepitu

crepitu ventris cum fumo terrefacit Carabus cre-
 pitans.
 forfice caudae se defendunt Forficula, Panorpa.
 abdome elongato, quamuis innocuo, vibrant Sta-
 phylinus, Thrips.
 manibus chelatis etiam abiiciendis dimicant Cancer,
 Astacus.
 aculeo rigido saepius venenato laedunt Syni-
 stata.
 aculeo caudae arcuato, acuto vulnerat Scor-
 pio.
 maxillis validis arcuatis mordere conantur Cicinde-
 lae, Araneae.
 vomitu foetidissimo hostes pellere tentant Silpha, Ca-
 rabus.
 folia imitantur obambulantes Grylli, Cicadae. Sic
 enim natura naturam ludit.
 foetore hostes in fugam vertunt Cimex, Acanthia,
 Reduuius.
 pedibus anticis acutis, arcuatis vulnerat Mantis,
 Nepa.
 oleum limpidissimum acre per omnia corporis genicu-
 la exserit Meloe.
 intra concharum viuentium testas se abscondunt Can-
 cer minutus, pinnothores.
 intra cochlearum emortuarum testas caudam molliorem
 abscondunt Pagurus Diogenes et Bernhar-
 dus.
 intra folliculum cylindricum, densum, superne oper-
 culatum latet Aranea Brown.

§. 9.

Multiplicationem vocamus omnia, quae ad pro-
pagandam speciem inferuiunt, vti copula,
depositio ouorum et in quibusdam educatio
laruarum et puparum.

Conferuatio speciei per multiplicationem ultimus
naturae finis videtur,

Multiplicatio necessaria, vt insecta negotiis sufficiant, vt naturae theatrum nitore et adolescentia sempiterna fulgeat.

Insecta ob debilitatem hostiumque numerum praematufo fato destruuntur, quod vero natura fertilitate prodiga, immensa compensauit, ne langueat species.

De imagine tantum loquimur, quum laruae et pupae steriles speciem propagare haud valent.

§. 10.

Copula infectorum secundum singularem naturam et situm partium genitalium differt.

Plerisque partes genitales in abdominis apice sitae. mares foeminis insiliunt. Eleuterata, Antliata, retro coeunt. Glostata.

seminae comprimunt mares. Apis, Pulex, Grylli, Locustae.

In pectore latent genitalia marum. Libellulæ, Agrion, Aeshnae. Mas foeminam forcipe caudæ circa collum apprehendit et sic obuolitat, vsque dum femina caudam vuluferam ad maris pectus flectit, foecundatur.

Ad basin abdominis penes duos gerunt Cancerorum mares, foeminae vero genitalia ad basin pedum tertii paris.

Palpi articulo vltimo clavato, vesiculoso, aranearum sunt partes genitales masculi, foemineae vero ad basin abdominis latent. Appropinquant coentes circumspetione, ne altera alterum deuoret, voracissimæ enim sunt et in propriam speciem saeuunt.

Stridore pedum spinosorum contra alas Grylli alliciunt feminas.

Proprio instrumento sub abdominis basin latente strident Tettigoniae,

Sub

Sub ligni fistulam pulsat maremque allicit femina Hemerobii pulsatorii.

Lucea in tenebris spargunt nuptias celebrantes Lampyris et Laternaria.

§. II.

In deponendis ouis summam et maximam curam adhibent feminae, quum contra mares polygami omnino incurri.

Cura insectorum pro ouorum conseruatione naturae legibus iniuncta summa, singularis, admiranda.

Nunquam ouis incubant, at locum eligere student, vt laruae enatae mox alimentum, quin et securitatem inueniant.

globum e stercore confectum ouo foetum voluit esse terrae credit Scarabaeus vernalis, pillarius.

cadavera ouis impregnata sub terra eandem effodiendo summo labore sepelit. Nicrophorus.

spuma, quae calore condensatur, indurescit, oua obducit Mantis, Locusta.

nidum pro ouorum receptione exitu incuruo sub terra excauat Truxalis, Gryllotalpa.

caudam terrae impingit et oua deponit Gryllus, Acrydium.

pilis corporis puluerulentis oua obducit Bombyx dispar, fascelina, antiqua, lanestris, chrysorrhoea.

ramulis oua in annulum adglutinat Bombyx carentis.

materia densa tenaci glutinosa oua obvoluit Bombyx Salicis, Cossus.

gravis ouum adglutinat Tinea granella.

in cylindro e folio conuoluto vtrinque clauso ouum abcondit Attelabus Coryli.

- apicem abdominis sub aqua immergit et oua deponit sedens Libellula.
- apicem abdominis iterum iterumque aquae imbuunt sub volatu et oua deponunt Agrion, Tipula.
- aculeo ferrato ramos arborum vulnerat et vulneribus ouum concredit Tenthredo.
- aculeo caudae spirali sub abdomine recondito geminas pungit et ouum imponit Cynips, quo Gallae variae oriuntur.
- aculeo caudae exerto pungunt ouaque imponunt larvis pupisque, quae nuper metamorphosia subiere, Ichneumones.
- oua laruis pupisque tantum adglutinant Ichneumones aculeo destituti.
- pedibus anticis foueam fodit, in qua laruam aut araneam occisam sepelit cui ouum credit, orificio vero terra aut argilla claudit Sphecius.
- e fistulis ligneis aggregatis nidum cylindricum petiolatum conficit Vespa rupestris.
- folia Rosae plura materia glutinosa tenaci in cylindrum coniungit, quem florum nectare melleo implet, ouum imponit et orificium folio rotundato claudit Apis centuncularis.
- e polline florum cellulas prismatio-hexangulares struunt, melleque e nectare florum replent, quo laruas nutriunt, Apes.
- intra aceruum e quisquiliis foliisque acerofis exstructum oua conseruant Formicæ.
- per totum diem supra mammalium dorsum haeret Oestrus, vt inter pilos cadat ouum.
- equorum anum titillat, vt ouum in intestino recto ponat Oestrus haemorrhoidalis.
- in sacco filis contexto oua circumfert Aranea saccata.
- inter pedes spurios oua gerunt Astaci.
- inter valvulas pectorales oua conseruant Oniscus.
- proprio corpore oua obvoluit moriens Coecus.

§. 12.

Educatio laruarum paucis tantum generibus propria. Pleraque nullam earum gerunt curam.

Infecta, ut omnia animalia sanguine frigido gaudentia, nunquam ouis incubant, nulloque parentum amore fouentur, edificantur.

Quibusdam vero generibus ad commodiorem vitam et ad laruarum educationem neutra concessit natura. Apis, Formica. Termites. Et quibusdam forte aliis.

X I. V S V S.

---

§. 1.

Vsus insectorum quamuis minimorum sane magnus. Diuidimus in generalem et specialem.

Absque vſu nil a Creatore sapientissimo confertum esse, iure meritoque contendimus.

Vsus est ultimus scientiae finis. Praefat insectorum generalis in Philosophicis, specialis in Oeconomicis.

§. 2.

Vsus insectorum generalis, quem in oeconomia Naturae vniuersali edunt, consistit in conseruatione et multiplicatione speciei, in auferendis putridis, languidis, in detonendis quotannis vegetabilibus, in humeribus animalium superfluis fugendis, in servando aequilibrio inter animalium et vegetabilium species et tandem aliis in alimento cedendo.

Natura tota discordibus constat: quidquid alteri perit, in alterum transit, ne quid superfluum sit, ubi nil deest.

Discordibus hisce, bello hoc omnia contra omnes, renouatur quotannis naturae theatrum et conseruat nitor aulae sempiterminus.

Nititur

Nititur naturale semper alteri, sic animalia nituntur vegetabilibus, vegetabilia terrae, nec terra absque vegetabilibus nec vegetabilia absque animalibus existere valent, e quibus alimentum hauriunt.

Circulus igitur per omnia naturae regna perennis, quo ipso florida aetas et splendor omnium naturalium existentium usque ad totius globi interitum obtinentur.

§. 3.

Ad negotia haec varia insecta alliciuntur commodo proprio, dum e laboribus sustentationem reportent.

Negotia insectorum propria, determinata, ne se se alienorum negotiis immisceant illisque lucrum praeripiant.

Sub poena capitali lex haec veneni sancita est, sensibus ipsis inscripta, ne transgressores excusabiles euaderent.

§. 4.

Conseruatio et multiplicatio speciei necessariae, ut negotiis propriis, determinatis sufficient.

Propagatio speciei ultimus finis creationis videtur. Mox post eruptionem nuptias celebrant et breui tempore pereunt, quum contra ea, quae nondum nuptias celebrarunt, hybernant et vere rediente iterum proveniant.

Conseruationis et multiplicationis impulsores sunt fames, dolor, libido.

Fames haud coercenda ad sustentationem cogit, ne ante peractas nuptias perirent.

Atrox

Atrox dolor ad conseruationem impellit, ne administratio vacaret.

Effraenata libido ad venerem incitat saepius cum vitaे dispendio, vt post parentum interitum liberi eorum officia peragerent.

§. 5.

Consumunt infecta putrida, languida, stagnantia, ne odore tetro aut habitu languido conspurcetur naturae theatrum.

Natura vt perenni semper flore rideat, putrida, acescentia, naturae theatrum conspurcantia ab his naturae ministris consumuntur, dum vegetiora in motu festinent.

Cadauerā putrescentia, foetore aerem implentia ause-runt breui tempore Dermestes, Silphae, Staphilini et in primis Muscae. Nil nisi ossa nuda relinquunt, quae sensim resoluuntur, in aera disperguntur.

Cadauerā minora omnino sepeliunt, abscondunt Nicrophori.

Truncos arborum putrescentes sinubus daedaleis perforant Cetoniae, Lucani, Cerambyces, Prioni aliaque plura, vt aqua pluialis intret, acescat, qua fungī alliciuntur et breui tempore totam arborem destructam in humo mutatam inuenimus.

Aquas stagnantes, acescentes, putrescentes filtrant, purificant Culicum laruae numero infinitae.

Aquaē sterquiliniorum putridum, foetidum consumunt Muscae putris laruae.

Animalium stercore perforant Scarabaei, Sphaeridia, vt pluuiis lixiuentur, ventis exsiccantur, dispergantur.

Plantas aut a radicis laefione aut a solo peruerso mōrbosas, languidas inundant, destruunt Aphides, ne triste spectaculum diutius permaneret, ne viuacioribus locum praeripiunt.

§. 6. De-

§. 6.

Detondent quotannis vegetabilia in primis laruae
Glossatorum et Coleoptera quaedam.

Pecora graminibus vicitant, arbores vero altiores
insectis relinquunt.

Nullam inuenimus plantam, ne venenatissimam
quidem, quae haud quibusdam insectis pa-
bulum praebeat lautum.

Pini ramos inferiores intrat, exsiccat et cadere facit
Bostrichus Piniperda naturae hortulanus: Ra-
mos vero superiores nunquam aggreditur, ne
arbor umbra radicis deficiente plane peri-
ret.

Scrophulariae animalibus nullis esculentae insecta nutriunt
varia, vt Curculio, Tenthredo, Anthrenus.

Vrtica dioica adultior animalibus nauseosa in primis Papi-
lionum laruas sustentat.

Euphorbia succo lacteo, acerrimo, venenatissimo turgi-
da tamen Sphingum larvis alimentum præbet.

Lichenes aridae nullis animalibus expetitae deuorantur
a *Tinea bipunctella*, *Lichenella*.

§. 7.

Insecta haud pauca animalium sanguinem fugunt,
ne nimia plethora destruerentur.

Animalia multa in primis ab hominibus culta ob
motus defectum et cibi abundantiam obesa,
succo copiosiori turgida perirent, nisi ab in-
sectis ad motum incitarentur a succoque ni-
mio liberarentur.

Pediculi prole immensa hominem animaliaque tor-
quent.

Pulex saliens homines aliaque Mammalia vexat.

Conops calcitrans pedes pungendo calcitationem con-
tinuum boum equorumque efficit.

Acanthia, Culex, Tabanus, Hippobosca per totam aesta-
tem animalia sequuntur, laedunt.

Œstrus

Oestrus per totam hyemem intra animalium dorsum latitat, fonticulo viuo quasi inferuiens, quo humores superflui, nimis abundantes miro naturae adminiculo eliciantur.

§. 8.

Conseruant insecta aequilibrium inter animalium species, ne aliae nimis propagentur et aliis locum praeripiunt.

Animalia maxima vti minima insectis castigantur, ne reliqua omnino destruerent.

Animalia maxima mole, fortitudine reliqua superantia, solis insectis exposita:

Exanthemata viua, Rabies canina, Lues bouilla aliaque plura ab insectis orta strages efficiunt ingentes, at clam operantur minutissima.

Animalia mole minima, at numero, foecunditateque maxima, infinita itidem coercent, vt perennet proportio determinata.

Destruunt laruas pupasque Ichneumones, Carabi, Cicindelae aliaque.

Imaginibus praedantur Araneae, Libellulae Afili, Mantis, Empis.

Aphidum nimiam copiam minuunt Coccinellae, Musca aphidiuorae.

In propriam speciem faciunt Araneae, Cantharides.

§. 9.

Conseruant insecta proportionem inter vegetarium species, dum partim propagationi inferuiunt, partim nimia copia luxuriantia destruunt.

Propagationi inferuiunt, dum foecundationem plantarum promouent. Absque infectorum ope multa fane abortirent.

Cynips

Cynips Sycomori foecundationi Ficus inferuit. Exemplum iam diu notum, distinctissimum.

Tipula pennicornis foecundationem Aristolochiarum promouet, vti Lipsiae saepius obseruauimus.

Alias vero plantas nimia copia luxuriantes reliquaque opprimentes coercent infecta partim radices destruentia, partim semina devorantia.

Bombyx Graminis pratorum grama destruit et sequenti anno prata floribus variis diuersicoloribus splendent.

Tipulae, **Truxalides**, **Melolonthae** plantarum radices deuorant.

Curculiones, **Bruchi**, **Tineae**, **Dermestides** aliaque infecta varia plantarum semina exedunt, ne nimis multiplicentur.

§. 10.

Infecta tandem omnia reliquis animalibus impri-
mis auibus alimento inferuiunt.

Myrmecophagae omnes formicis sustentantur.

Aves cantantes, tenuirostres fere omnes infectis victitant.

Amphibia omnia infectis praedantur.

Pisces omnes infectis delectantur.

§. II.

Vsus infectorum specialis, quem in oeconomia humana praebent, est medicus aut oeconomicus. Vterque vero a noxa superatur.

Latet adhuc vsus infectorum plurimorum, quem forte posterioris aeui diligentia deteget.

Vsus infectorum medicus. **Cantharides**, **Meloe**, **Apes**, **Spiritus** et **balneum Formicarum**.

Vsus infectorum oeconomicus.

- - esculenta. **Cancer**, **Astacus**, **Gryllus**.

- - tinctoria. **Coctus**, **Chermes**.

Fabr. Entom.

M

Vsus.

Vsus. fila præbentia. Bombyx Mori et forte plura.
- - mel ceramque colligentia. Apis, Vespa.

§. 12.

Noxa insectorum in Oeconomia humana maior
et huius caussa Entomologia Oeconomis-
praecipue commendanda.

Insecta laedunt, destruunt omnia. Mole quidem
parua clam operantur, at fertilitate numero-
que immensa valent.

Destruunt prata. Bombyx Graminis, Truxalis, Tipulæ.

Laedunt agros. Musca Frit, Thrips, Grylli, Tineæ.

Nocent arboribus. Papilio, Bombyx, Curculio, Chry-
somela, Melolontha.

Devorant plantas. Curculio, Papilio Noctua, Phalaenæ.

Infestant granaria. Curculio, Tinea.

Fatigant pecora. Oestrus, Tabanus, Conops, Myopa.

Obsunt apibus. Tinea mellonella, Pyralis cereana.

Exedunt vterilia. Tinea, Dermestes, Termes, Ptinus.

Aggregiunt homines. Acarus, Pulex, Pediculus, Cimex.

LINNE Diff. Noxa insectorum plura conquisiuit.

Magni omnino res est rerum naturae latebras di-
mouere. SENEC.

